

BADANIA KONSERWATORSKIE ZABYTOWEGO WYPOSAŻENIA WNĘTRZ KAMIENICY PRZY UL. HENRYKA SIENKIEWICZA 21 W ŁODZI

- **SZTUKATERIE**
 - **BOAZERIA**
 - **ŻYRANDOLE**
 - **KOMINKI**
 - **LUSTRO**

Autor dokumentacji: mgr Natalia Pawłowska

Autor fotografii: mgr Natalia Pawłowska

Autor badań mikroskopowych: mgr Natalia Pawłowska

Łódź, styczeń 2024

Dokumentacja chroniona prawem autorskim Dz. U. Nr 24 poz.83 z 23.04. 1994 r.
Wszelkie zmiany, powielanie, udostępnianie osobom trzecim bez zgody autora zabronione.

1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA I DANE IDENTYFIKACYJNE OBIEKTU

1.1. Przedmiot opracowania:

Badania konserwatorskie zabytkowego wyposażenia wnętrza kamienicy przy ul. Sienkiewicza 21 w Łodzi prowadzone celem określenia pierwotnej kolorystyki, techniki i technologii wykonania zachowanych zabytkowych elementów

1.2. Podstawa opracowania:

1. Zlecenie biura projektowego LEM Studio Architektoniczne Sp. z o. o., ul. Zabłocie 39, 30-701 Kraków
2. Bibliografia i źródła:
 - *Dariusz Klemantowicz Zabytkowa kamienica przy ul. Sienkiewicza 21 w Łodzi*, „Zeszyty Wiejskie”, Z. XXII, 2016
 - *Krzysztof Stefański „Ludzie którzy zbudowali Łódź. Leksykon architektów i budowniczych miasta. Łódź 2009*
 - *Krzysztof Stefański. „Jak zbudowano przemysłową Łódź. Architektura i urbanistyka miasta w latach 1821–1914”. Łódź 2011.*
 - *Biała karta zabytku*
 - *Archiwalne mapy Łodzi*
 - *pl.wikipedia.org*
 - *http://pl.cit.lodz.pl/*
 - *http://www.polskaniezwykla.pl/*
3. Badania odkrywkowe elewacji prowadzone w celu ustalenia techniki oryginału i rodzaju nawarstwień
4. Badania mikroskopowe – analiza przekrojów i makrofotografii
5. Analiza chemiczna składu zapraw
6. Kwerenda archiwalna, analiza źródeł archiwalnych
7. Dokumentacja fotograficzna

1.3. Dane identyfikacyjne obiektu:

Kamienica usytuowana w Śródmieściu Łodzi, na rogu ul. Henryka Sienkiewicza 21 (dawniej Dzika, Mikołajewska) i ul. Stanisława Moniuszki 10 (dawniej Pasaż Meyera), nr działki ewid. 117/1. Budynek znajduje się na obszarze układu urbanistycznego ul. Piotrkowskiej wpisanego do rejestru zabytków pod nr A/18 (decyzja z dnia 20.01.1971). Nieruchomość, od 1990 r., jest własnością Uniwersytetu Łódzkiego, do niedawna mieścił się tam wydział filologii germańskiej.¹

¹ Dariusz Klemantowicz *Zabytkowa kamienica przy ul. Sienkiewicza 21 w Łodzi*, „Zeszyty Wiejskie”, Z. XXII, 2016, str. 515

1.4. Dane inwestora:

Uniwersytet Łódzki
Ul. Narutowicza 68,
90-136 Łódź

1.5. Lokalizacja inwestycji:

Ul. Henryka Sienkiewicza 21,
90-111 Łódź
działka ewid. nr 117/1

1.6. Opracowanie:

mgr Natalia Pawłowska – dyplomowany konserwator zabytków, specjalizacja: malarstwo i
rzeźba polichromowana, nr dyplomu 1400/122652/2008 UMK Toruń

II. HISTORIA OBIEKTU *

**Historię obiektu zaczerpnięto głównie z opracowania Pana Dariusza Klemantowicza - „Zabytkowa kamienica przy ul. Sienkiewicza 21 w Łodzi” opublikowanego na łamach czasopisma „Zeszyty Wiejskie”, Z. XXII, 2016.*

Pierwszym właścicielem kamienicy był Ludwik Meyer (1841–1911), znany łódzki przemysłowiec pochodzenia niemieckiego, pod koniec XIX w. jeden z ok. 30 łódzkich milionerów. Bardzo aktywnie pracował we władzach wielu towarzystw, m.in. był współzałożycielem Łódzkiego Komitetu Towarzystwa Czerwonego Krzyża (1877). Urodził się we Wrocławiu, w rodzinie mieszczańskiej (ojciec był krawcem), ale rodzina po kilku latach przeniosła się z Niemiec do Królestwa Polskiego (Cesarstwo Rosyjskie – zachodnia część zaboru rosyjskiego) i zamieszkała najpierw pod Łodzią, później w samej Łodzi. Ludwik, po skończeniu jedynej wówczas na terenie miasta szkoły średniej – czteroklasowej realnej Szkoły Niemiecko-Rosyjskiej i odbyciu praktyk w domach handlowych i firmach przemysłowych, w 1865 r. podjął pracę w tkalni i farbiarni wyrobów wełnianych i bawełnianych Edwarda Hentschla przy ul. Piotrkowskiej 72 (obecnie Grand Hotel) jako dysponent (kierownik). Tam poznał Juliusza Kunitzera (syna tkacza), od samego początku wykazującego duże zdolności handlowe, późniejszego milionera i głównego animatora życia gospodarczego Łodzi (był on m.in. współwłaścicielem Towarzystwa Akcyjnego „Heinzel i Kunitzer” na Widzewie). Obaj panowie, Meyer i Kunitzer, bardzo zdolni i

przedsiębiorczy, z czasem przejęli zarządzanie firmą Hentschla. Ważnym elementem w ich karierze były związki małżeńskie. W kościele ewangelicko-augsburskim św. Trójcy w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 2, dnia 8 maja 1869 r., Ludwik Meyer poślubił córkę właściciela firmy – Matyldę, a kilka miesięcy później, 13 października, Juliusz Kunitzer siostrę Meyera – Agnes (Agnieszkę). Z czasem Meyer i Kunitzer stali się właścicielami firmy swojego dawnego pryncypała i nowej osady fabrycznej na Widzewie (farbiarnia i suszarnia), a od 1879 r. nastąpiła wymiana udziałów w przedsiębiorstwach, w wyniku której Ludwik Meyer przejął fabrykę przy ul. Piotrkowskiej 72, a Juliusz Kunitzer zakład na Widzewie. Fabryka Meyera zatrudniała 304 pracowników i produkowała różnego rodzaju wyroby wełniane, towary za ponad 800 tys. rubli rocznie (1884). Na wyposażeniu firmy było 260 warsztatów tkackich. W 1885 r. Meyer kupił od Moritza Zanda osadę fabryczną Mania, gdzie po dobudowaniu kilku budynków, przeniósł fabrykę z ul. Piotrkowskiej. Główny budynek dawnej fabryki przy Piotrkowskiej 72 został przerobiony na Grand Hotel, który sprzedał w 1904 r. Do Ludwika Meyera, poza fabryką na Mani, należały: majątek ziemski Bruss (o powierzchni 240 mórg – ok. 134,4 ha) usytuowany przy „drodze bitej” z Łodzi do Konstantynowa, cegielnia oraz kilka atrakcyjnych nieruchomości w pobliżu dawnej fabryki przy ul. Piotrkowskiej 72, ul. Krótkiej 1/3 (obecnie Romualda Traugutta) i kilka parceli między ul. Piotrkowską a Dziką (obecnie Sienkiewicza) o nr. hip. 512, 513, 514. Plac o nr. hip. 512 Meyer kupił na publicznej licytacji w Warszawie za 14000 rubli (1877), teren stanowiący później ulicę – pasaż o nr. hip. 513 od Krystiana Meyera za 17 750 rubli (1878), a ostatnia parcela o nr. hip. 514 została kupiona już w 1873 r. od Markusa Kona za najmniejszą sumę 5900 rb. W ciągu kilku lat atrakcyjność działek, a tym samym ich cena, w centrum Łodzi znacznie wzrastała.²

W połowie lat osiemdziesiątych XIX w. władze miejskie wydały zgodę na podział nieruchomości o nr. hip. 512–514, i z ich części wydzielono nową ulicę, którą nazwano Pasażem Meyera (obecnie Moniuszki). Była to prywatna droga, dlatego właściciel miał prawo pobierać opłaty za przejazd. Meyer liczył na przeniesienie stolicy guberni z prowincjonalnego Piotrkowa do Łodzi, a taka właśnie pogłoska pojawiła się wśród wyższych sfer miasta. Z tego powodu wybudował w latach 1886–1888 szereg eleganckich neorenesansowych willi oraz kamienic, które miały w przyszłości przynieść duże dochody jako siedziby władz rosyjskich oraz mieszkania dla wyższych urzędników i dygnitarzy. Mieszkała tu ówczesna elita Łodzi. Autorem projektów był znany architekt łódzki Hilary Majewski, a według profesora Krzysztofa Stefańskiego – Juliusz

² Dariusz Klemantowicz *Zabytkowa kamienica przy ul. Sienkiewicza 21 w Łodzi*, „Zeszyty Wiejskie”, Z. XXII, 2016, str. 516

Jung ze Stuttgartu. Pasaż Meyera należał do najbardziej ekskluzywnych ulic w mieście, jako pierwszy posiadał już w 1887 r. oświetlenie elektryczne. Okazało się jednak, że władze gubernialne nie zostały przeniesione do Łodzi, a Meyer musiał szybko spłacać zaciągnięte na budowę kredyty. Zaczął wynajmować mieszkania i całe budynki różnym osobistościom i instytucjom. Z czasem rozpoczęła się także sprzedaż poszczególnych nieruchomości. W Pasażu Meyera mieszkali m.in.: sam Ludwik Meyer, prezydent Łodzi Władysław Pieńkowski, przemysłowiec S. Jarociński, znany łódzki fotograf Bronisław Wilkoszewski, adwokat i współzałożyciel pierwszej gazety polskiej w Łodzi – Henryk Elzenberg. Pod numerem 9, w latach 1888–1892 mieściła się redakcja „Dziennika Łódzkiego”, a neorenesansową willę pod nr 8 dzierżawił Azowsko-Doński Bank Handlowy.³

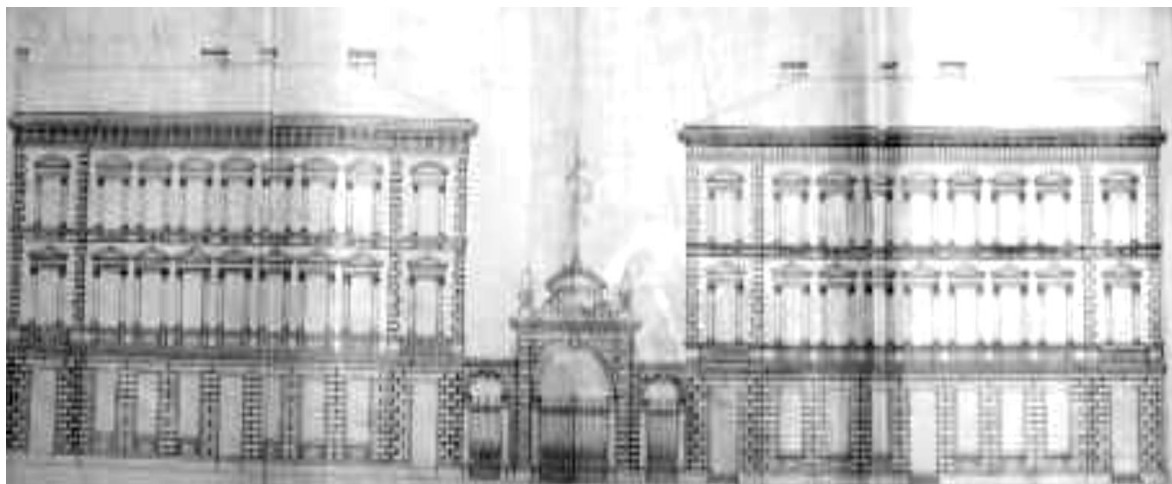
Na końcu Pasażu od strony północno-wschodniej, pod numerem 10 (nr hip. 512d), róg ul. Dzikiej, później Mikołajewskiej (obecnie Henryka Sienkiewicza 21) i Pasażu Meyera (obecnie Stanisława Moniuszki), w 1886 r. wybudowano obiekt z przeznaczeniem na urząd pocztowy z funkcją mieszkalną. Nieruchomość została wydzierżawiona I Urzędowi Pocztowemu w Łodzi (Poczta Główna), zanim instytucja nie została przeniesiona w 1903 r. do własnego gmachu na rogu ul. Przejazd 38 (obecnie Juliana Tuwima) i ul. Widzewskiej (obecnie Jana Kilińskiego). Na parterze mieściło się biuro Poczt i Telegrafów, a na pierwszym i drugim piętrze – mieszkania urzędników. Pierwsza stała siedziba poczty nie spełniała w pełni wszystkich oczekiwań, coraz częściej narzekano na ciasne pomieszczenia i związane z tym niewygody.

Projekt kamienicy opracował znany polski architekt Hilary Majewski, architekt miejski Łodzi, przedstawiciel historyzmu w architekturze (wg Krzysztofa Stefańskiego kamienice w Pasażu projektował Juliusz Jung ze Stuttgartu).⁴

Zaprojektowano trzykondygnacyjny budynek z podpiwniczeniem i strychem, o neorenesansowej architekturze, połączony bramą z innym budynkiem o takim samym wyglądzie (ryc. 1).

³ Dariusz Klemantowicz, *Zabytkowa kamienica przy ul. Sienkiewicza 21...*, str. 517

⁴ Ibidem, str. 518

Ryc. 1. Projekt kamienicy przy ul. Dzikiej (obecnie Sienkiewicza) i Pasażu Meyera 11 (obecnie Moniuszki) oraz ul. Dzikiej i Pasażu Meyera 10.

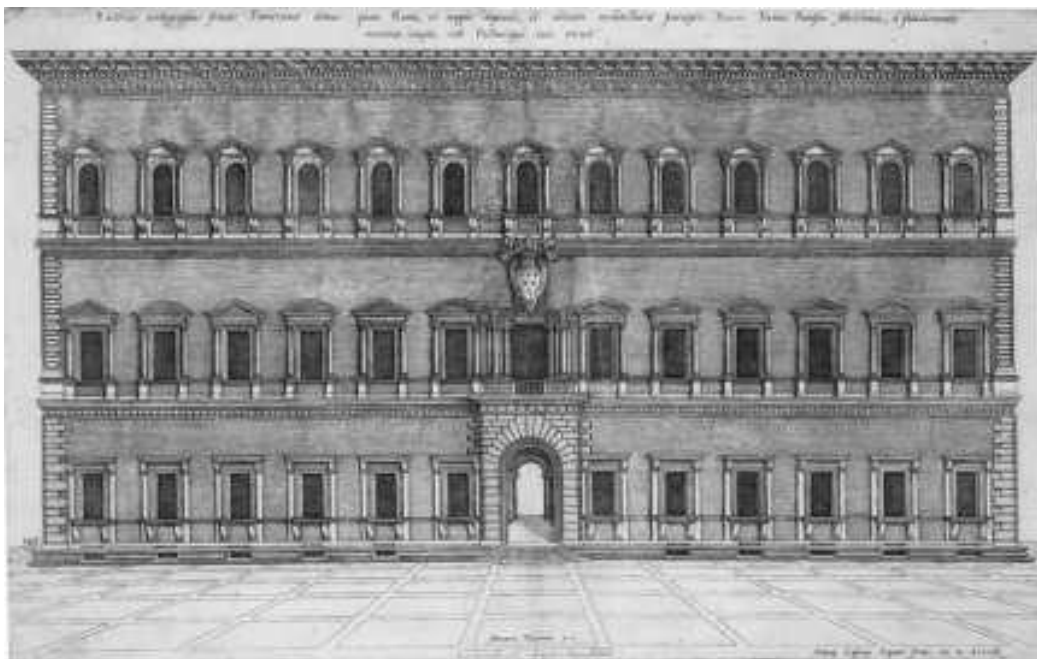
Źródło: Archiwum Państwowe w Łodzi, Rząd Gubernialny Piotrkowski, Wydział administracyjny, sygn. 1661, k. nlb.

Ostatecznie wybudowano neorenesansową kamienicę, bez pierwotnie zaplanowanego dwuspadowego dachu (ryc. 2). Fragmentami architektura kamienicy mogła nawiązywać do renesansowego pałacu w Rzymie – Pałacu Farnese (Palazzo Farnese), wybudowanego w XVI w.

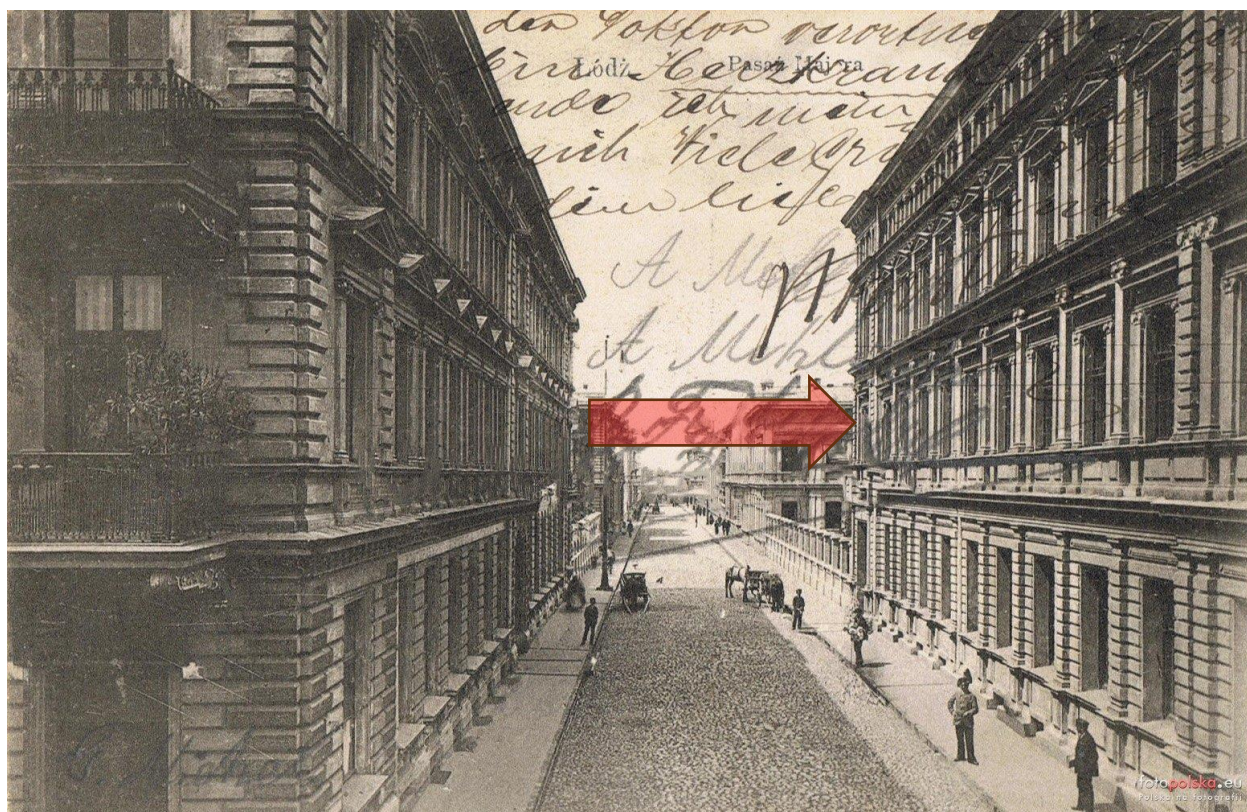

Ryc. 2. Kamienica na rogu Pasażu Meyera 10 i ul. Mikołajewskiej 21 (obecnie Sienkiewicza) w 1890 r. (fot. Bronisław Wilkoszewski)

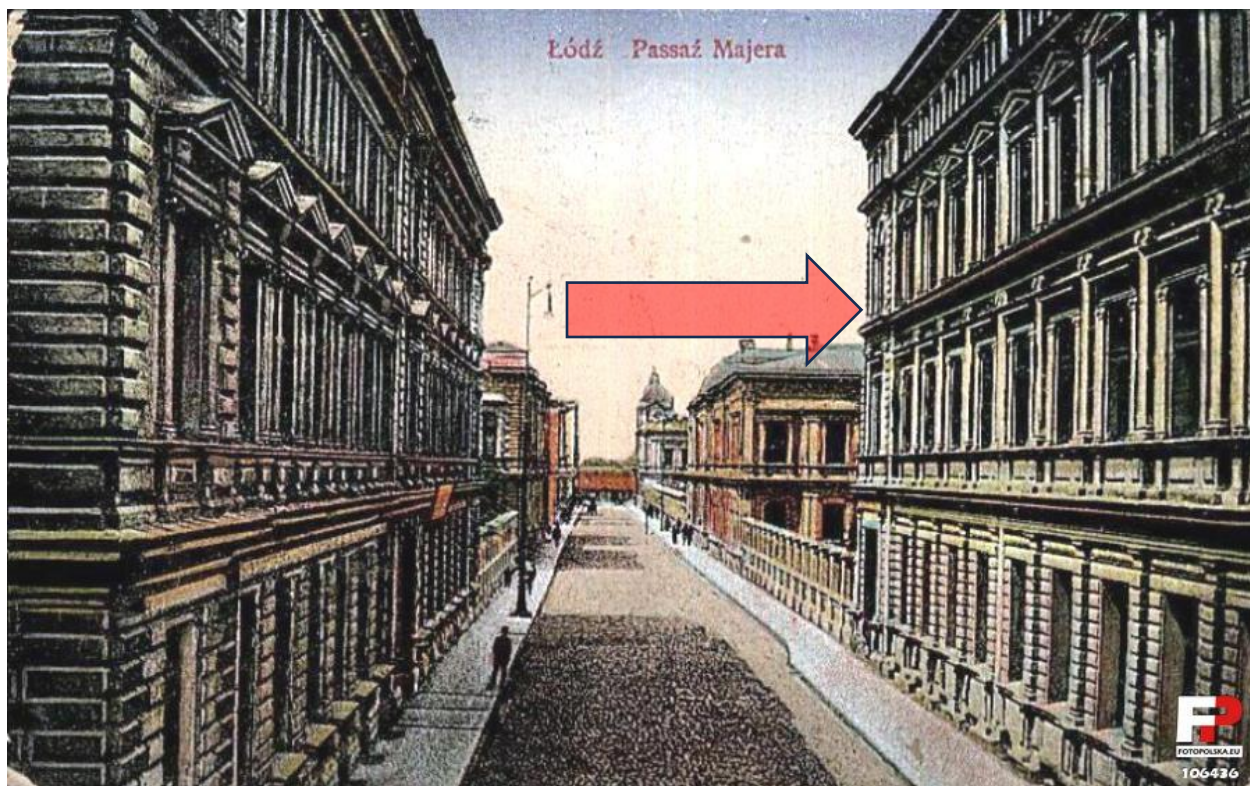
Źródło: Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego, Zbiory Specjalne

Ryc. 3. Fasada renesansowego Pałacu Farnese w Rzymie.
 Źródło: <http://www.teeuwisse.de/catalogues/selected-works-xiii/the-facade-of-the-palazzofarnese-in-rome.html>, (dostęp: 8.02.2016)

Źródło: <https://fotopolska.eu/109393,foto.html?o=u50462>, ul. Moniuszki, lata 1900-1910

Źródło: <https://fotopolska.eu/118159,foto.html?o=u50462>, ul. Moniuszki, lata 1900-1910

Źródło: <https://fotopolska.eu/106806,foto.html?o=u5046>.
Ul. Moniuszki i cerkiew Św. Aleksandra Newskiego, lata 1898-1900

W 1901 r. Ludwik Meyer wycofał się nagle ze wszystkich swoich działalności i przeniósł się do podlódzkiego majątku Bruss. Podjęcie takiej decyzji mogło być spowodowane sytuacją rodzinną oraz chybioną inwestycją w reprezentacyjne obiekty, na które musiał zaciągnąć duże kredyty.

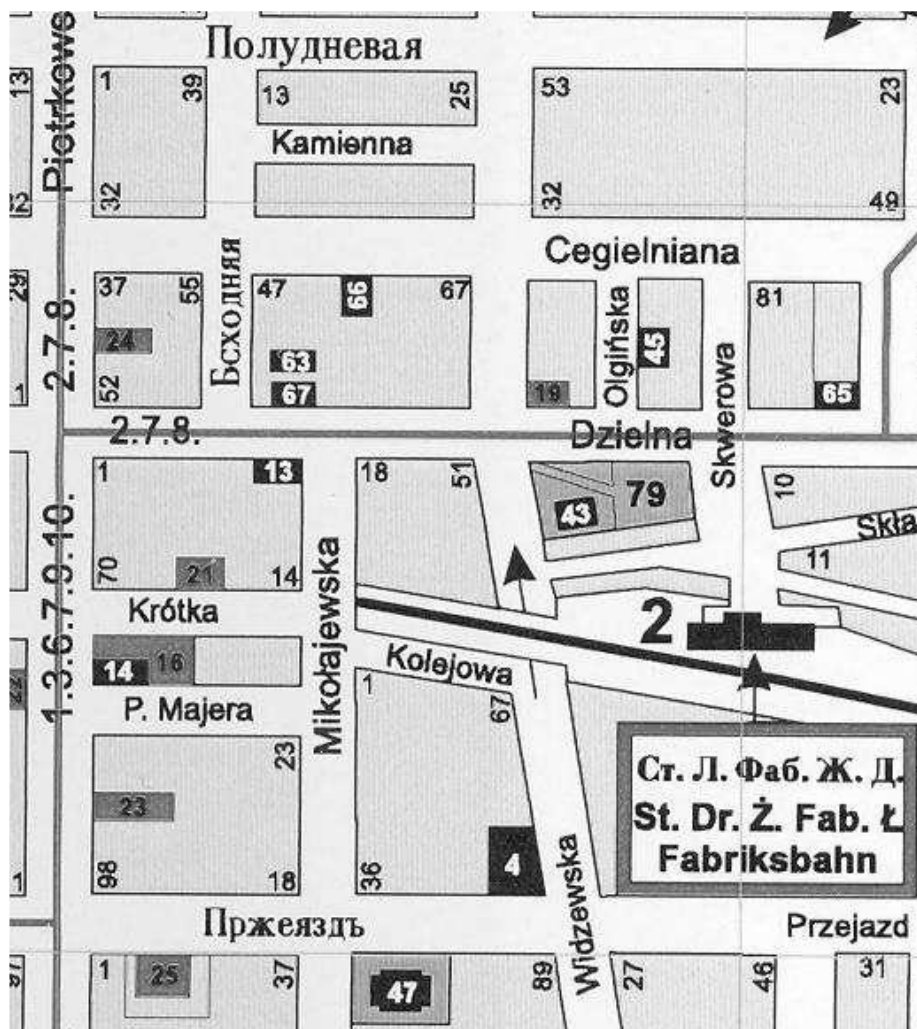
Nieruchomość przy ul. Moniuszki 10 nabył w 1908 r. za 67 500 rubli Salomon Danziger (1858–1938), przemysłowiec pochodzenia żydowskiego, właściciel przędzalni bawełny.

Danziger pochodził z Wielkopolski, urodził się w Kleczewie, a zmarł w Łodzi. Posiadał wykształcenie filologiczne, był absolwentem jednego z gimnazjów w Poznaniu. Salomon z pochodzenia był Żydem, ale sam z czasem uważał się za Polaka. Bardzo aktywnie wspierał instytucje oświatowe i dobroczynne. Salomon Danziger, oprócz nieruchomości na rogu ul. Mikołajewskiej 21 i Pasażu Meyera 10, posiadał jeszcze dwie sąsiednie na ul. Mikołajewskiej pod numerami: 17 i 19.⁵

Kamienica na rogu Pasażu Meyera i ul. Mikołajewskiej 21 znajdowała się w samym centrum miasta, niedaleko Dworca Kolejowego Łódź-Fabryczna, blisko Grand Hotelu, Teatru Victoria (ul. Piotrkowska), Hotelu Savoy (ul. Krótka – obecnie Romualda Traugutta), Banku Państwa i Banku Handlowego (ul. Spacerowa – obecnie al. Tadeusza Kościuszki). Idąc na południe, można było dojść bardzo szybko do Kościoła Św. Krzyża i Gimnazjum Męskiego, a na północ – do Sali Koncertowej i Teatru Thalia (ryc. 4).⁶

⁵ Dariusz Klemantowicz, *Zabytkowa kamienica przy ul. Sienkiewicza 21 w Łodzi...*, str. 520

⁶ Ibidem.

Ryc. 4. Fragment planu Łodzi z 1913 r.
Źródło: Czas. Kalendarz na rok 1914, Łódź 1914.

W 1910 r. nowy właściciel przebudował obiekt według projektu prawdopodobnie architekta łódzkiego Gustawa Landau-Gutentegera. Powstała kamienica w stylu secesji wiedeńskiej. Podobnie jak ponad 20 lat wcześniej domy dekorowano detalami i ornamentem renesansowym czy gotyckim, tak na początku XX w. budynki pokrywano ornamentem secesyjnym. Niestety nowy wystrój kamienicy nie pasował do innych obiektów w Pasażu Meyera. Pozostałości neorenesansowej kamienicy można jeszcze zobaczyć przy ul. Sienkiewicza 23. Budynek miał pełnić nową funkcję – kamienicy czynszowej. Podobne działania mogły mieć miejsce dodatkowo także w latach dwudziestych XX w. Zmieniono elewacje frontowe i podwyższono go o jedną kondygnację (ryc. 5). W latach dwudziestych przekształcono niektóre reprezentacyjne pomieszczenia w stylu *art déco*. Dekoracje sztukatorskie we wnętrzu obiektu były w stylu secesji, klasycyzującego modernizmu i *art déco*. Powierzchnia użytkowa kamienicy wynosiła 3157,31 m².

Budynek składał się z dwóch frontowych elewacji od południa i wschodu oraz północnej wąskiej oficyny. Zbudowany z cegły ceramicznej na zaprawie cementowo-wapiennej, otynkowany, częściowo podpiwniczony, Ściany działowe murowane i drewniane. Posiadał 5 kondygnacji od Pasażu i ul. Dzikiej oraz czterokondygnacyjną oficynę. Wykonany w stylu wczesnomodernistycznym z 1. dekady XX w. W dolnej partii boniowany. Zamknięty niewielkimi ryzalitami. Dekorowany motywami geometrycznymi i historycznymi. Do środka prowadziły 3 klatki schodowe. Schody były dwubiegunowe z podestami, główna – murowana, stopnie lastrico, balustrada żelazna z kutymi ornamentami. Boczne dwie klatki – drewniane, balustrady drewniane, tralkowe.⁷

*Ryc. 5. Zabytkowa kamienica na rogu ul. Sienkiewicza 21 i ul. Moniuszki 10 w 2015 r.
Źródło: <http://nieruchomosci.uni.lodz.pl/>, (dostęp: 07.02.2016)*

Wybudowanie czteropiętrowej kamienicy w centrum miasta mogło kosztować od ok. 60 tys. do ok. 85 tys. rb, a roczny dochód ok. 40 tys. rb. Zanim wybuchła I wojna światowa, w budynku od

⁷ Dariusz Klemantowicz, Zabytkowa kamienica przy ul. Sienkiewicza 21..., str. 520

strony Pasażu Meyera 10 miało swoją siedzibę Handlowo-Przemysłowe Towarzystwo Wzajemnego Kredytu, a od ul. Mikołajewskiej 21 – Towarzystwo Łódzkich Wąskotorowych Elektrycznych Kolei Dojazdowych (TŁWEKD). Z uwagi na skład zarządu tego ostatniego, w kamienicy często gościli najwięksi łódzcy przemysłowcy: dr Alfred Biedermann (prezes), Edward Herbst, Karol Scheibler, Henryk Grohman i Juliusz Heinzel. Do grona bardziej znanych mieszkańców można było zaliczyć m.in.: inż. Wiesława Gierlicza – dyrektora TŁWEKD (Mikołajewska 21), inż. Ludwika Fuchsa – naczelnika wydziału mechanicznego TŁWEKD (Mikołajewska 21), Lianę Zawadzką – śpiewaczkę (Pasaż Meyera 10). W oficynie kamienicy przy ul. Mikołajewskiej znajdowały się składy przędzy należące do syna właściciela nieruchomości Salomona jr Danzigersa i Stanisława Förstera.⁸

Po pierwszej wojnie światowej Salomon Danziger wraz z żoną Salomeą był zameldowany w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 23. Natomiast w jego kamienicy przy ul. Moniuszki 10 (Pasaż Meyera) mieszkał syn Józef, z zawodu kupiec, wraz z żoną Wandą, i synem Ignacym Ludwikiem. Drugi syn Salomona – Zygmunt Alfred Danziger, z zawodu przemysłowiec, mieszkał razem z ojcem w kamienicy przy ul. Piotrkowskiej 23. W bardzo trudnym okresie wojny polsko-bolszewickiej 1920 r. (maj–sierpień) u Salomona pojawili się dwaj bliscy krewni: rodzony brat Michał, obywatel ziemski (ur. 13 marca 1867 w Kleczewie) i bliżej nieznanym Samuel Danziger, kupiec (ur. 20 kwietnia 1868 r. w Kaliszu). Obaj panowie zamieszkali w domu na rogu ul. Moniuszki i ul. Sienkiewicza. Przed II wojną światową w oficynie kamienicy przy ul. Moniuszki 10 mieściła się nadal firma Stanisława Förstera a od frontu – Spółdzielczy Bank Udziałowy w Łodzi z odpowiedzialnością ograniczoną, i agencja ubezpieczeniowa M. Marbera. Wśród lokatorów znajdowała się rodzina przemysłowców Danziger: Salomona, Józefa i Zygmunta, właścicieli przędzalni bawełny przy ul. Kątnej 6/8. Salomon Danziger zmarł 2 kwietnia 1938 r., ale już kilka lat wcześniej została ogłoszona upadłość firmy, a nieruchomość nr rep. hip. 1801 została obciążona długiem w wysokości 220 tys. zł. W okresie okupacji (1939–1945) ulica Sienkiewicza została zmieniona przez Niemców na König-Heinrich-Straße, a ul. Moniuszki na Dietrich-Eckart-Straße. Z kamienicy zostali wysiedleni Żydzi i Polacy. Starozakonni do Getta Łódzkiego, a Polacy do Generalnego Gubernatorstwa. Na ich miejsce pojawili się Niemcy. Łódź, przemianowana na Litzmannstadt, została bezpośrednio wcielona do Rzeszy – Kraj Warty (Reichsgau Wartheland).

⁸ Dariusz Klemantowicz, *Zabytkowa kamienica przy ul. Sienkiewicza 21...*, str. 520

Przedziałnia Bawełny S. Danziger i Spółka w Łodzi została upaństwowiona po II wojnie światowej, w 1946 r. Ostatnimi jej właścicielami z okresu sprzed wojny byli: Salomon, Józef i i Alfred. Danzigerowie. Sąd Powiatowy dla miasta Łodzi uznał w 1967 r., że Skarb Państwa stał się właścicielem nieruchomości przy ul. Sienkiewicza 21 na podstawie przedawnienia (zasiedzenia) jako mienie opuszczone. Użytkowany wcześniej przez Sąd Rejonowy w Łodzi budynek, w 1990 r., stał się własnością Uniwersytetu Łódzkiego. Powierzchnia użytkowa obiektu wynosiła 2250 m². Po remoncie został on oddany Wydziałowi Filologicznemu. Znalazły się tu katedry filologii: germańskiej, romańskiej, hiszpańskiej oraz kulturoznawstwa. Z czasem w obiekcie zostały się już tylko katedry germanistyki, a po przeniesieniu wszystkich kierunków Wydziału Filologicznego do nowego budynku na Pomorskiej 171/173, zabytkowa kamienica przy ul. Sienkiewicza 21 została umieszczona na liście nieruchomości Uniwersytetu Łódzkiego przeznaczonych na sprzedaż (2014).⁹

Północna fasadę budynku zdobi jeden z najslawniejszych łódzkich murali powstały na przełomie wiosny i lata 1987 roku i przedstawia motyla – znak rozpoznawczy sieci sklepów „Pewex”. Dzieło Jerzego Bystrego i Pawła Porzyckiego stworzone we współpracy z Zenonem Adamkiewiczem.

Źródło: Inwentaryzacja fotograficzna budynków Sądu Rejonowego przy ul. Sienkiewicza 21 w Łodzi. Łódź 1986 rok. Pierwotna forma muralu z motylem.

⁹ Dariusz Klemantowicz, *Zabytkowa kamienica przy ul. Sienkiewicza 21...*, str. 523

Sklepy „Pewex” (skrót od przedsiębiorstwa eksportu wewnętrznego) zajmowały się dystrybucją towarów pochodzących zza granicy i w czasach PRL były jedynym miejscem, w którym można było nabyć m.in. wysokiej klasy sprzęt hi-fi, telewizory, oryginalne jeansy, klocki lego, lalki Barbie, Coca-Colę, Pepsi w puszkach, słodycze, dobre papierosy, kawę, słynne gumy Donald, słone orzeszki czy kosmetyki. Produkty można było kupić tylko za bony Pekao lub dolary. Dziś wydaje się to nieprawdopodobne, ale Peweksy były namiastką zachodniego luksusu, miejscem, które odwiedzało się przeważnie od święta lub robiąc zakupy na specjalne okazje.

Nie wiadomo dokładnie kiedy mural został przemalowany i uproszczony do obecnej formy. Mimo iż charakterystyczny motyl stał się jedna z wizytówek miasta należy pamiętać że jego pierwotna forma była inna.

Charakterystyczny peweksowski motyl to nie jedyny łódzki mural z czasów PRL-u. Kiedyś było ich bardzo wiele, dziś, choć z roku na rok coraz rzadsze, nadal odnajdujemy w wielu miejscach miasta. Na rogu ulicy Kilińskiego i Abramowskiego znajduje się mural reklama Universalu. Przy Zgierskiej obok Bałuckiego Rynku mural Centralu. Od wielu lat Fundacja Urban Forms oraz Łódzkie Centrum Wydarzeń zapraszają do Łodzi artystów *street artu* z całego świata. Tworzą oni nowe, wielkoformatowe graffiti, będące kolejnymi atrakcjami Łodzi zarówno dla mieszkańców, jak i turystów. Mural Motyl Pewexu, choć jest w opłakanym stanie i potrzebuje natychmiastowych prac zabezpieczających i konserwatorskich jest charakterystycznym elementem na mapie Łodzi a podczas Light Movie Festival służy jako tło dla ciekawych projekcji świetlnych.¹⁰

Planowana renowacja nie będzie jedynie generalnym remontem. W zamyśle władz UŁ budynek przy ul. Sienkiewicza 21 ma stać się przestrzenią do pokazywania szeroko rozumianej nauki głównie za pomocą sztuki. „Będzie to miejsce spotkań, wystaw, warsztatów i wszelkiego typu imprez, które pozwolą rozwijać się osobom zainteresowanym szeroko rozumianą wiedzą. Liczymy na to, że dzięki tym spotkaniom będą się rodzić nowe pomysły. Będziemy dawać również możliwość prezentowania swoich dokonań młodym ludziom. Wszystko to robimy z myślą nie tylko o uniwersytecie. To ma być miejsce dla wszystkich łódzian, ale także dla osób spoza Łodzi” – zapowiedziała rektor UŁ, prof. Elżbieta Żądzińska.

Ośrodek ten ma proponować nowe formy i sposoby przekazywania wiedzy akademickiej, dlatego położy nacisk na praktyczny wymiar badań naukowych i skoncentruje się na sztuce jako głównym

¹⁰ Artykuł elektroniczny - <https://lodz.travel/aktualnosci-lodzkiej-organizacji-turystycznej/artukul-lot/lodzzkanapy-motyl-pewexu-id34052/2020/4/16/> dostęp z dnia 09.07.2023

medium narracji. Ma w niekonwencjonalny sposób prezentować szerokiemu gronu artystyczne działania multi- oraz transdyscyplinarne.¹¹

OPIS, ANALIZA FORMY , FUNKCJI I TREŚCI

Obecna forma kamienicy pochodzi z przebudowy pierwotnego obiektu w 1910 roku. Budynek w rzucie na planie literu U z czego skrzyło wschodnie i południowe stanowią budynek główny a skrzydło północne oficynę.

Historyk sztuki z Londynu Wojciech Goczkowski tak oto opisywał pod względem architektonicznym przebudowaną kamienicę: „Fasada pięciokondygnacyjna. Od strony wschodniej dziewięcioosiowa, od południowej jedenaście osi. Pierwsza kondygnacja na cokole, rustykowana. Skrajne osie budynku zryzalitowane z balkonami na drugiej, trzeciej i czwartej kondygnacji od strony południowej oraz na drugiej i trzeciej kondygnacji piątej osi, po stronie wschodniej. Wejście na osi szóstej. Architekt podkreślił w ten sposób symetrię wyższych partii budynku i asymetryczność parteru. Obie te części fasady oddzielone są od siebie gzymsem. Architekt wyraźnie stara się utrzymać równowagę w kompozycji fasady, grze kontrastów. Ciężki rustykowany parter przeciwstawia gładkim, niedekorowanym płaszczyznom ścian pomiędzy oknami wyższych kondygnacji. Dekoracja architektoniczna o charakterze geometrycznym służy przede wszystkim zogniskowaniu uwagi patrzącego na trzech podstawowych osiach. Spójna bryła budynku ulega rozluźnieniu dopiero na wysokości okien poddasza, w miejscach, z punktu widzenia stabilności kompozycji, najsilniejszych – na skrajach fasady i w jej osi symetrii pojawiają się niewielkie loggie, zwieńczone przykryciem występującym poza linię płaszczyzny dachu i wieńczącego gzymsu. O architektonicznych walorach tej fasady decyduje, przede wszystkim, umiejętne użycie kontrastu zwartej bryły z ażurowymi loggiami oraz geometrycznej dekoracji w zestawieniu z jakościami gładkiej ściany”¹²

Rozbudowa kamienicy była związana z ogromnym popytem na komfortowe mieszkania w śródmieściu na przełomie XIX i XX w. Znany łódzki architekt Gustaw Landau Gutenteger

¹¹ <https://uml.lodz.pl/aktualnosci/artikul/uniwersytet-lodzki-wyremontuje-kamienice-motyl-przy-sienkiewicza-21-to-dawny-pewex-id51634/2022/7/6/> dostęp z dnia 09.07.2023

¹² Opinia z 8.02.2016 r. Por. W. Goczkowski, *Wpływ renesansu i baroku na architekturę banków łódzkich w latach 1878–1912*, Lublin 1994 (maszynopis w zbiorach autora); I. Popławska, *Architektura mieszkaniowa Łodzi w XIX w.*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Łódź 1992; S. Łukawski, *Łódzka secesja. Spacer z łódzkim przewodnikiem*, „Zora”, Łódź, 1997.

zauważył, że: „w Łodzi najczęściej wymagane są mieszkania składające się z 5 i 6 pokoi z wszelkimi wygodami, za które stosownie do położenia domu w mieście pobierane jest komorne...”¹³

Kamienica usytuowana na zbiegu ulic Sienkiewicza i Moniuszki, w południowo-wschodnim narożniku parceli ograniczonej ulicami Moniuszki, Piotrkowska, Traugutta i Sienkiewicza.

Kamienica posiada dwie elewacje frontowe ustawione równolegle do ulic Sienkiewicza i Moniuszki (dawny pasaż Meyera), oraz oficynę od strony północnej.

Wnętrza obecnie są w znacznym stopniu przekształcone. Dotyczy to głównie wystroju pomieszczeń gdyż układ w dużej mierze został nienaruszony. Budynek przez wiele lat pełnił funkcje użytkowe co wymusiło przekształcenia wewnątrz i ich dostosowanie do pełnionej roli.

Najwięcej historycznego wystroju zachowało się w obrębie wewnątrz I i II piętra oraz w strefach klatek schodowych. Na pozostałych piętrach – III i IV zabytkowych elementów jest mniej jednakże także występują. Ze względu na znaczną ilość pomieszczeń w opracowaniu podzielono je na grupy wykonując jednocześnie analizę wartościującą

Dla podziału pomieszczeń przyjęto własną numerację oznaczoną na planszach w kafelkach ze strzałkami. Dodatkowo w opisie pomieszczeń wskazano numerację przyjętą w dokumentacji architektonicznej.

¹³ Ibidem.

PARTER

Strefa wejścia, pomieszczenie 1 i 2 – pomieszczenia holu wejściowego, portierni i korytarzyka przy partierni, numeracja projektowa: pom. 6 i 7 oraz wejście główne

Obecnie strefa wejścia ma całkowicie współczesny charakter. Pierwotnie wejście do budynku znajdowało się w centralnej części parteru od strony ulicy Sienkiewicza na osi głównej klatki schodowej. Wejście to jest od dawna nieczynne. W czasach współczesnych, prawdopodobnie w latach 70-tych główne wejście do budynku przeniesione zostało w północno-wschodni narożnik parteru, gdzie pozostaje do dziś. Były to lata kiedy w budynku istniał sklep „Pewex”. Wejście prowadzi do przekolonego wiatrołapu po zewnętrznych schodach umieszczonych w elewacji północnej. Za wiatrołapem znajduje się hol wejściowy – prostokątne pomieszczenie z wydzieloną portiernią po prawej stronie i oknami po lewej. Wyposażenie jest całkowicie współczesne tj. zabudowa portierni, kafle posadzkowe, meble. W północnej części pomieszczenia, między ścianą północną budynku a portiernią znajduje się korytarz prowadzący do dalszych pomieszczeń sytrefy zachodniej parteru w skrzydle północnym. Na osi wejścia głównego znajduje się wejście na klatkę schodową główną. Pomieszczenia nie posiadają także historycznego podziału.

Fot. nr 1. Strefa wejścia, wiatrolap, widok w kierunku północnym

Fot nr 2. Hol wejściowy, widok na zabudowę portierni i wejście na główna klatkę schodową

Fot nr 3. Hol wejściowy, widok w stronę południową

Fot nr 4. Korytarzyk przy portierni po stronie północnej

Pomieszczenia strefy północnej, zespół pomieszczeń nr 3 - numeracja projektowa: pom. 5, 4, 3 i 2

Zespół pomieszczeń o całkowicie współczesnym charakterze bez naleciałości historycznych. Obecnie pomieszczenia stanowią niewielkie, wtórnie wydzielone pomieszczenia socjalne i sanitarne ułożone w systemie amfiladowym z wąskim korytrykiem po północnej stronie

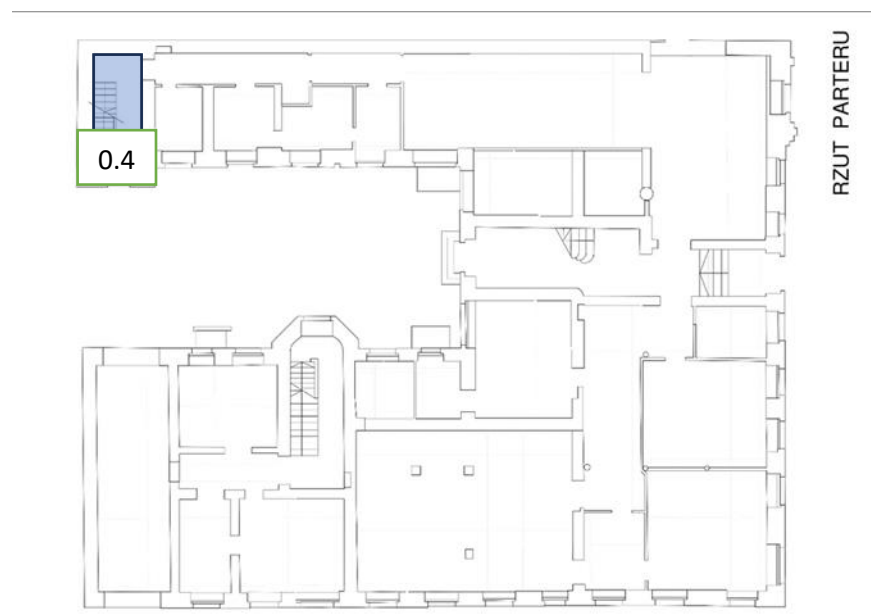

Fot nr 5 i 6. Pomieszczenia północnego traktu skrzydła północnego

Fot nr 7 i 8. Pomieszczenia północnego traktu skrzydła północnego

Klatka schodowa skrzydła północnego – numeracja projektowa: KL 1

Na końcu korytarzyka umieszczona jest klatka schodowa zapewniająca komunikację z wyższymi piętrami i piwnicą. Obecnie jest to jedyne miejsce którym można dostać się do piwnicy. W strefie parteru zachowały się fragmenty pierwotnej posadzki, były to kafle cementowe kwadratowe ułożone w szachownicę na romb w kolorach ciemnoszarym i beżowym. Stan ich zachowania jest bardzo zły. Na ścianach i sklepieniu klatki wyprawy tynkarskie są wtórne, z kolei schody i balustrada w większości stanowią oryginalny element (wtórne, proste tralki balustrady znajdują się w pierwszym biegu schodów). Tralki toczone z motywem kul i wałeczków o różnej średnicy. Ciągi balustrady osadzone na toczonym słupku.

Stopnie drewniane z podwójnym kapinosem. Obecnie stolarka malowana na kolor brązowy.

Fot nr 9 i 10. Dolna część klatki północnej, widoczna pierwotna posadzka i słupek balustrady

Fot nr 11 i 12. Pierwszy i trzeci bieg schodów.

Fot nr 13. Bieg schodów klatki północnej

Główna klatka schodowa – numeracja projektowa 9 i 10, KL 2

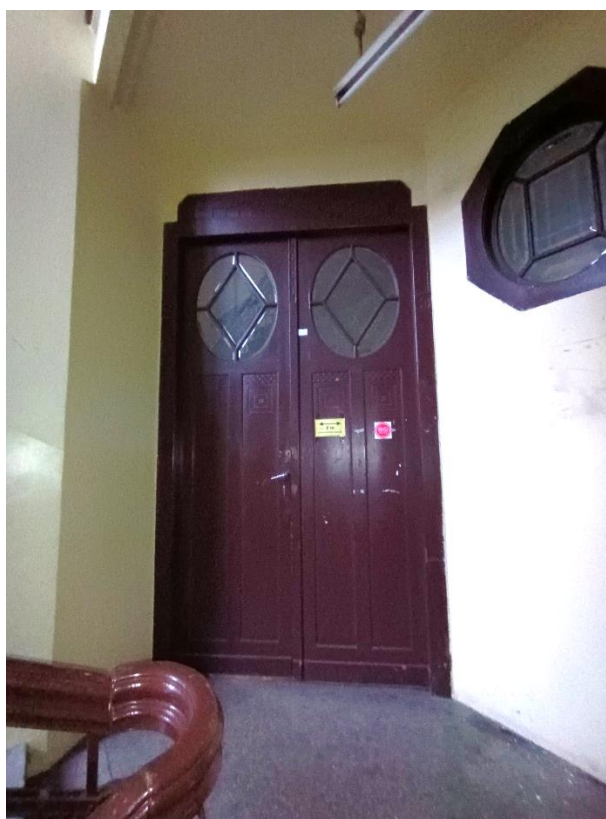
Jedno z pomieszczeń, gdzie zachował się historyczny wysrój. Układ pomieszczenia jest w pełni oryginalny. Klatka schodowa mieści się w centralnej strefie skrzydła głównego i łączy elewację wschodnią z podwórzem na osi wschód-zachód. Prowadzi od strefy parterowej do III kondygnacji. W strefie parterowej jest prostokątym pomieszczeniem z pierwszym biegiem schodów po stronie północnej. W ścianie wschodniej mieszczą się drzwi wejściowe na klatkę schodową, obecnie nieczynne. Schody o układzie dwubiegowym ze spocznikami. W strefie parteru schody rozkładają się wachlarzowo i półkoliście. Posadzki i stopnie klatki wykonane z lastrika w dwóch rodzajach – obydwie w kolorze szarym z różnicą w postaci wypełniacza. Na spocznikach schodów w szarym jednolitym lastriku wykonana jest bordiura z kwadracików oraz prostokąt także kwadracików. Dekoracyjne kwadraciki są także szare, lecz przez dodatek drobniejszego wypełniacza są ciemniejsze. W biegach schodów centralne części stopni również były wypełnione ciemniejszym lastrikiem. Obecnie właściwie wszystkie stopnie mają wymienione noski – wtórne lastiko. W ścianie północnej umieszczone jest wejście do holu, w ścianie południowej wejście do kolejnych pomieszczeń. Nad wejściami zachowała się dekoracja sztukatorska w postaci listwy z szachownicą z wklęsłych kwadracików. Po bokach listwy w układzie pionowym umieszczone są antyetycznie po dwie kwadratowe płytki. Płytki także powtarzają motyw kwadratu w postaci podwójnej wklęsłej ramki i centralnego wypukłego ćwieka..

Schody o układzie dwubiegowym, spoczniki od strony zachodniej z widokiem na podwórze i dużym oknem. Na piętrach spoczniki z ukośnie usytuowanymi drzwiami po prawej i lewej stronie prowadzące do dalszych części budynku.

Drzwi dwuskrzydłowe o konstrukcji ramowo płycinowej ze szkaleniem w górnej części. Na pierwszym piętrze przeszklenie w kształcie stojącego prostokąta z dekoracyjnym okratowaniem w postaci kraty metalowej w formie wolutowo-okuciowej. Na drugim piętrze szklenie zamknięte w stojącym owalu dzielone szprosami na kwaterki – centralny wydłużony romb wpisany w krzyż. Szklenie z szyb kryształowych ciętych ukośnie przy szprosach. Poniżej szklenia cztery prostokątne, wzdłużne płyciny, po dwie na każdym ze skrzydeł. Płyciny dekorowane w górnych częściach listwą z motywem szachownicy a poniżej kwadratowym dekiem o wklęsłym stopniowaniu. Pomiędzy drzwiami, na osi spocznika, znajduje się półkoliste okno w ośmiokątnym obramieniu. Okno szklone szkłem kryształowym z podziałami szprosami na centralny kwadrat i pozostałe pola wydzielone przez ukośne podziały idące z narożników kwadratu.

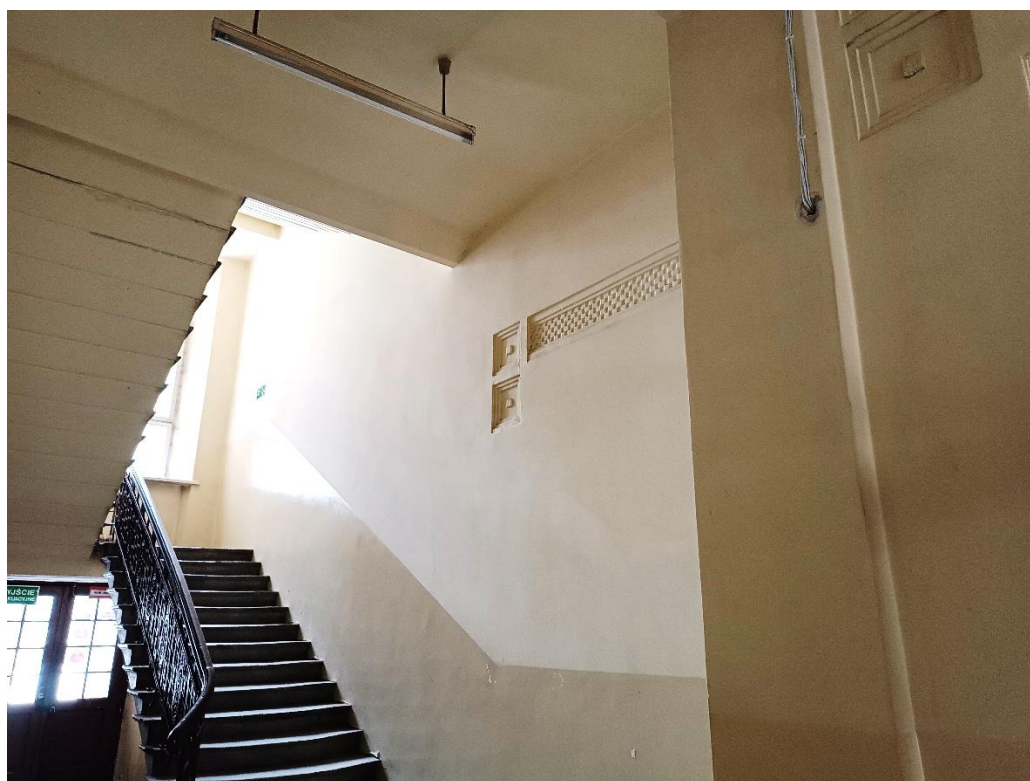
Fot nr 14. Dolna część schodów głównej klatki schodowej

Fot nr 15. Stolarka na klatce schodowej – II p.

Fot nr 16. Stukaterie nad drzwiami

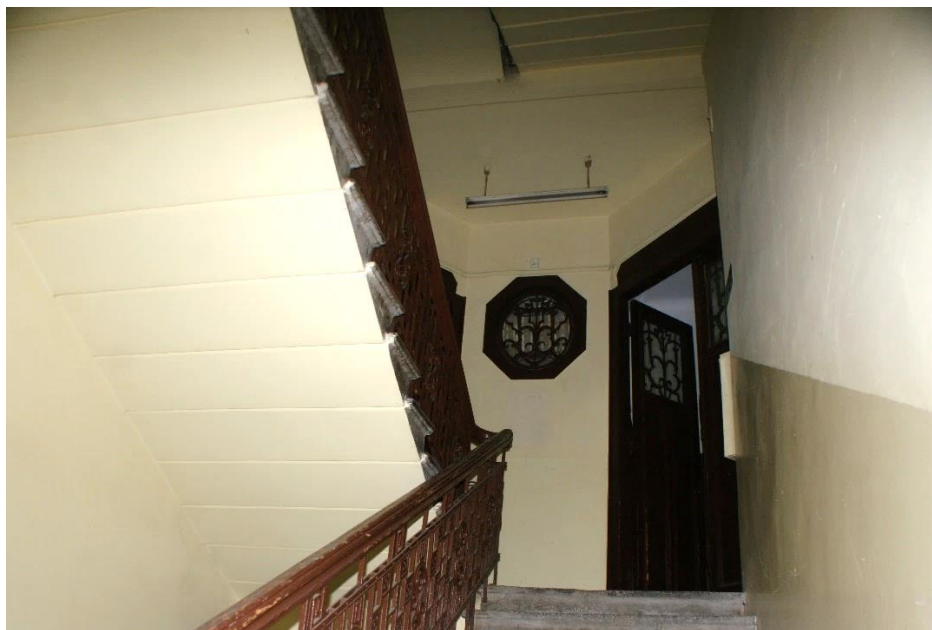
Fot nr 17. Pierwszy bieg schodów głównej klatki schodowej

Fot nr 18. Posadzka z lastriko z motywem bordiury z kwadracików i motywu prostokąta także z kwadracików

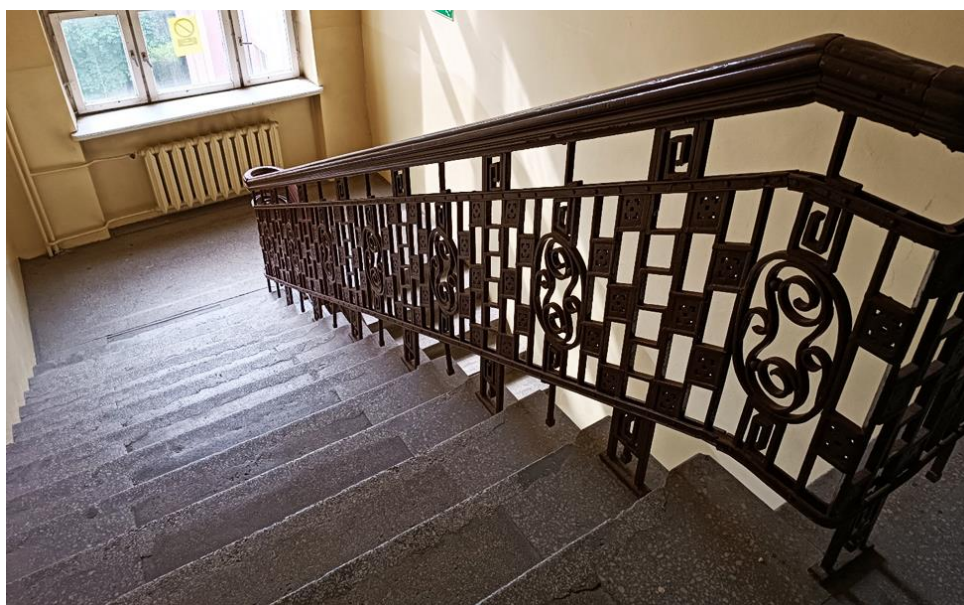

For nr 19. Stopnie głównej klatki schodowej

Fot nr 20. Widok na II kondygnację klatki schodowej

Balustrada schodów pierwotna, łączona z metalowymi elementami kutych i ciągnionych. W głównej mierze powtarza się na niej motyw szachownicy. Między prętami balasek umieszczone są kwadraciki z ażurowymi wycięciami. W każdym module balustrady umieszczono owalny kształt z motywem wolutowo-okuciowym a nad nim i pod nim meander. Pochwyty profilowane, drewniane.

Fot nr 21. Balustrada głównej klatki schodowej

Na suficie klatki znajduje się sztukateria - opis w punkcie Badania konserwatorskie.

Fot nr 22. Sztukateria sufitu klatki schodowej

Korytarze części południowej skrzydła głównego – numeracja projektowa część pomieszczenia 11

Pomieszczenia o charakterze zupełnie współczesnym. Obecnie stanowią korytarze zakończone pomieszczeniami sanitarno-użytkowymi. Korytarze zostały wtórnie wydzielone z pierwotnych pomieszczeń, są obite drewnianą, wysoką boazerią. Korytarze nie mają źródła oświetlenia w postaci światła dziennego. Na przedłużeniu korytarzyka na osi wschód- zachód znajduje się pomieszczenie techniczne. Z kolei na końcu korytarz na osi północ-południe znajdują się toalety. Pomieszczenia nie posiadają żadnych elementów historycznych.

Fot nr 23 i 24. Korytarze południowo-wschodniej części, brak elementów historycznych

Fot nr 25. Pomieszczeni sanitarne

Dwa pomieszczenia w narożniku południowo-wschodnim – numeracja projektowa: część pomieszczenia 11

Pomieszczenia mają dość znaczne rozmiary, w obydwu zachowały się elementy historyczne. W pierwszym pomieszczeniu są to kolumny stalowe podtrzymujące strop. Obecnie są one wbudowane w ściany zachodnią i południową. Kolumny podtrzymują belkowanie stropu w postaci

bel stropowych konstrukcji żelbetowej, są okrągłe w przekroju o jednakowej średnicy na całej długości i wachlarzowych kapitelach. Kolumny nie stanowią pierwotnego elementu wystroju, gdyż znajdują się we wtórnie wymurowanych ścianach jednak stanowią element historyczny. Prawdopodobnie można je wiązać z przebudową obiektu na początku XX wieku.

Fot nr 26. Pomieszczenie z kolumnami

W pomieszczeniu naronym z kolei zachowały się skrzynie nadokienne na rolety. Jest to jedyne pomieszczenie w całym budynku, gdzie zachował się ten nietypowy artefakt. Skrzynia w kształcie prostopadłościanu z klapą zamykaną na mosiężne skobelki.

Fot nr 27. Pomieszczenie narożne południowo-wschodnie

Fot nr 28. Historyczna skrzynia na roletę okienną

Pomieszczenie halowe skrzydła południowego – numeracja projektowa: część pomieszczenia 11

To duże pomieszczenie nawizuje wystrojem do pomieszczenia narożnego. Obecnie ściany czesciowo przykrywa drewniana boazeria natomiast we wnętrzu obicia znajdują się kolumny podtrzymujące żelbetowe balkowanie stropu.

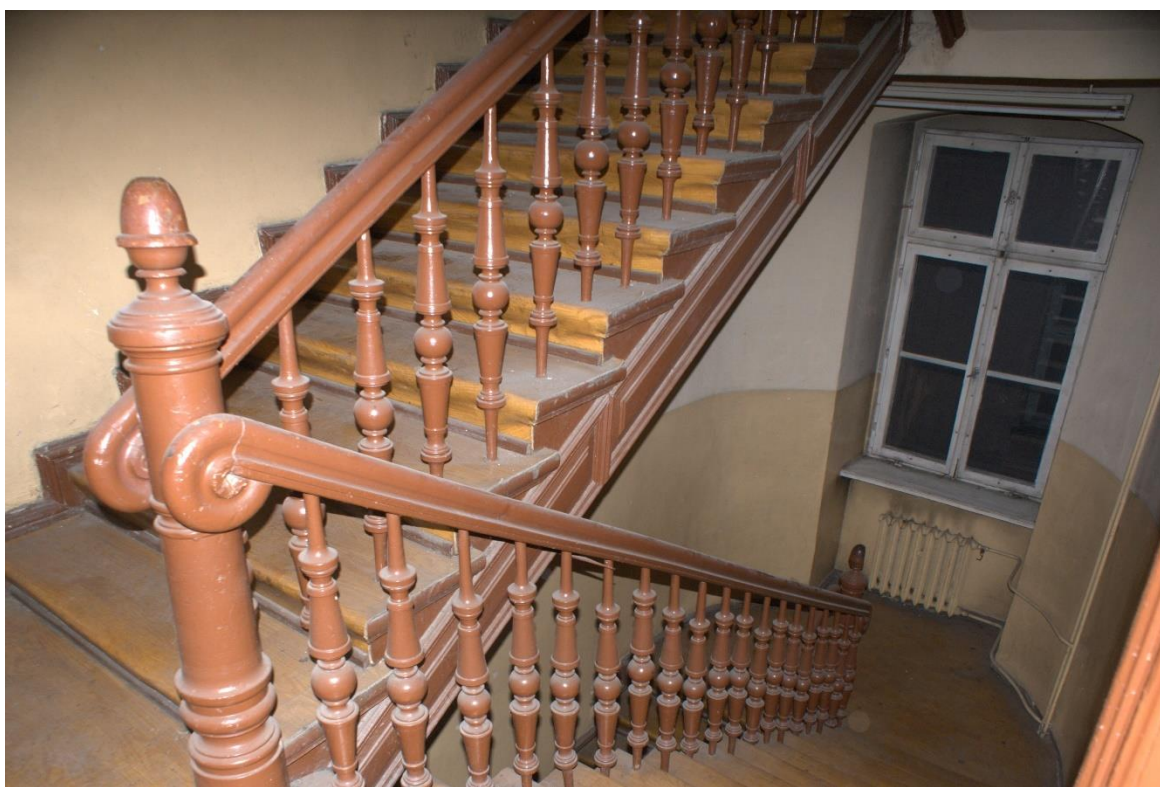
Fot nr 29. Pomieszczenie z kolumnami

Klatka schodowa skrzydła południowego z kortarzem południowym– numeracja projektowa:
KL 3 i 1.20

Fot nr 30 i 31. Boczna klatka schodowa

Fot nr 32. Boczna klatka schodowa – balustrada

Fot nr 32. A i B . Drzwi z klatki schodowej do pomieszczeń

W centralnej części skrzydła południowego po północnej stronie znajduje się klatka schodowa zapewniająca komunikację z wyższymi piętrami.. Na ścianach i sklepieniu klatki wyprawy tynkarskie są wtórne, z kolei schody i balustrada w większości stanowią oryginalny element (wtórne, proste tralki balustrady znajdują się w pierwszym biegu schodów). Tralki toczone z motywem kul i wałeczków o różnej średnicy. Ciągi balustrady osadzone na toczonym słupku. Stopnie drewniane z podwójnym kapinosem. Obecnie stolarka malowana na kolor brązowy.

Pomieszczenia w części południowo-zachodniej – numeracja projektowa nr 19, 22 i 23

Pomieszczeni niedostępne

I PIĘTRO

W strefie I kondygnacji zachowały się elementy historycznego wystroju. W głównej mierze są to dekoracje sufitów w postaci sztukaterii, zabytkowe żyrandole, boazerie i stolarka drzwiowa. Na pierwszy rzut oka zwraca uwagę spójność założenia projektowego mimo późniejszych naleciałości w postaci wtórnej kolorystyki ścian i sufitów.

Do pomieszczeń prowadzą zabytkowe drzwi rozmieszczone po prawej i lewej stronie na spoczniku użytkowane pod kątem 45 stopni do osi poprzecznej

Korytarz na przepierzeniu z drzwiami – numeracja projektowa część pomieszczenia 1.27

W korytarzu nie zachowały się elementy historyczne poza stolarką drzwiową. Ściany i sufit posiadają współczesne wykończenie. Na końcu korytarza znajduje się małe pomieszczenie gospodarcze również bez zabytkowego wystroju. Stolarka nawiązuje w swojej formie do innych elementów dekoracyjnych w budynku jak balustrady, kraty w oknach a także elementy architektoniczne elewacji. W stolarkach powtarza się motyw kwadratu i rombu oraz geometrycznych podziałów. Na końcu korytarza znajduje się puste, małe pomieszczenie.

Fot nr 33. Korytarz po północnej stronie na I piętrze

JEDNOSKRZYDŁOWE – TYP A

Drzwi jednoskrzydłowe w ościeżnicy. Drzwi w konstrukcji ramowo-płycinowej z podziałem na cztery kwatery i układem $\frac{1}{4}$ (góra) do $\frac{3}{4}$. (dół) Płyciny górne w kształcie kwadratu z wypukłym wypełnieniem środka. Dolne płyciny w kształcie wydłużonego prostokąta wklęsłe z motywem zdwojonych, wypukłych zestawionych w pary kwadracików w górnych częściach płycin. Ościeżnica z podkreśleniem górnej listwy dwoma wgłębными kwadracikami.

Trzy zawiasy czopowe, nakładkowe, mosiężne. Zamki i szyld wtórne.

DWUSKRZYDŁOWE

Drzwi dwuskrzydłowe w ościeżnicy. Skrzydła w konstrukcji ramowo-płycinowej z podziałem na dwie kwatery i układem $\frac{1}{4}$ (góra) do $\frac{3}{4}$. (dół) Płyciny górne w kształcie kwadratu wgłębny, zdwojonym profilowaniem po obwodzie, we wgłębny wypełnieniu równoramienny wypukły romb. Dolne płyciny w kształcie wydłużonego prostokąta wklęsłe z motywem zdwojonych wklęsłych zestawionych w pary kwadracików w górnych częściach płycin. Kwadraciki ujęte w zdwojone, schodkowe profilowanie. Ościeżnica z podkreśleniem górnej listwy dwoma wgłębными kwadracikami.

Trzy zawiasy czopowe dla każdego skrzydła, nakładkowe, mosiężne. Zamki i szyld wtórne, współczesne.

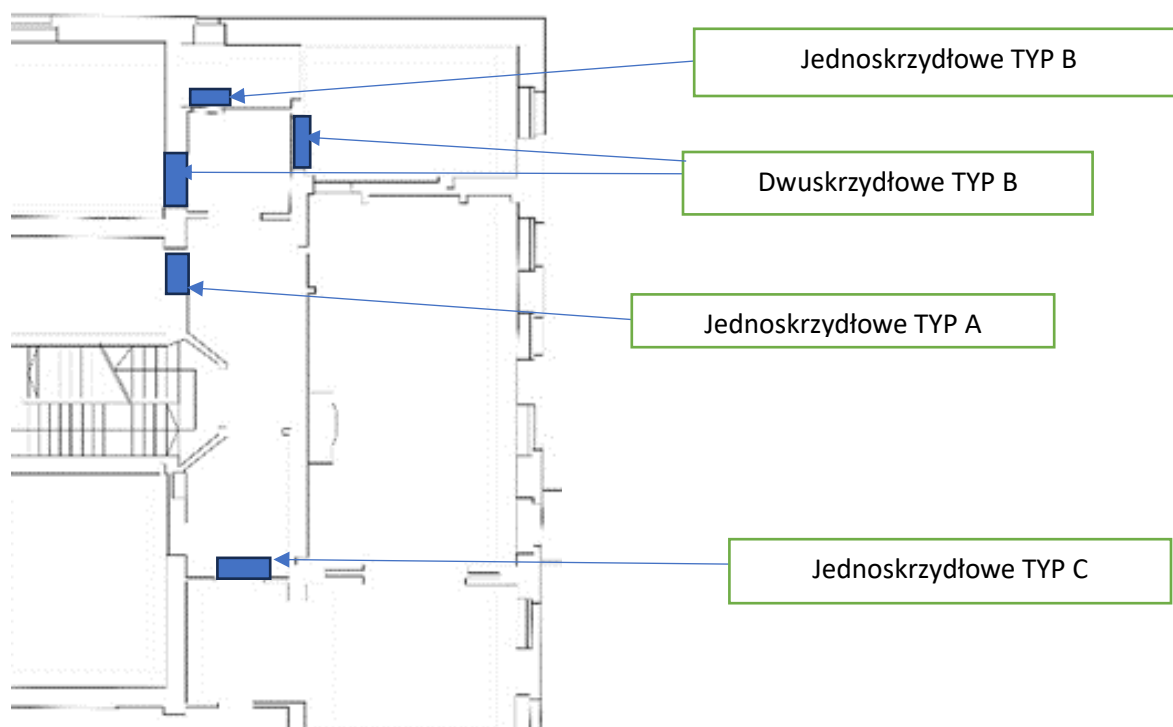
JEDNOSKRZYDŁOWE – TYP B

Drzwi jednoskrzydłowe w ościeżnicy. Drzwi w konstrukcji ramowo-płycinowej z podziałem na cztery kwatery i układem $\frac{1}{4}$ (góra), $\frac{3}{4}$. (dół). Płyciny górne w kształcie kwadratu z wklęsłym polem. Dolne płyciny w kształcie wydłużonego prostokąta wklęsłe. Ościeżnica z podkreśleniem górnej listwy dwoma wgłębными kwadracikami. Dwa zawiasy czopowe, nakładkowe, mosiężne. Zamki i szyld wtórne.

JEDNOSKRZYDŁOWE – TYP C

Wtórne, drzwi jednoskrzydłowe w ościeżnicy. Drzwi w konstrukcji ramowo-płycinowej z płyciną w całym polu drzwi. Zawiasy i zamek współczesne

Pomieszczenie narożne strefy północno-wschodniej – numeracja projektowa 1.7 i 1.8

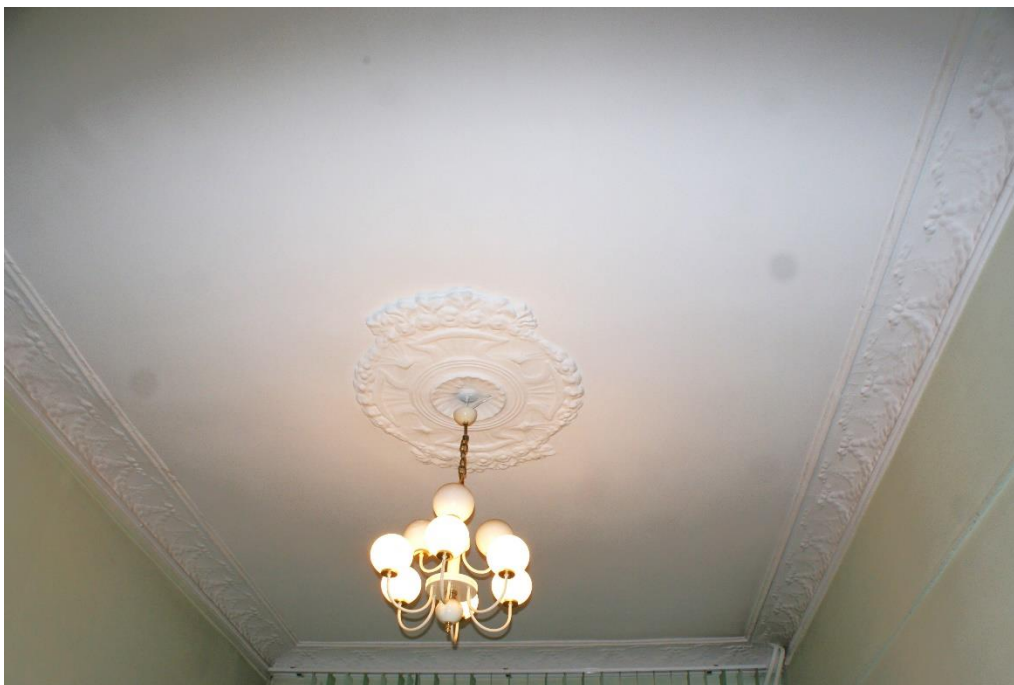
Pomieszczenie o pierwotnym układzie. W strefie sufitu zachowały się sztukaterie w formie półokrągłej fasety z dekoracyjnym motywem oraz rozety centralnej. Sztukaterie są przykryte grubą warstwą przemalowań co sprawiło że ich forma stała się mało czytelna. Rozeta zamknięta w kształcie zbliżony do owalu w formie kwiatowego wieńca z wypełnieniem w formie ornamentu wstęgowego okalającego centralny okrąg z powielonych obręczy z wachlarzowo-muszlowym środkiem. Na osi wzdłużnej pomieszczenia rozeta wzbogacona o motyw półkoliście osadzonych listków co powoduje że zyskuje ona kształt owalu.

Faseta wydzielona wypukłym półokrągłym profilem od góry i od dołu. Motyw dekoracyjny przedstawia plecionkę z naprzemiennie ułożonych girland z motywem floralnym. Niestety mocne przemalowanie sprawiło, że na obecną chwilę nie można dokładnie stwierdzić jaki motyw został użyty do formownia girland.

Rozrzeźbienie sztukaterii jest dość płaskie i sprawia wrażenie niedopracowanego. W strefie połaci sufitu gruba warstw wtórnego gipsu osadzona na siatce budowlanej.

Fot. nr 34 i 35 – sztukateria sufitowa pomieszczenia 1.13

Fot. nr 34 i 35 – sztukateria sufitowa pomieszczenia 1.13

Ppomieszczenia reprezentacyjne centralnej części skrzydła głównego – numeracja projektowa 1.9, 1.10, 1.27 i 1.28

Pomieszczenia mają wspólne elementy dekoracji co sprawia że czyta się je jako jeden zespół pod względem stylowym.

Po wejściu z klatki schodowej w kierunku południowym znajduje się część korytarza w którym pierwszy wysrój zachował się w postaci wysokiej boazerii naciennej. Boazeria składa się z taflí drewnianych połączonych listawami profilowanymi.

Boazeria w formie płyt w kształcie stojącego prostokąta umieszczonych między dzielacymi listwami. Okładziny wykonane z drewna dębowego z obwódka z intarsji wykonanej z mahoni. Pola obwiedzione półkolistym profilem, zwieńczone horyzontalną listwą również zakończoną profilem. W strefie wejścia do pomieszczenia nr 1.18 boazeria dekoruje także półkoliste, głębokie wejście a drzwi dostosowane są stylowo do wystroju korytarza.

Na suficie zachowała się dekoracja sufitowa o wydatnej formie rodzaju plafonu w kształcie sześcioboku o mocno wypukłej formie. Sześciobok jest płaski i ma schodkowo opracowane boki oraz listwę okalającą. W centralnej części plafonu umieszczony jest kwadratowa wypukła rozeta o schodkowanych bokach. W środku rozety znajduje się okazały pierwotny żyrandol w stylu regencyjnym. Żyrandol o 12-tu ramionach w dwóch rzędach, osiem w dolnym kregu i cztery w kregu górnym. Ramiona wykonane z odlewu z mosiądzu z dekoracyjnymi kulkami z drewna, gilzy z jasnego tworzywa, żarówki współczesne.

Fot nr 36 i 37. Boazeria w korytarzyku nr 1.14 i wejście do pomieszczenia nr 1.18

Fot nr 38. Pomieszczenie 1.43 widok w kierunku północnym.

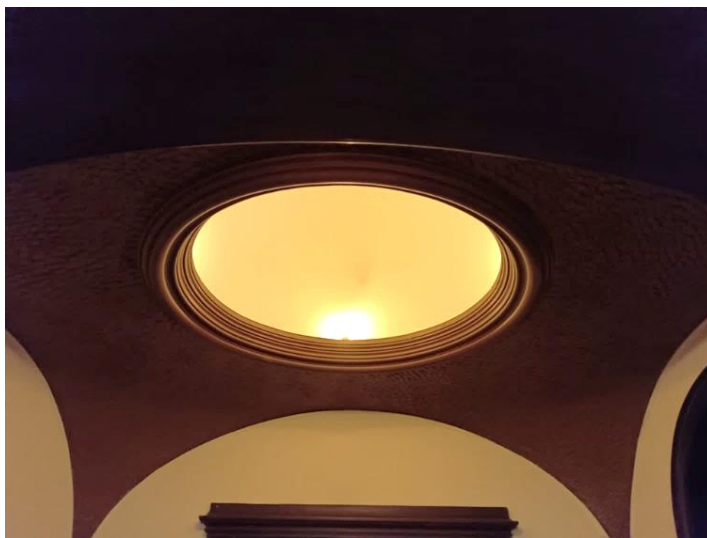

Fot nr 39 i 40. Sztukateria sufitowa pomieszczenia NR 0.14 oraz żyrandol

Fot nr 41. Boazeria w pomieszczeniu 1.14

Z korytarza do następnego pomieszczenia stanowiącego mały, dekoracyjny hol prowadzi duże otwarte wejście zwieńczone półkoliscie. Ościeznica wyłożona jest obiciem drewnianym z prolilowaną listwą ościeżnicową. Okładzina ościeża wykonana jest z mahoniowego drewna podobnie jak profile ościeży. Pomieszczenie małego holu jest zaprojektowane na planie zbliżonym do kwadratu i charakteryzuje się posiadaniem sklepienia żaglowego z osadzoną na nim półkulistą czaszą. Dekoracja sklepienia jest również nietypowa – w partiach żagla sklepiennego występuje dekoracja imitująca rybią łuskę wykonana z gipsu nakładanego z pomocą specjalnego narzędzia. Czasza obwiedziona jest od dołu profilowaną litwą wykonaną z drewna. Na pierwszy rzut oka trudno stwierdzić czy dekoracja sklepienia jest pierwotna czy wtórna. W tym pomieszczeniu na ścianach także występuje boazeria drewniana, ale jest ona z pewnością wtórna i jedynie nawiązuje do boazerii oryginalnej. Wykonana jest z desek prawdopodobnie debowych i przyciemnianych lakierem barwionym. W ścianie zachodniej znajduje się duże kryształowe lustro w dekoracyjnej ramie – opis lustra w punkcie – POZOSTAŁE WYPOSAŻENIE.

Fot nr 42 i 43. Sklepienie holu pomieszczenia 1.14

Fot nr 44. Sklepienie holu 1.15

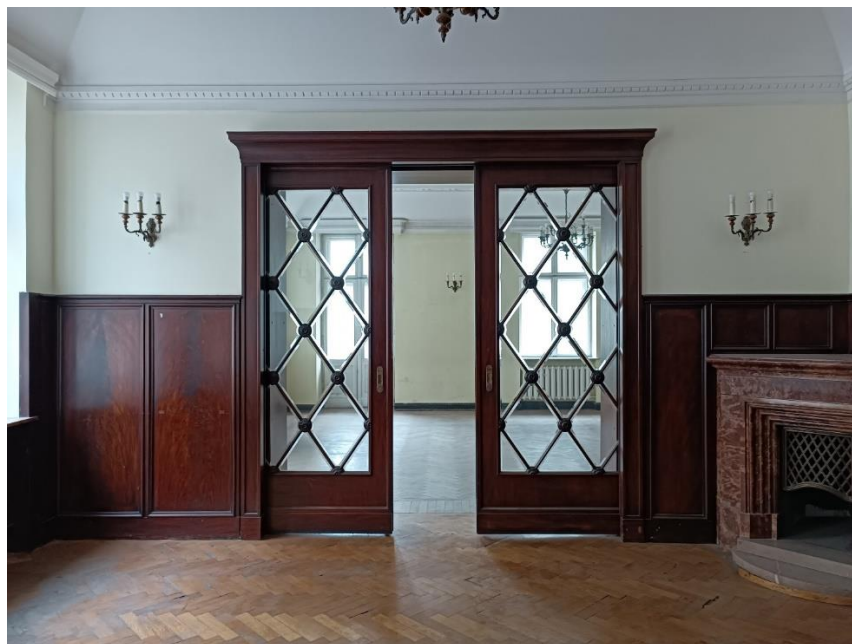
Fot nr 45. Pomieszczenie 1.14 i widok na lustro

Z holu z kopułą przechodzi się do pomieszczenia o reprezentacyjnym charakterze które łączy na zasadzie amfiladowej pomieszczenie po północnej i południowej stronie. Wystrój pomieszczenia to boazeria wykonana z mahoniu oraz duże, rozsuwane drzwi umieszczone symetrycznie po prawej i lewej stronie pomieszczenia. Ciekawa jest także forma sufitu w formie sklepienia zwierciadlanego, zdobionego sztukateria i rozetą. Sufit oddzielony jest od ścian sztukateryjnym gzymsem z kostkowaniem. Dokładny opis sztukaterii w punkcie – Badania konserwatorskie.

Boazeria w postaci płycin z desek z naklejonym obłogiem z drewna mahoniowego obwiedzionych wklesło-wypukłym listwowaniem. Drzwi o pokaznych rozmiarach, symetryczne rozsuwane i chowane w schowkach ściennych. Umieszczone w stylizowanym ościeżu z supraportą z gzymsem. Drzwi niemalże w całości szklone, szklenie szybkami kryształowymi oddzielonymi szprosami w układzie rombów. Na połączeniu szprosów dekoracyjne rozetki w formie kwiatonów. Szklaenie osadzone w ramiaku z grunych listew. Drzwi wykonane również z drewna mahoniowego.

W narożniku pomieszczenia znajduje się kominek z marmuru – dokładny opis w punkcie POZOSTAŁE WYPOSAŻENIE. Ponadto pomieszczenie jest ozdobione żyrandolem i czterema

kinkietami. Podobnie jak w pomieszczeniu 1.13 żyrandol jest w stylu regencyjnym, jest bardziej rozbudowany z dwumastoma ramionami w dolnym kręgu i sześciona w górnym. Ramiona o esowatym wygięciu, pod każdą gilzą kołnierz z ażurkiem. Pod ażurkami umieszczono zdobienia z toczonej drewnianej podobnie jak na łańcuchu do zwieszania. Elementy odlewane wykonane z mosiądzu.

Fot nr 46. Pomieszczenie nr 1.15 widok w kierunku południowym, drzwi przesuwne

Fot nr 47. Pomieszczenie nr 1.15 – narożny kominek i żyrandol sufitowy

Fot nr 48. Sklepienie

Fot nr 49. Rozetka drzwi zasuwanych

Fot nr 50. Żyrandol

Fot nr 51. Kinkiet

Na lewo (popółnocnej stronie), za drzwiami przesuwными znajduje się okazałe pomieszczenie z bogatym wyposażeniem. Wyposażenie jest po części oryginalne po części stanowi wtórną interpretację. W północnej części pomieszczenia znajduje się część wyposażona w

sklepienie krzyżowe, trzyprzesłowe. Sklepienie wsparte na trzech kolumnach obudowanych wtórnie płytami ze sklejki.

W centralnym miejscu na suficie znajduje się potężna rozeta w kształcie odwróconego wklęsłego stożka. Naokoło pomieszczenia biegnie szeroka listwa ze sztukaterią z motywem kwiatów i liści. Na ścianach znajdują się pola wydzielone przez zdobione listwy. Listwy te są wykonane z drewna i mają wtórny charakter. Posadzka w pomieszczeniu wykonana jest z debowego parkietu układanego w jadelkę i ma charakter wtórny. Pomieszczenie zostało częściowo obite płytami z barwionej sklejki – była to inscenizacja do filmu. W pomieszczeniu zachował się zyrandol centralny oraz kinkiety naciennne w liczbie sześciu sztuk. Do pomieszczenia prowadzą drzwi przesuwne z pomieszczenia 0.15. Dodatkowo w ścianie północnej znajduje się przejście do pomieszczenia narożnika północno-wschodniego. W centralnej części ściany zachodniej zachował się oryginalny kominek z marmuru – dokładny opis w punkcie POZOSTAŁE WYPOSAŻENIE. Kolorytyka ścian jest wtórna.

Fot nr 53 i 54 Sztukaterie sufitowa z motywem kwiatów i liści

Fot nr 55. Sztukatereria listw

Fot nr 56. Ściana wschodnia pomieszczenia

Fot nr 57. Krzyżowe sklepienie części północnej

Fot nr 58. Widok na pomieszczenie

Fot nr 59. Kominiek w ścianie zachodniej

Pomieszczenia reprezentacyjne centralnej części skrzydła głównego – numeracja projektowa pom. 1.11

Kolejne pomieszczenie posiada wyjątkowy charakter poprzez zachowane sztukaterie oraz nietypową stolarke drzwiową. Do pomieszczenia prowadzą drzwi przesuwne z pomieszczenia 1.15. Otwory wyjściowe znajdują się także w zachodniej i północnej ścianie i mają formę zwieńczoną półkoliście. Drzwi od strony pomieszczenia mają naturalny kolor drewna i są jedynie lakierowane. Posiadają dekorację w postaci profilowanej listwy wiedzonej po obwodzie z motywem kimationu akantowego. Pomiędzy kimationem a ościeżnicą znajduje się dekoracyjny, półokrągły wałek. W górnej części drzwi umieszczono dekoracyjne emblematy - snycersko rozrzeźbione dekoracje z elementów roślinnych. Sufit pomieszczenia zdobią: centralna rozeta, listwa naokołosufitowa i zgymś z uwypulkeniami w miejscach okien - przestrzenie karniszowe. W rozecie umieszczony jest żyrandol utrzymany w stylu pozostałych (opisywanych powyżej) oraz sześć kinkietów. Podłoga wyłożona parkietem dębowym układanym w jodełkę – wtórny.

Fot nr 60 Widok na wnętrze pomieszczenia 1.18

Fot nr 61. Drzwi do pomieszczeń bocznych

Fot nr 62. Dekoracja drzwi

Pomieszczenie centralnej części skrzydła południowego - – numeracja projektowa pom. 1.12

Przemiaszczając się z pomieszczenia 1.17 w kierunku zachodnim wchodzi się do kolejnego pomieszczenia z dekoracją sztukatorską. Na suficie znajduje się rozeta z otokiem, listwa naokołosufitowa oraz faseta – dokładny opis w punkcie Badania konserwatorskie.

Fot nr 63. Widok na sufit pomieszczenia.

Fot nr 64. Rozeta

Fot nr 65. Listwa i faseta

Pomieszczenia centralnej części skrzydła południowego – numeracja projektowa 1.13

Dwa dalsze pomieszczenia stanowiły pierwotnie jedno. Odzielone są wtórną, cienką ścianką działową. W pomieszczeniach zachowały się rozety. Obydwie mają charakter wtórny, są odmienne stylowo od pozostałych sztukaterii zachowanych w budynku.

Fot nr 66 i 67 – pomieszczenie podzielone wtórnie nr 1.19

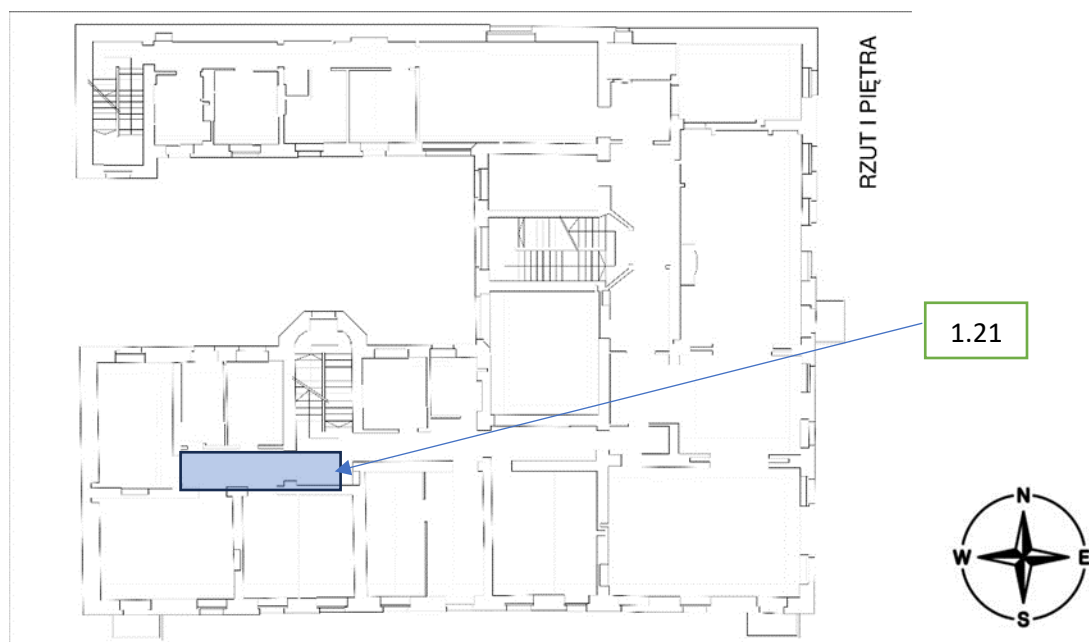

*Fot nr 68 – rozeta pomieszczenia
po stronie wschodniej*

*Fot nr 69 – rozeta pomieszczenia
po stronie zachodniej*

Korytarzyk części zachodniej skrzydła południowego – numeracja projektowa 1.16

Korytarz nie ma historycznych elementów poza zachowaną stolarką drzwiową.

DWUSKRZYDŁOWE – TYP A

Drzwi dwuskrzydłowe umieszczone w szerokiej ościeżnicy. Drzwi w konstrukcji ramowo-płycinowej. W środku drzwi umieszczona jest wzdłużna prostokątna płycina, w górnej i dolnej części skrzydeł płyciny kwadratowe. Górne płyciny szklone. Każde z pól wyodrębnione jest profilowanym wałkiem. Każde z drzwi posiada historyczne zawiasy, szyldy i klamki wtórne.

Ościeżnice posiadają analogiczny rozkład płycin z różnicą, że płyciny okolone są wklęsłymi profilami.

DWUSKRZYDŁOWE – TYP B

Drzwi dwuskrzydłowe umieszczone w wąskiej, profilowanej ościeżnicy. Drzwi w konstrukcji ramowo-płycinowej. W środku drzwi umieszczona jest wzdłużna prostokątna płycina, w górnej i dolnej części skrzydeł płyciny kwadratowe. Każde z pól wyodrębnione jest profilowanym wałkiem. Każde z drzwi posiada historyczne zawiasy, szyldy i klamki wtórne.

JEDNOSKRZYDŁOWE – TYP A

Drzwi wtórne, w konstrukcji ramowo-płycinowej. W górnej części ościeżnicy znajduje się prostokątne nadświetle w kształcie leżącego prostokąta. Skrzydło dzielone na cztery płyciny – górna i dolna prostokątna, pozioma, dwie środkowe prostokątne pionowe. Ościeżnica dość prosta wąska.

Pomieszczenie w strefie zachodniej skrzydła południowego – numeracja projektowa 1.14

Pomieszczenie wtórnie podzielone na dwie części. W strefie sufitu zachowała się sztukateria w postaci fasety i listwy okalającej syfit. Poza tym brak innych elementów historycznych.

Fot nr 70 i 71 – pomieszczenia podzielone wtórna ścianką

Fot nr 72 – sztukateria sufitowa – fasety i wałek

Pomieszczenie narożne skrzydła południowego – numeracja projektowa 1.15

Dos pokażne pomieszczenie z zachowaną sztukateria sufitową w postaci fasety i listy oalkającej pomieszczenie. Poza tym brak elelementów historycznego wystroju.

Fot nr 72 i 73 – widok na pomieszczenie 1.21

Fot nr 74 – sztukateria – faset i walek

Pomieszczenia po stronie północnej skrzydła południowego – numeracja projektowa 1.17, 1.18 i 1.19

Pomieszczenie oznaczone na niebiesko nie posiada elementów zabytkowych. Pomieszczenie oznaczone na pomarańczowe nie byłoby dostępne na etapie badań.

Fot nr 75. Pomieszczenie na osi skrzydła południowego

Pomieszczenia skrzydła północnego – numeracja projektowa 1.2, 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3, 1.3.4, 1.3.5

Do kortarza północnego prowadzi hol ozdobiony sklepieniem krzyżowym i okazałą stolarką. Pomieszczenie posiada trzy otwory drzwiowe. Dwa z nich przepierzone są dużymi, rozpiętymi drzwiami opartymi na rozszerzonym łuku półkolistym

Fot nr 76. Pomieszczenie nr 1.26

Fot nr 77 i 78 : drzwi po zachodnie i wschodniej stronie pomieszczenia

Drzwi zachodnie składają się z półkolistego nadświetla, nieruchomych skrzydeł bocznych oraz ruchomego skrzydła centralnego. Wszystkie elementy drzwi są przeszklone. Naswiele dzielone jest pionowymi i poziomymi szprosami na kwadratowe kwatery. Podobnie skrzydła drzwi. Stolarka po przeciwnej stronie ma analogiczną konstrukcję poza tym że skrzydła ruchome i nieruchome nie są przeszklone a skonstruowane na zasadzie ramowo-płycinowej. Do korytarza na przeciwko klatki schodowej prowadzi przejście bez drzwi (zawiasy pozostały) w zamkniętej półkolistej ościeżnicy.

Fot nr 79 i 80 Korytarz północny

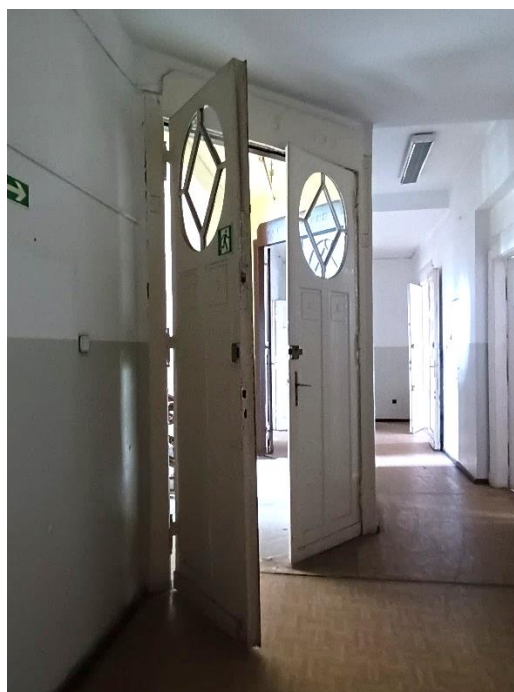
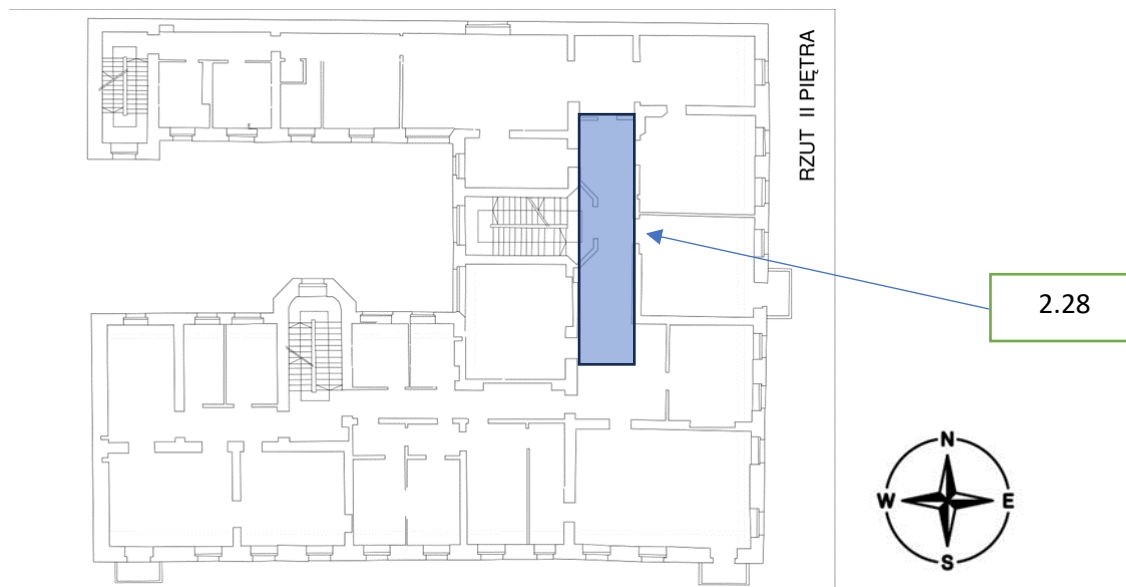
Po południowej stronie korytarza istnieje ciąg pomieszczeń o charakterze całkowicie współczesnym bez znamion elementów historycznych.

Fot nr 81, 82, 83, 84 – pomieszczenia skrzydła północnego, brak elementów historycznych

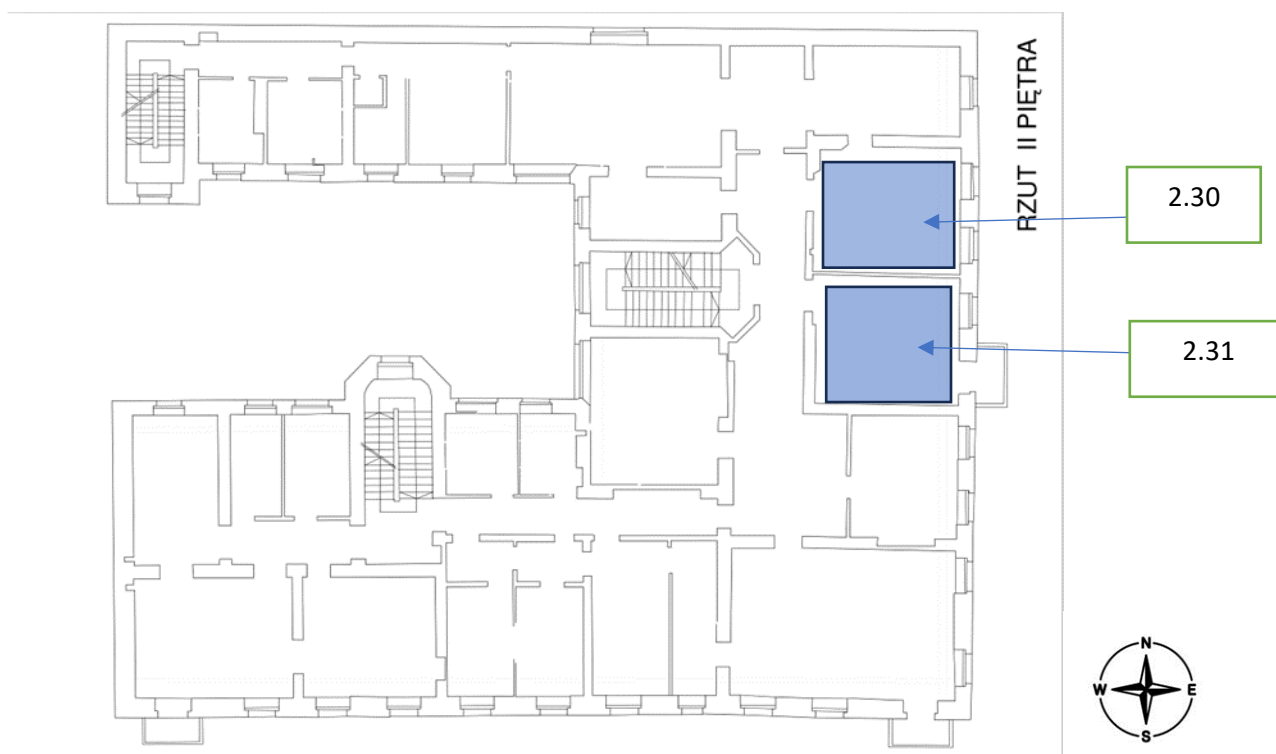
II PIĘTRO

Na piętro prowadzą drzwi usytuowane ukośnie po północnej i południowej części spocznika. Drzwi opisano już w punkcie dotyczącym klatki schodowej głównej. W korytarzu zachowała się oryginalne stolarka drzwiowa.

Fot nr 85. Korytarz II pietra

Pomieszczenia centralnej części skrzydła głównego – numeracja projektowa 2.11 i 2.12

W pomieszczeniu 2.30 zachował się wysrój sztukatorski w postaci rozety, fasety oraz listwy dookoła sufitej.

Fot nr 86 – pomieszczenie 2.29

Fot nr87 – sztukateria w pomieszczeniu 2.30

Kolejno w pomieszczeniu 2.31 również zachował się wysrój sztukatorski w postaci rozety, oraz listwy dookołasufitowej.

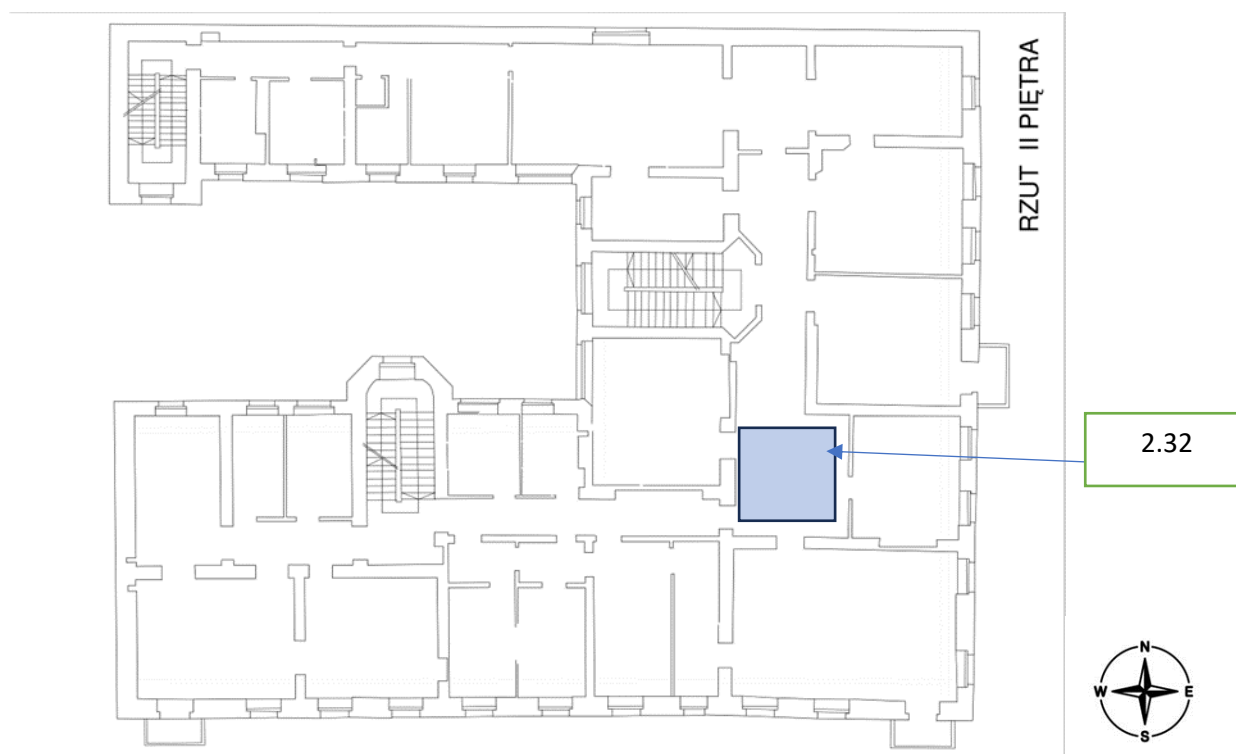

Fot nr 88– sufit pomieszczenia nr 2.31

Fot nr 89 – rozeta sufitowa

Hol wschodnio- południowy – numeracja projektowa 2.18

W pomieszczeniu brak elementów historycznych prócz okragłej rozety sufitowej.

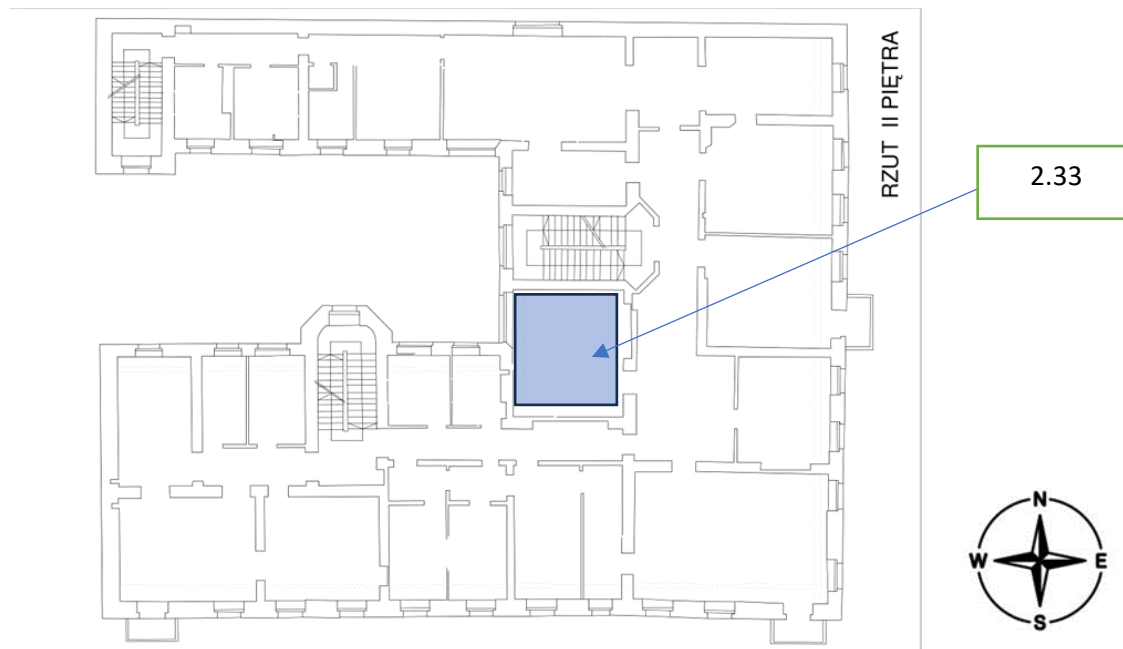

Fot nr 90– pomieszczenie 2.32

Fot nr 91– rozeta sufitowa pomieszczenia 2.32

Pomieszczenie przy klatce schodowej – numeracja projektowa 2.19

Pomieszczenie bez dekoracji historycznej. Jedynym elementem historyzującym są interesujące drzwi zasuwne usytuowane w ścianie wschodniej pomieszczenia. Drzwi obecnie są zabudowane od strony holu, od strony pomieszczenia pozostała wnęka. Drzwi prawdopodobnie nie pochodzą z momentu modernistycznej przebudowy obiektu, są późniejsze jednak posiadają charakter historyczny. Składają się z dwóch przeszklonych skrzydeł z trzema poprzeczymi szprosami w środkowej części na każdym skrzydle.

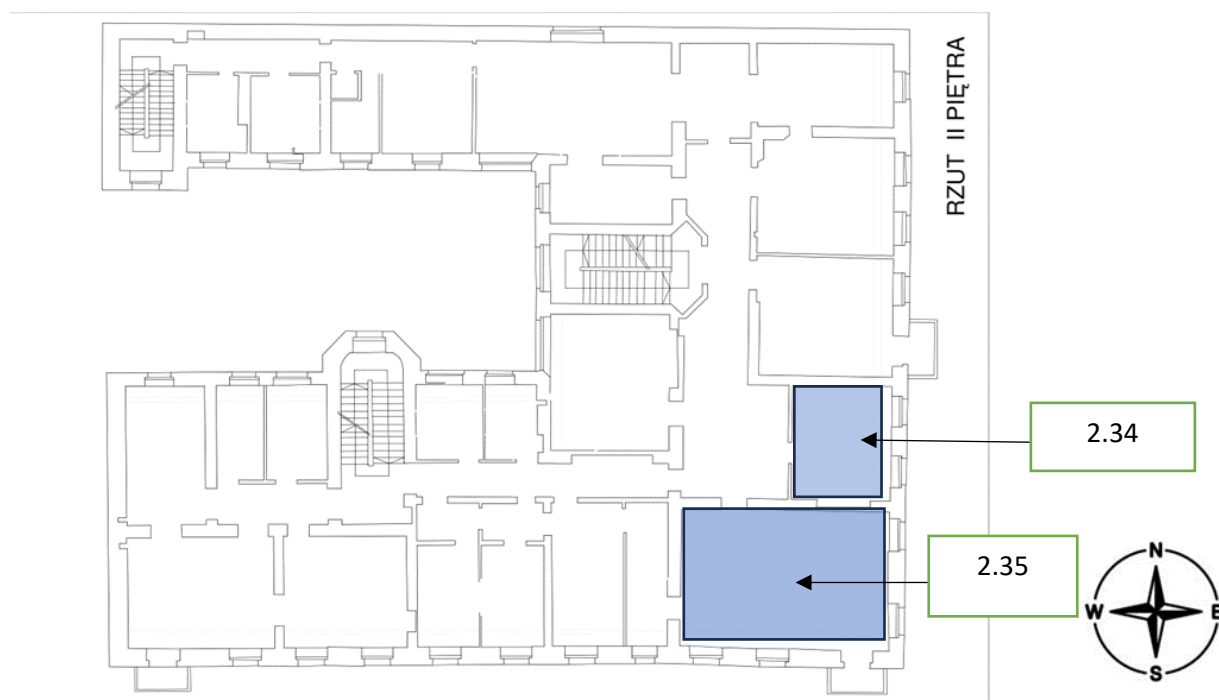

Fot nr 92 Widok na wnętrze

Fot nr 93. Drzwi przesuwne historyzujące

Pomieszczenia w narożniku połudnowo-wschodnim – numeracja projektowa 2.9 i 2.10

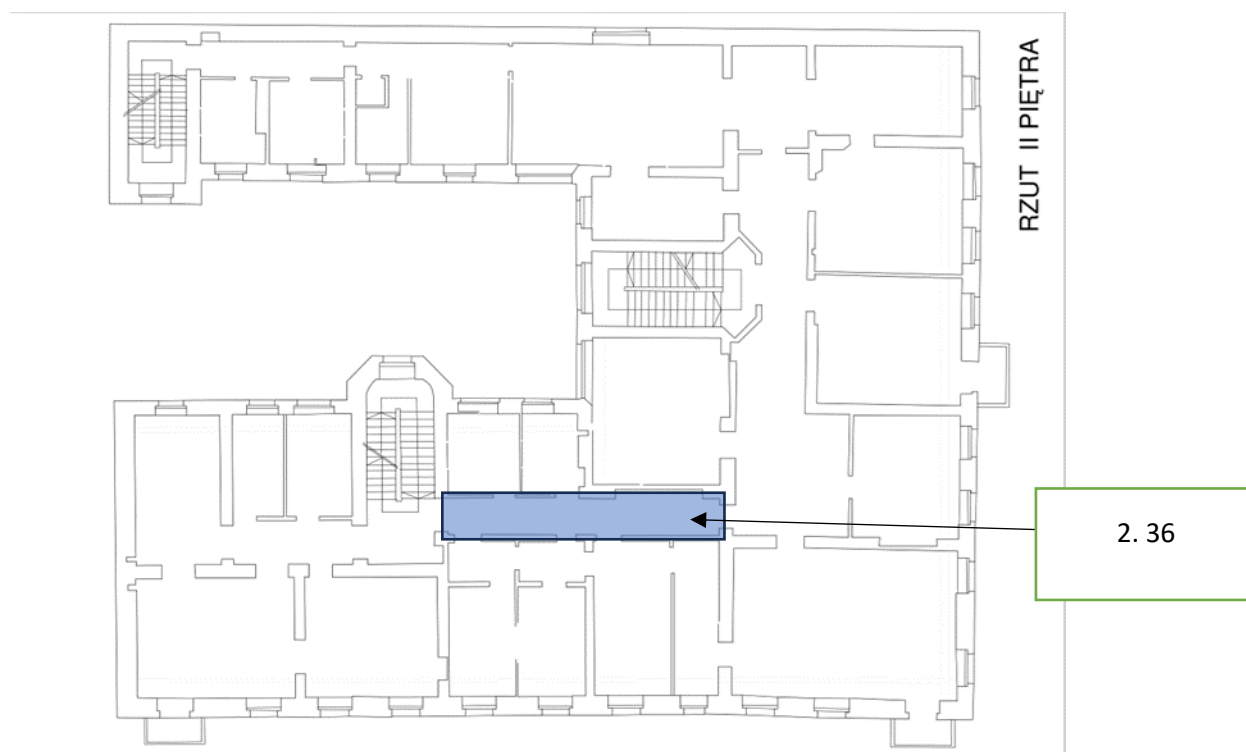

Fot nr. 94 Pomieszczenie nr 2,34

Fot nr. 95 i 96 Pomieszczenie nr 2,35

Korytarz skrzydła południowego

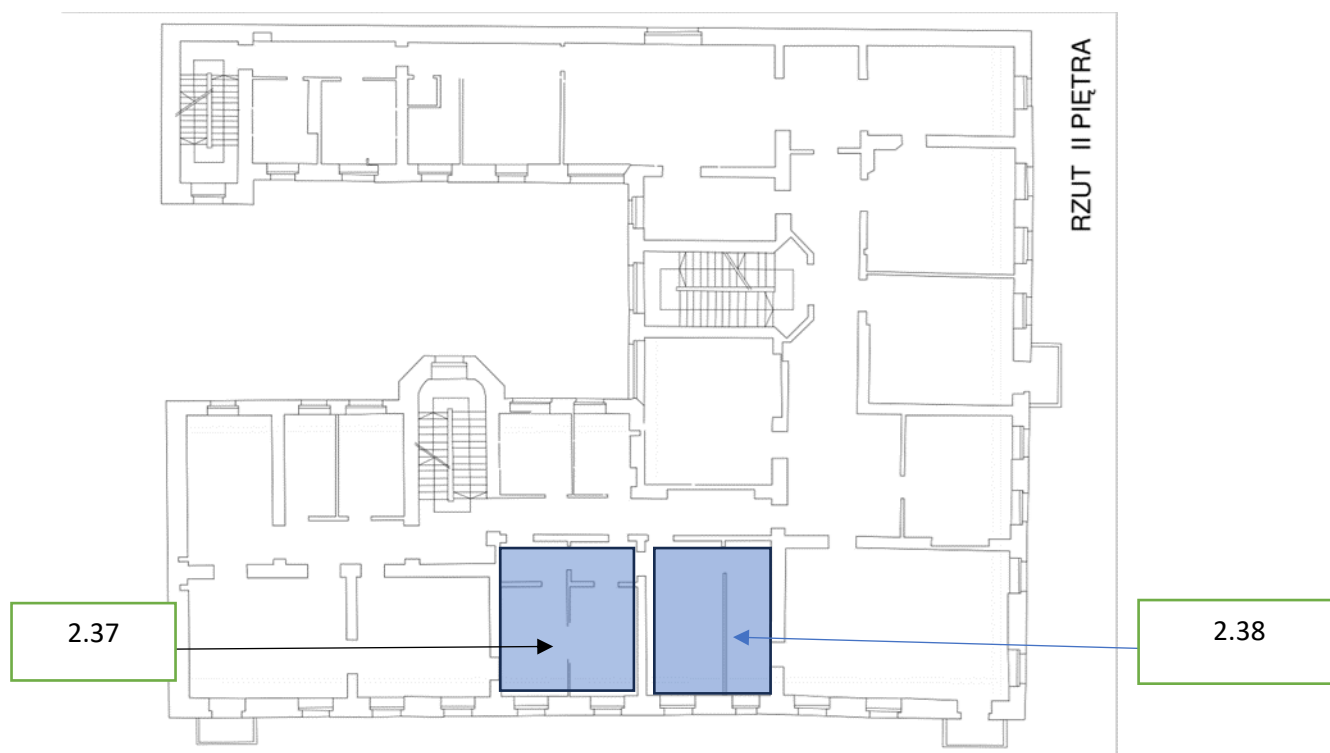

Fot nr 97. Wneka z drzwiami przesuwными

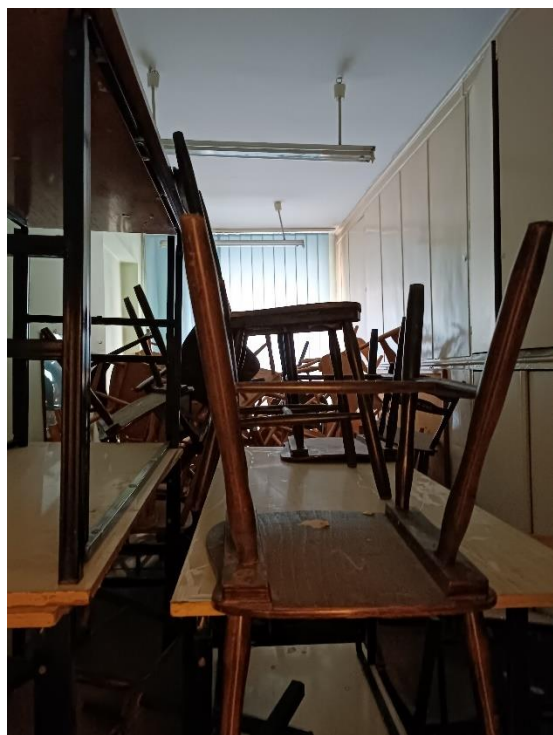

Fot nr 98 Wneka z drzwiami przesuwными

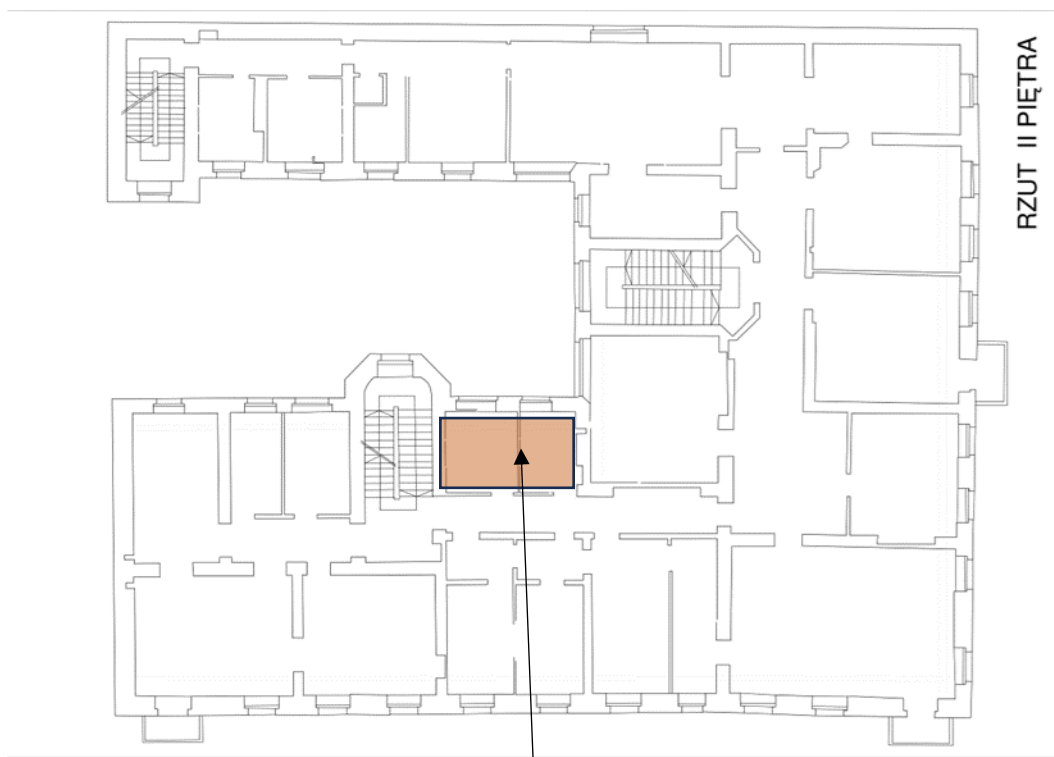
Pomieszczenia bloku południowego – numeracja projektowa 2.11 i 2.12

Pomieszczenia bez cech historycznych

Fot nr 99, 100 i 101 pomieszczenia bloku południowego

Pomieszczenia niedostępne

Korytarzyk zachodni – numeracja projektowa

Fot. nr 102,103 Stolarka zabytkowa korytarzyka

Fot nr . 104 i 105 Stolarka zabytkowa korytarzyka

Fot nr .106 i 107. Stolarka zabytkowa korytarzyka

Pomieszczenia strefy zachodniej - numeracja projektowa

Fot nr .108 Rozeta w pomieszczeniu 2.40

Fot nr .109. Rozeta w pomieszczeniu 2.40

Fot .nr 110. Pomieszczenie narożne, 2.41 , rozeta

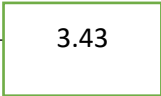

Fot . 111. Pomieszczenie narożne, 2.41 - faseta

Fot nr. 112. Pomieszczenie 3.42 - rozeta

Korytarz centralny – numeracja z projektu

Fot nr 113. Korytarz III piętra strona południowa

Fot nr. 114 Koytarz III pietra – strona północna

Fot nr 115 i 116 . Drzwi zabytkowe

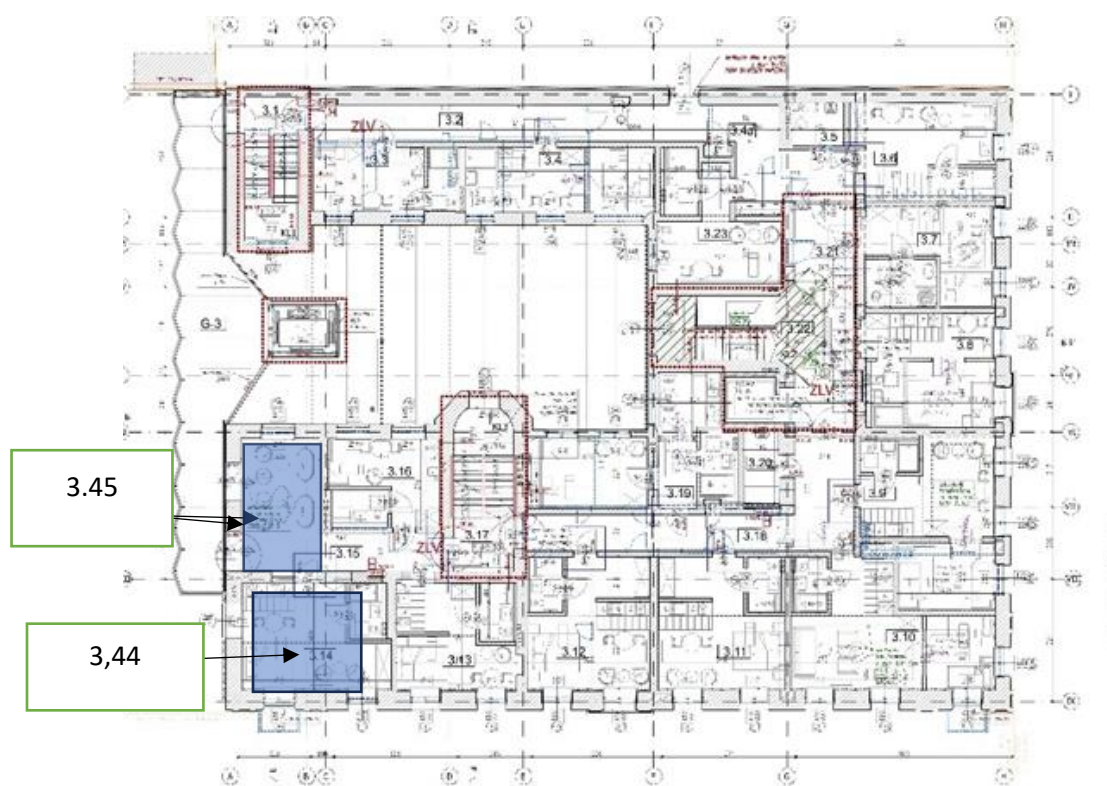
Fot nr 117 i 118. Drzwi zabytkowe

Fot nr 119 i 120 . Drzwi wtóne

Fot nr 121 i 122. Drzwi zabytkowe

Fot nr. 123 i 124. Sufit pomieszczenia 3.44

Fot nr. 125. Sufit pomieszczenia 3.45

IV. BADANIA KONSERWATORSKIE

4.1. METODYKA BADAŃ

Badania stratygraficzne zostały poprzedzone wnikliwymi oględzinami, szczególną uwagę zwracając na miejsca ubytków, gdzie nastąpiło odspojenie od podłoża, rozwarstwienie, spękanie z uwidocznieniem przekroju nawarstwień technologicznych. Następnie w wybranych miejscach wykonano odkucia sondażowe - odsłony układu opracowań tynkarsko-malarskich.

Badania nawarstwień zostały uzupełnione poprzez analizę mikroskopową pobranych próbek. Zostały wyseparowane przekroje, poddane analizie i sfotografowane (makrofotografie próbek i naszlifów). Wyniki przedstawiono w formie fotografii z tabelami rozkładu stratygraficznego oraz opatrzone podsumowaniem określającym technikę oryginału oraz rodzaje nawarstwień w formie opisowej w punkcie 4.4. – WNIOSKI Z BADAŃ. Analizę mikroskopową wypreparowanych próbek wykonano przy użyciu aparatury Delta Opical – mikroskop stereoskopowy wraz z kamerą DLT-Cam PRO w świetle VIS.

4.2. BADANIA STRATYGRAFICZNE I ANALIZA MIKROSKOPOWA

4.2.2. BADANIA STRATYGRAFICZNE

Pomieszczenia 01.02.03 i zespół pomieszczeń 04 – brak elementów do badań stratygraficznych

Pomieszczenie 04 - klatka schodowa północna

Odkrywka nr 1 – stolarka drzwiowa, I kondygnacja

Nr warstwy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		W-wa malarska szarozielona jasna w ciepłym odcieniu		0,2 mm	
3		Wa-wa malarska jasnobieżowa	I poł XX w	0,2 mm	II
4		Wa-wa malarska biała	II poł XX w	0,3 mm	III
5		W-wa malarska brązowa	II poł XX w.	0,3 mm	IV

Odkrywka nr 2 – stolarka drzwiowa, II kondygnacja

Nr warstwy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		W-wa malarska szarozielona jasna w ciepłym odcieniu		0,2 mm	
3		Wa-wa malarska - mazerunek dębowy	I poł XX w	0,2 mm	II
4		Wa-wa malarska biała	II poł XX w	0,3 mm	III
5		W-wa malarska brązowa	II poł XX w.	0,3 mm	IV

Odkrywka nr 3 – stolarka drzwiowa, ościeżnica

Nr warstwy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		W-wa malarska szarozielona jasna w ciepłym odcieniu	1910	0,2 mm	
3		Wa-wa malarska – mazerunek dębowy	I poł XX w	0,2 mm	II
4		Wa-wa malarska biała	II poł XX w	0,3 mm	III
5		W-wa malarska brązowa	II poł XX w.	0,3 mm	IV

Odkrywka nr 4 – balustrada, słupek balustrady

Nr warstwy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		W-wa malarska szarozielona jasna	1910	0,2 mm	
3		Wa-wa malarska zielona	I poł XX w	0,2-0,4 mm	II
4		Wa-wa malarska ugrowa	II poł XX w	0,3 mm	III
5		w-wa malarska brązowa	II poł XX w.	0,3 mm	IV

Odkrywka nr 5 – balustrada, tralka, II bieg schodów

Nr warstwy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		W-wa malarska szarozielona jasna	1910	0,2 mm	
3		Wa-wa malarska zielona	I poł XX w	0,2 mm	II
4		Wa-wa malarska ugrowa	II poł XX w	0,3 mm	III
5		w-wa malarska brązowa	II poł XX w.	0,3 mm	IV

Odkrywka nr 6 – balustrady, tralka, III bieg schodów

Nr warstwy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		W-wa malarska szarozielona jasna	1910	0,2 mm	
3		Wa-wa malarska zielona	I poł XX w	0,2 mm	II
4		Wa-wa malarska ugrowa	II poł XX w	0,3 mm	III
5		w-wa malarska brązowa	II poł XX w.	0,3 mm	IV

POMIESZCZENIE 0.5 – klatka schodowa centralna

STOLARKA DRZWIOWA

Odkrywka nr 7 – drzwi od strony klatki schodowej, I kondygnacja strona północna

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		Zielony mazerunek na szarozielonym podkładzie	I poł XX w	0,2 mm	
3		Brązowy mazerunek na ugrowym podkładzie	II poł XX w	0,3 mm	II
4		w-wa malarska brązowa	II poł XX w.	0,3 mm	III

Odkrywka nr 8 - drzwi od strony klatki schodowej, I kondygnacja strona południowa

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		Zielony mazerunek na szarozielonym podkładzie	I poł XX w	0,2 mm	
3		Brązowy mazerunek na ugrowym podkładzie	II poł XX w	0,3 mm	II
4		w-wa malarska brązowa	II poł XX w.	0,3 mm	III

Odkrywka nr 9 - drzwi od strony klatki schodowej, II kondygnacja strona południowa

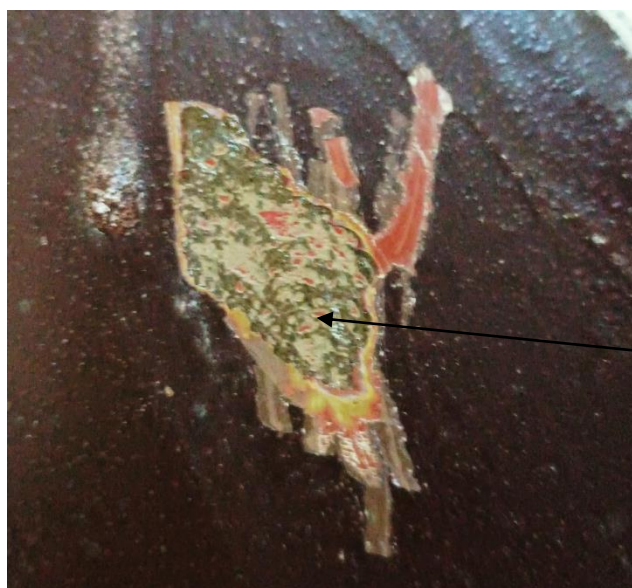
- tabela poniżej

Odkrywka nr 10 - drzwi od strony klatki schodowej, II kondygnacja strona południowa

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		Zielony mazerunek na szarozielonym podkładzie	I poł XX w	0,2 mm	
3		Brązowy mazerunek na ugrowym podkładzie	II poł XX w	0,2 mm	II
4		Biała wasrtwa malarska	II poł XX w	0,3 mm	III
5		w-wa malarska brązowa	II poł XX w.	0,3 mm	IV

Odkrywka nr 11 - rama okna klatki schodowej na spoczniku II kondygnacji

Fragmenty opracowania w formie mazerunku

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		Zielony mazerunek na szarozielonym podkładzie	I poł XX w	0,2 mm	
3		Brązowy mazerunek na ugrowym podkładzie	II poł XX w	0,2 mm	II
4		Biała wasrtwa malarska	II poł XX w	0,3 mm	III
5		w-wa malarska brązowa	II poł XX w.	0,3 mm	IV

BALUSTRADA SCHODÓW

Odkrywka nr 12 - balustrada schodów, przęsło

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Podłoże metalowe – elementy ciągnione	1910	----	I
2		W-wa malarska ugołosiosioowa – spoiwo olejno-żywiczne	I poł XX w	0,2 mm	
3		Szarozielona ciemna warstwa malarska – spoiwo olejne	II poł XX w	0,2 mm	II
4		Warstwa malarska ugrowa -spoiwo olejne	II poł XX w	0,3 mm	III
5		Warstwa malarska ciemnobrązowa – spoiwo olejne	II poł XX w.	0,3 mm	IV

Odkrywka nr 13 i 14 – metalowe elementy balustrady

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Podłoże metalowe – elementy ciągnione	1910	----	I
2		W-wa malarska ugołosiosowa – spoiwo olejno-żywiczne	I poł XX w	0,2 mm	
3		Szarozielona ciemna warstwa malarska – spoiwo olejne	II poł XX w	0,2 mm	II
4		Warstwa malarska ugrowa -spoiwo olejne	II poł XX w	0,3 mm	III
5		Warstwa malarska ciemnobrązowa – spoiwo olejne	II poł XX w.	0,3 mm	IV

Odkrywka nr 15 i 16 – balustrada schodów , detale

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Podłoże metalowe – elementy ciągnione	1910	----	I
2		Złocenie brąz mineralną na nośniku żywicznym – kolor złoty	I poł XX w	0,2 mm	
3		Szarozielona ciemna warstwa malarska – spoiwo olejne	II poł XX w	0,2 mm	II
4		Warstwa malarska ugrowa -spoiwo olejne	II poł XX w	0,3 mm	III
5		Warstwa malarska ciemnobrązowa – spoiwo olejne	II poł XX w.	0,3 mm	IV

Na elementach typu ćwieki i kulki zidentyfikowano złocenia wykonane brąz mineralną w kolorze złotym.

Odkrywka nr 17 - pochwył balustrady

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno pochwyłu	1910	----	I
2		Lakier bezbarwny lub olej	I poł XX w	0,2 mm	
3		Brązowy mazerunek na ugrowym podkładzie	II poł XX w	0,2 mm	II
4		Czarna warstwa malarska	II poł XX w	0,3 mm	III
5		w-wa malarska brązowa	II poł XX w.	0,3 mm	IV

ŚCIANY

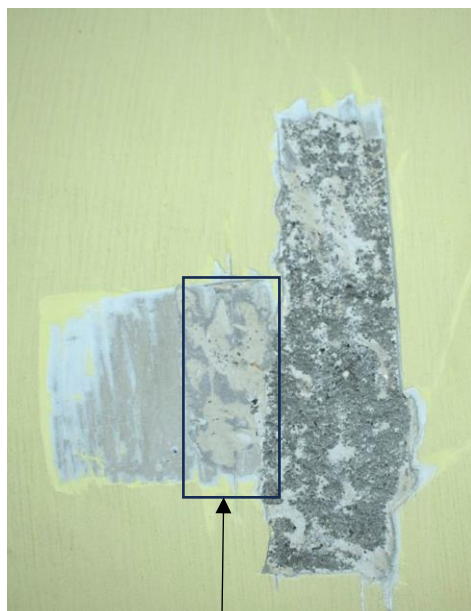
W ścianie północnej umieszczone jest wejście do holu, w ścianie południowej wejście do kolejnych pomieszczeń. Nad wejściami zachowała się dekoracja sztukatorska w postaci listwy z szachownicą z wklęsłych kwadracików. Po bokach listwy w układzie pionowym umieszczone są antytetycznie po dwie kwadratowe płytki. Płytki także powtarzają motyw kwadratu w postaci podwójnej wklęsłej ramki i centralnego wypukłego ćwieka..

Odkrywka nr 18 – ściana nad sztukaterią , parter , ściana północna

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Tynk wapienny - podkład	1910	----	I
2		Gładź wapienna - sztablatura		0,3 mm	
3		Warstwa malarska w kolorze jasnego, chłodnego beżu – spoiwo wapienne		0,2 mm	
4		Warstwa malarska w kolorze szarości – spoiwo emulsyjne	II poł XX w	0,2 mm	II
5		Szlichta gipsowa z wtopioną siatką	II poł XX w.	0,3 mm	III
6		Żółta warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	

Odkrywka nr 19 – parter, ściana północna

Kolor pierwotny – jasny beż w chłodnym odcieniu

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Tynk wapienny - podkład	1910	----	I
2		Gładź wapienna - sztablatura		0,3 mm	
3		Warstwa malarska w kolorze jasnego beżu – spoiwo wapienne		0,2 mm	
4		Warstwa malarska w kolorze bieli – spoiwo emulsyjne	II poł XX w	0,2 mm	II
5		Warstwa malarska szarobeowa	II poł XX w.	0,2 mm	III
6		Szlichta gipsowa z wtopioną siatką	II poł XX w.	0,3 mm	IV
7		Żółta warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	

Odkrywka nr 20 – sztukateria nad drzwiami do holu, parter, ściana północna

Zbliżenia

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
3		Warstwa malarska w kolorze jasnego beżu oraz ciemniejszego ugru – spoiwo wapienne		0,2 mm	
4		Warstwa malarska w kolorze bieli – spoiwo emulsyjne	II poł XX w	0,2 mm	II
5		Warstwa malarska szarobeżowa - spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,2 mm	III
6		Szlichta gipsowa z wtopioną siatką	II poł XX w.	0,3 mm	IV
7		Żółta warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	

Sztukateria malowana była w dwóch kolorach: partie wypukłe w kolorze ścian – jasny beż, partie wklęsłe w kolorze ugrowym

Odkrywka nr 21- sztukateria nad drzwiami do holu, parter, ściana północna

Kostki sztukaterii
malowane na szaro

Nr w-wy	Barwa		Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1			Gips odlewniczy	1910	----	I
2			Warstwa malarska w kolorze jasnego beżu oraz szarości (detal)– spoiwo wapienne		0,2 mm	
3			Warstwa malarska w kolorze bieli – spoiwo emulsyjne	II poł XX w	0,2 mm	II
4			Warstwa malarska szarobeżowa - spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,2 mm	III
5			Szlichta gipsowa z wtopioną siatką	II poł XX w.	0,3 mm	IV
6			Żółta warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	

Odkrywka nr 22– ściana północna II biegu schodów

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Tynk wapienny - podkład	1910	----	I
5		Pomarańczowa warstwa malarska	I poł XX w	0,2 mm	II
6		Marmoryzacja zielonobrzozowa na ugrowym podmalowaniu	II poł XX w.	0,2 mm	III
7		Marmoryzacja pomarańczowa o uproszczonej formie	II poł XX w	0,2 mm	IV
8		Warstwa malarska w kolorze beżu – lamperia, spoiwo olejne	II poł XX w	0,2 mm	V
9		Szlichta gipsowa z wtopioną siatką	II poł XX w.		VI
10		Żółta warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.		

Odkrywka nr 23 - ściana północna II biegu schodów

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Tynk wapienny - podkład	1910	----	I
2		Gładź wapienna - sztablatura		0,3 mm	
4		Ornament - bordiura w formie pasa z kwadracików z motywem kropki w każdym module		0,1 mm	
5		Pomarańczowa warstwa malarska	I poł XX w	0,2 mm	II
6		Marmoryzacja zielonobrazowa na ugrowym podmalowaniu	II poł XX w.	0,2 mm	III
7		Marmoryzacja pomarańczowa o uproszczonej formie	II poł XX w	0,2 mm	IV
8		Warstwa malarska w kolorze beżu – lamperia, spoiwo olejne	II poł XX w	0,2 mm	V
9		Szlichta gipsowa z wtopioną siatką	II poł XX w.		VI
10		Żółta warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.		

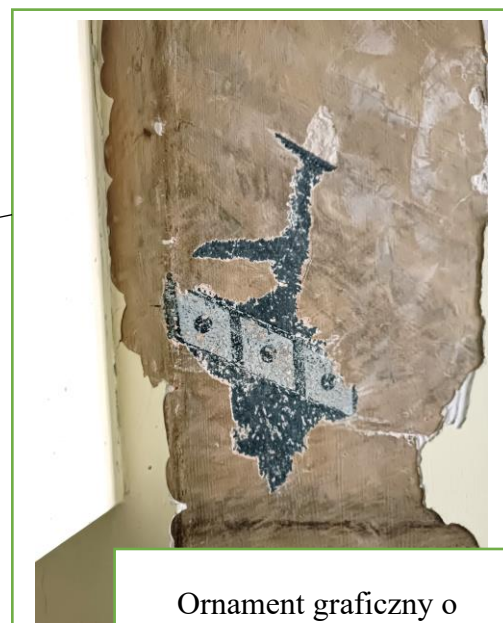
Odkrywka nr 24– strefa lamperii ,III kondygnacja ściana południowa

Pierwotna warstwa malarska –
ciemna lamperia z paskiem
graficznego ornamentu

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Tynk wapienny - podkład	1910	----	I
2		Gładź wapienna - sztablatura		0,3 mm	
3		Warstwa malarska w kolorze ciemnoszarym/czarnym – spoiwo olejno-żywiczne		0,2 mm	
4		Ornament - bordiura w formie pasa z kwadracików z motywem kropki w każdym module		0,1 mm	
5		Pomarańczowa warstwa malarska	I poł XX w	0,2 mm	II
6		Marmoryzacja zielonobłękitna na ugrowym podmalowaniu	II poł XX w.	0,2 mm	III
7		Marmoryzacja pomarańczowa o uproszczonej formie	II poł XX w	0,2 mm	IV
8		Warstwa malarska w kolorze beżu – lamperia, spoiwo olejne	II poł XX w	0,2 mm	V
9		Szlichta gipsowa z wtopioną siatką	II poł XX w.		VI
10		Żółta warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.		

Odkrywka nr 25 – strefa lamperii, III kondygnacja ściana południowa

Ornament graficzny o ukośnym biegu zgodnym z biegiem schodów

Polichromia w formie marmoryzacji – wtórna warstwa

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Tynk wapienny - podkład	1910	----	I
2		Gładź wapienna - sztablatura		0,3 mm	
3		Warstwa malarska w kolorze ciemnoszarym/czarnym – spoiwo olejno-żywiczne		0,2 mm	
4		Ornament - bordiura w formie pasa z kwadracików z motywem kropki w każdym module		0,1 mm	
5		Pomarańczowa warstwa malarska	I poł XX w	0,2 mm	II
6		Marmoryzacja zielonobrazowa na ugrowym podmalowaniu	II poł XX w.	0,2 mm	III
7		Marmoryzacja pomarańczowa o uproszczonej formie	II poł XX w	0,2 mm	IV
8		Warstwa malarska w kolorze beżu – lamperia, spoiwo olejne	II poł XX w	0,2 mm	V
9		Szlachta gipsowa z wtopioną siatką	II poł XX w.		VI
10		Żółta warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.		

Odkrywka nr 26 - bordiura lamperii na ścianie wschodniej III kondygnacji

Ornament w dolnej części bordiury
wieńczącej z ugrowych kwadracików

Monochromia w
kolorze jasnego beżu

Motyw ornamentu na
bordiurze wieńczącej
lamperię – „pawie piórko”
oddzielone ćwiekami w
kształcie rombów

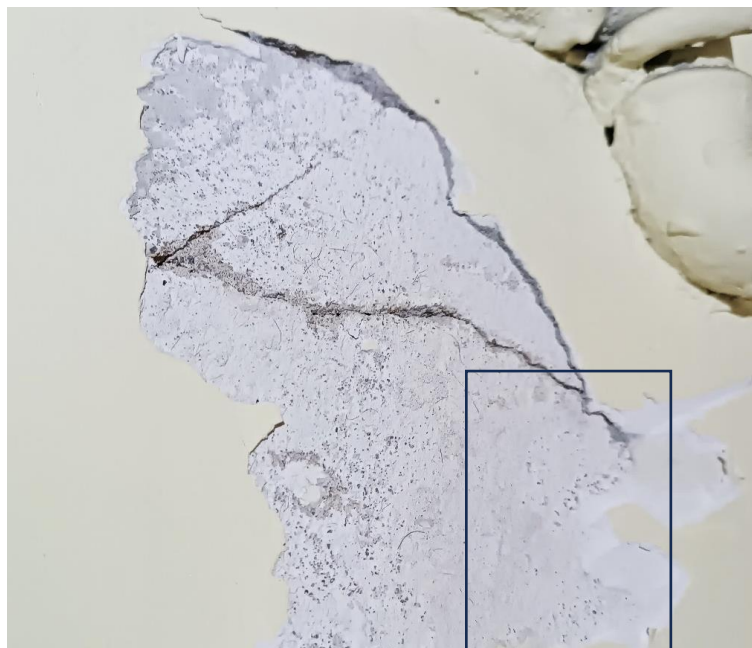
Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Tynk wapienny - podkład	1910	----	I
2		Gładź wapienna - sztablatura		0,3 mm	
3		Warstwa malarska w kolorze ciemnoszarym/czarnym – spoiwo olejno-żywiczne		0,2 mm	
4		Ornament - bordiura w formie pasa z kwadracików z motywem kropki w każdym module		0,1 mm	
5		Pomarańczowa warstwa malarska	I poł XX w	0,2 mm	II
6		Marmoryzacja zielonobrazowa na ugrowym podmalowaniu	II poł XX w.	0,2 mm	III
7		Marmoryzacja pomarańczowa o uproszczonej formie	II poł XX w	0,2 mm	IV
8		Warstwa malarska w kolorze beżu – lamperia, spoiwo olejne	II poł XX w	0,2 mm	V
9		Szlichta gipsowa z wtopioną siatką	II poł XX w.		VI
10		Żółta warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.		

Odkrywka nr 27 – bordiura lamperii ściana południowa II kondygnacji

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Tynk wapienny - podkład	1910	----	I
2		Gładź wapienna - sztablatura		0,3 mm	
3		Warstwa malarska w kolorze ciemnoszarym/czarnym – spoiwo olejno-żywiczne		0,2 mm	
4		Ornament - bordiura w formie pasa z kwadracików z motywem kropki w każdym module		0,1 mm	
5		Pomarańczowa warstwa malarska	I poł XX w	0,2 mm	II
6		Marmoryzacja zielonobrazowa na ugrowym podmalowaniu	II poł XX w.	0,2 mm	III
7		Marmoryzacja pomarańczowa o uproszczonej formie	II poł XX w	0,2 mm	IV
8		Warstwa malarska w kolorze beżu – lamperia, spoiwo olejne	II poł XX w	0,2 mm	V
9		Szlachta gipsowa z wtopioną siatką	II poł XX w.		VI
10		Żółta warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.		

Odkrywka nr 28 - ściana wschodnia na III kondygnacji, partia powyżej lamperii

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Tynk wapienny - podkład	1910	----	I
2		Gładź wapienna - sztablatura		0,3 mm	
3		Warstwa malarska w kolorze jasnego beżu – spoiwo wapienne		0,2 mm	
4		Warstwa malarska w kolorze bieli – spoiwo emulsyjne	II poł XX w	0,2 mm	II
5		Szlichta gipsowa z wtopioną siatką	II poł XX w.	0,3 mm	III
6		Żółta warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	

SZTUKATERIE SUFITOWE

Odkrywka nr 29 – sztukateria na suficie, gzysik z plecionką

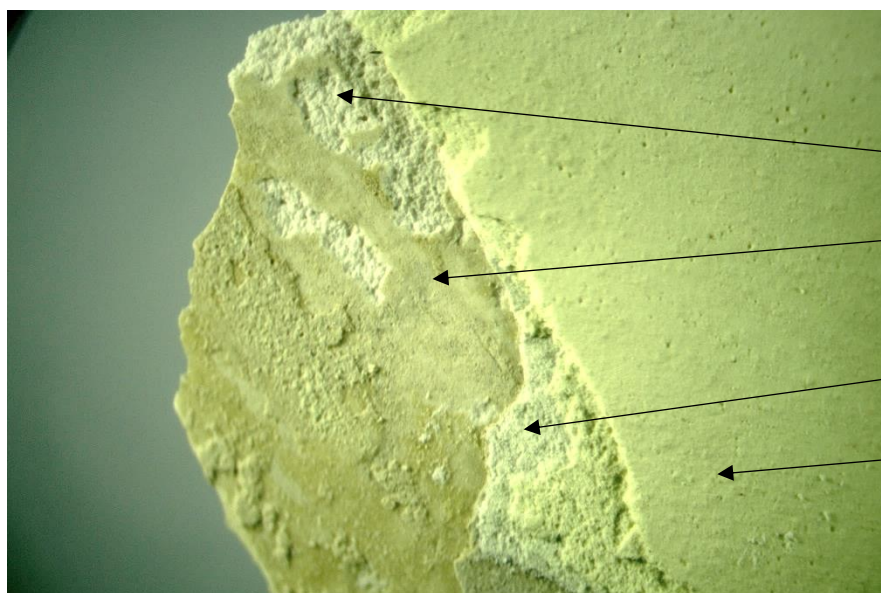

Miejsce pobrania próbki

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Detal gipsowy - odlew	1910	----	I
2		Pokost lniany - izolacja		0,3 mm	
3		Szlichta gipsowa	II poł XX w.	0,3 mm	II
4		Żółta warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	

W odkrywce nie zidentyfikowano warstw pierwotnych. Na zachowanych sztukateriach występuje warstwa wtórnego tynku naprawczego oraz obecna, żółta warstwa malarska.. Celem dalszych badań pobrano próbkę do analizy mikroskopowej

Makrofotografia nr 1 - widok od strony lica próbki

1. Gips odlewniczy
2. Warstwa malarska ugrówobeżowa
3. Wtórna warstwa gipsu
4. Warstwa malarska żółta emulsyjna

Odkrywka nr 30 – sztukateria na suficie z meandrem

Miejsce kotwienia –
gwóźdź stalowy
zabezpieczony minią

Miejsce pobrania
próbki

W odkrywce nie zidentyfikowano warstw pierwotnych. Na zachowanych sztukateriach występuje warstwa wtórnego tynku naprawczego oraz obecna, żółta warstwa malarska.. Celem dalszych badań pobrano próbkę do analizy mikroskopowej

Makrofotografia nr 2- widok od strony odwrocia

1. Gips odlewniczy

2. Warstwa malarska
ugrowobezowa

Odkrywka nr 31 – sztukateria , listwa z falą i kwadratami

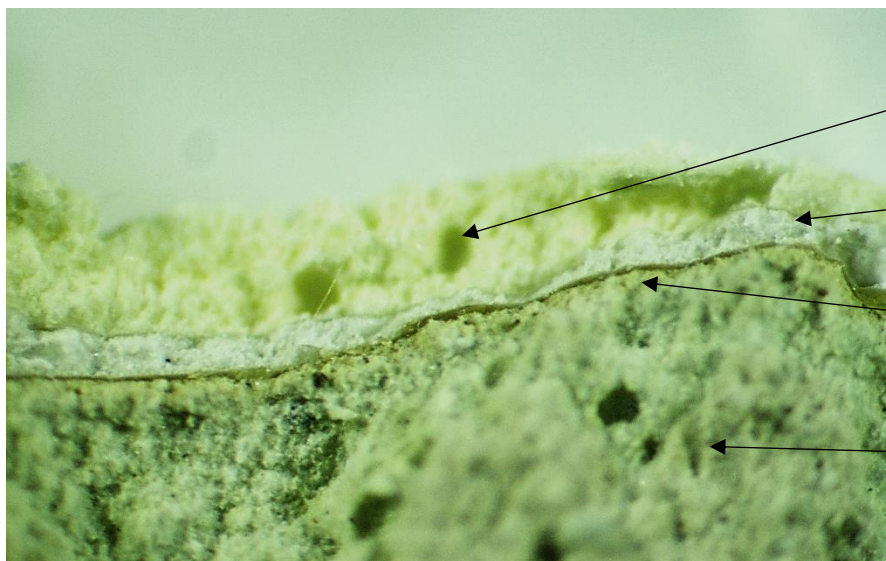

Miejsce pobrania próbki

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Detal gipsowy - odlew	1910	----	I
2		Pokost lniany - izolacja		0,3 mm	
3		Szlichta gipsowa	II poł XX w.	0,3 mm	II
4		Żółta warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	

W odkrywce nie zidentyfikowano warstw pierwotnych. Na zachowanych sztukateriach występuje warstwa wtórnego tynku naprawczego oraz obecna, żółta warstwa malarska.. Celem dalszych badań pobrano próbkę do analizy mikroskopowej

Przekrój nr 1

- 4. Warstwa malarska żółta – silikonowa
- 3. Warstwa malarska biała lub wtórna warstwa gipsu
- 2. Relikty pozłoty – folia złota/szlagmetal (?)
- 1. Gips odlewniczy

Odkrywka nr 32

Relikty opracowania malarskiego w kolorze ugrówobezowym

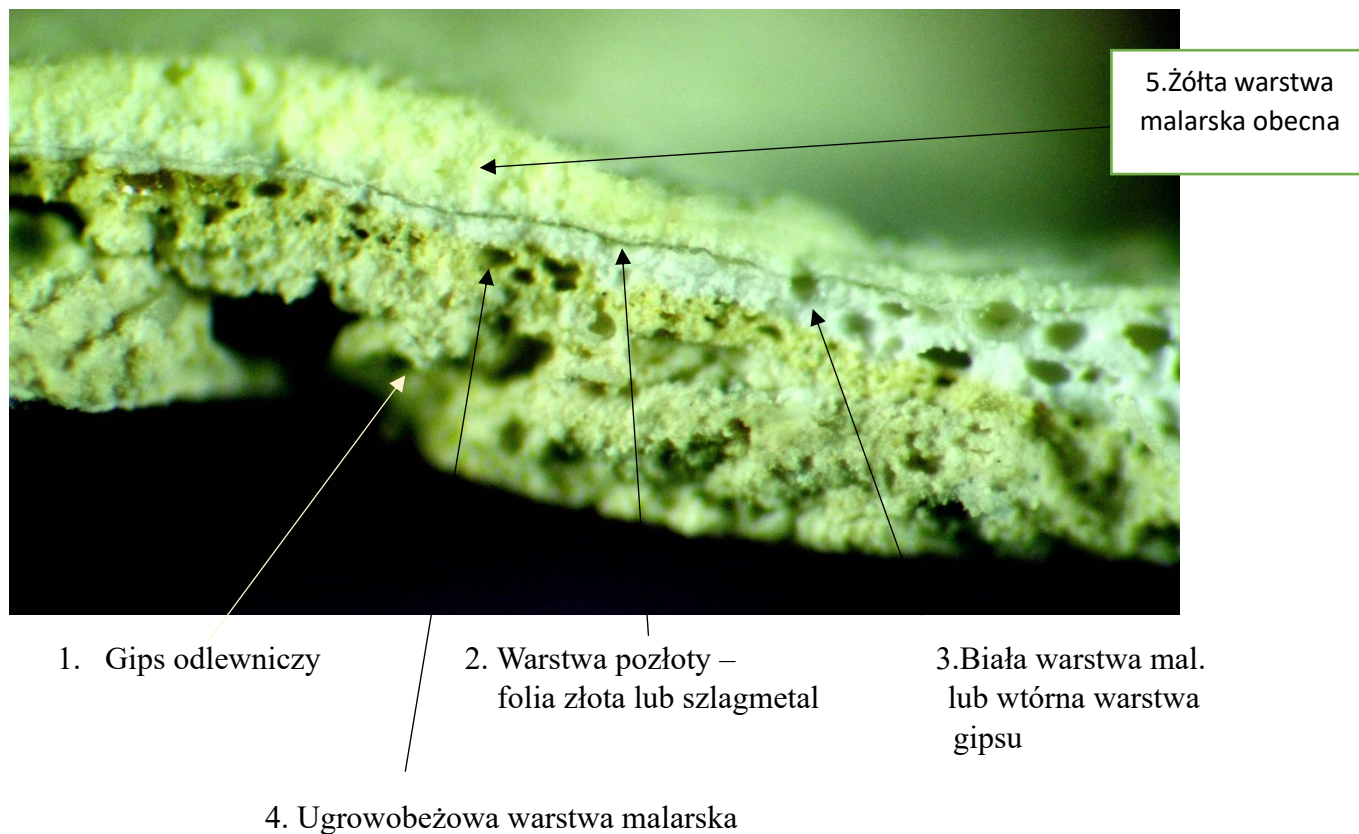
Miejsce pobrania próbki nr 3

Miejsce pobrania próbki nr 2

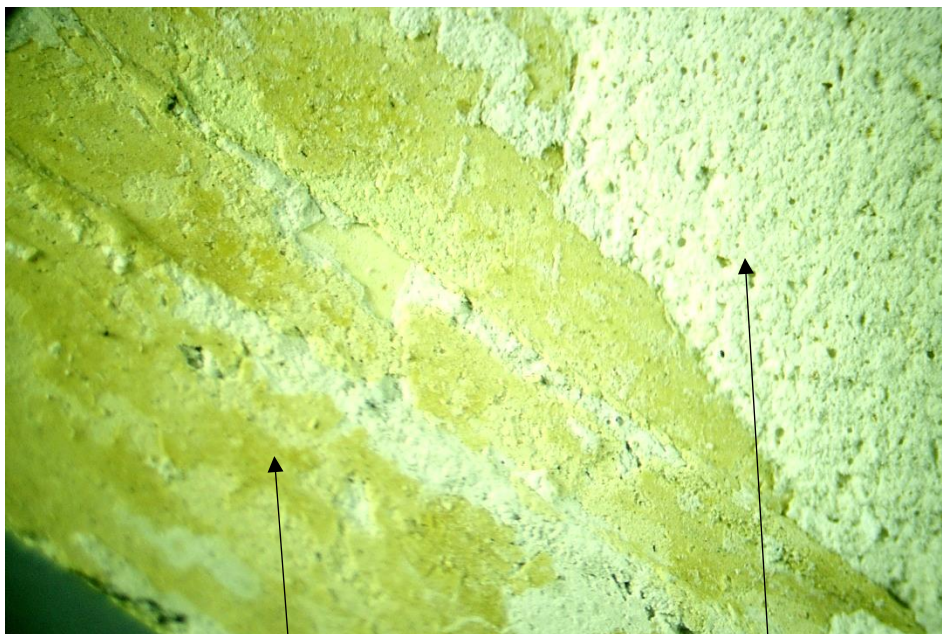
Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Detal gipsowy - odlew	1910	----	I
2		Pokost lniany - izolacja		0,3 mm	
3		Relikty warstwy malarskiej w kolorze ugrowobeżowym			
4		Szlichta gipsowa	II poł XX w.	0,3 mm	II
5		Żółta warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	

W odkrywce nie zidentyfikowano wyraźnych warstw pierwotnych. Na zachowanych sztukateriach występuje warstwa wtórnego tynku naprawczego oraz obecna, żółta warstwa malarska.. Celem dalszych badań pobrano próbkę do analizy mikroskopowej

Przekrój nr 2

Makrofotografia nr 3

2. Warstwa malarska ugrowa

1. Gips ceramiczny

Odkrywka nr 33 – sztukateria sufitowa, wstęgi pod plecionka z kólek

Relikty opracowania
pozłotniczego

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Detal gipsowy - odlew	1910	----	I
2		Pokost lniany - izolacja		0,3 mm	
3		Relikty opracowania pozłotniczego			
4		Szlichta gipsowa	II poł XX w.	0,3 mm	II
5		Żółta warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	

Odkrywka nr 34 –sufit pole nad gzymsikiem dolnym

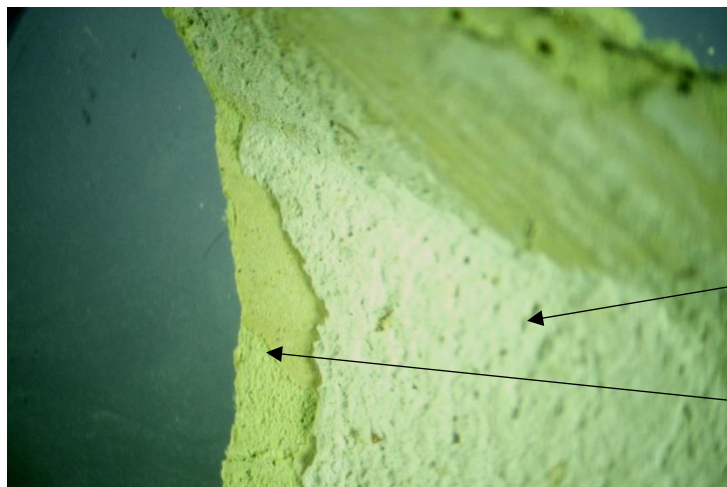

Miejsce pobrania próbki

W odkrywce nie zidentyfikowano wyraźnych warstw pierwotnych. Na zachowanych sztukateriach występuje warstwa wtórnego tynku naprawczego oraz obecna, żółta warstwa malarska.. Celem dalszych badań pobrano próbkę do analizy mikroskopowej

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Detal gipsowy - odlew	1910	----	I
2		Pokost lniany - izolacja		0,3 mm	
3		Szlichta gipsowa	II poł XX w.	0,3 mm	II
4		Żółta warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	

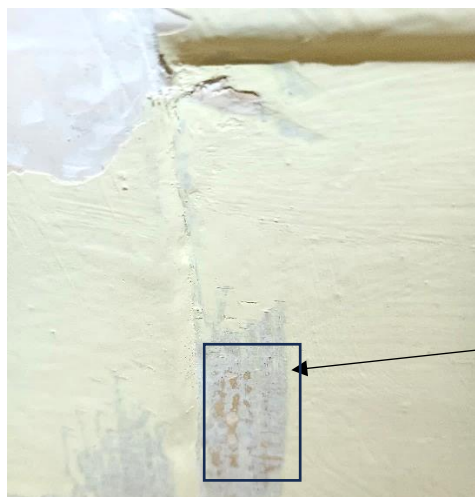
Makrofotografia nr 4

Gips odlewniczy

Pierwotna warstwa
malarska w kolorze
ugrowobezowym

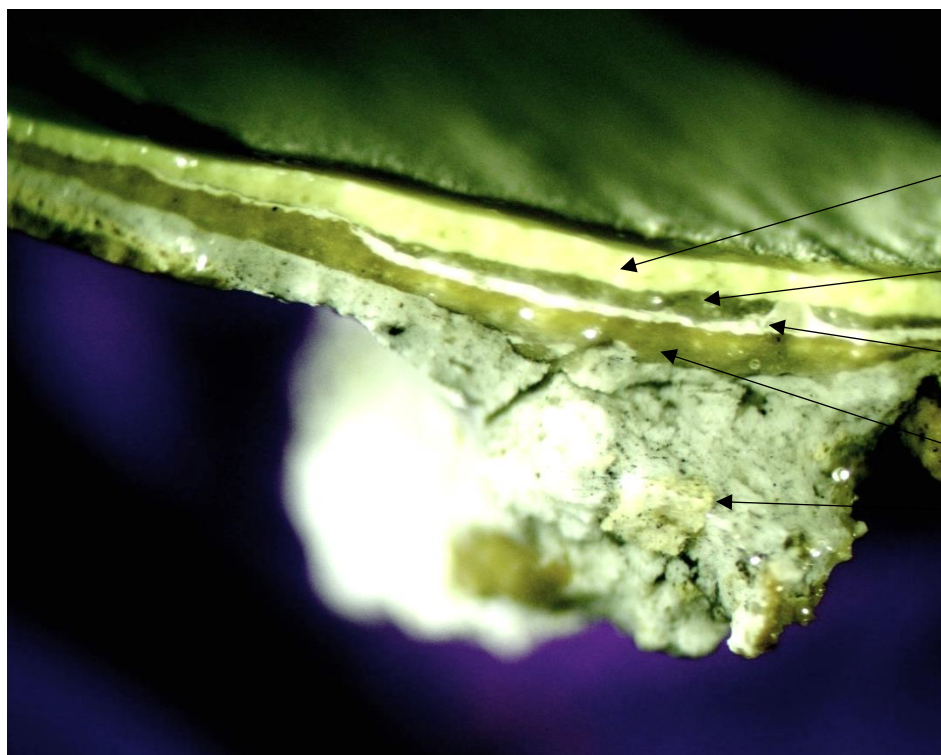
Odkrywka nr 35 – tło sztukaterii na fasecie

Relikty opracowanie malarskiego w
kolorze ugrowobezowym

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Detal gipsowy - odlew	1910	----	I
2		Pokost lniany - izolacja		0,3 mm	
3		Relikty warstwy malarskiej w kolorze ugrowobezowym			
4		Szlichta gipsowa	II poł XX w.	0,3 mm	II
5		Żółta warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	

Przekrój nr 3

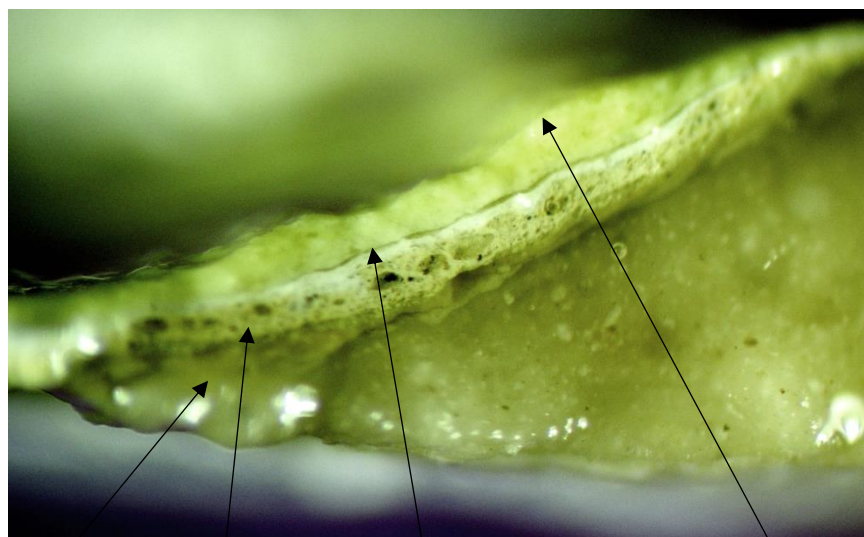
- 5. Żółta warstwa malarska
- 4. Szarougrowa warstwa malarska
- 3. Biała warstwa malarska
- 2. Ugrowa warstwa malarska
- 1. Gips odlewniczy

Odkrywka nr 36 – sztukateria sufitowa rozeta

Miejsce pobrania próbki

Przekrój nr 4

2. Gips odlewniczy

2. Warstwa pozłoty –
folia złota lub szlagmetal

3. Biała warstwa mal.
lub wtórna warstwa
gipsu

4. Ugrowobeżowa warstwa malarska

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Detal gispowy - odlew	1910	----	I
2		Pokost lniany - izolacja		0,3 mm	
3		Relikty opracowania pozłotniczego			
4		Szlichta gipsowa	II poł XX w.	0,3 mm	II
5		Żółta warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	

POMIESZCZENIE nr 0.6, 0.7, 0.8 brak jest elementów historycznych które powinny być poddane badaniom stratygraficznym.

POMIESZCZENIE 0.9 – południowa klatka schodowa

STOLARKA DRZWIOWA

Odkrywka nr 37 – drzwi na II kondygnacji strona zachodnia, detal

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		Warstwa malarska w kolorze jasnym szarozielonym	I poł XX w	0,2 mm	
3		Brązowy mazerunek na ugrowym podkładzie	II poł XX w	0,2 mm	II
4		Biała warstwa malarska	II poł XX w	0,3 mm	III
5		w-wa malarska brązowa	II poł XX w.	0,3 mm	IV

Odkrywka nr 38 - drzwi na II kondygnacji strona zachodnia, płycina

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		Warstwa malarska w kolorze jasnym szarozielonym	I poł XX w	0,2 mm	
3		Brązowy mazerunek na ugrowym podkładzie	II poł XX w	0,2 mm	II
4		Biała warstwa malarska	II poł XX w	0,3 mm	III
5		w-wa malarska brązowa	II poł XX w.	0,3 mm	IV

Odkrywka nr 39 - drzwi na II kondygnacji strona wschodnia, ramiak

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		Warstwa malarska w kolorze jasnym szarozielonym	I poł XX w	0,2 mm	
3		Brązowy mazerunek na ugrowym podkładzie	II poł XX w	0,2 mm	II
4		Biała warstwa malarska	II poł XX w	0,3 mm	III
5		w-wa malarska brązowa	II poł XX w.	0,3 mm	IV

Odkrywka nr 40 - drzwi na II kondygnacji strona wschodnia, ramiak

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		Warstwa malarska w kolorze jasnym szarozielonym	I poł XX w	0,2 mm	
3		Brązowy mazerunek na ugrowym podkładzie	II poł XX w	0,2 mm	II
4		Biała warstwa malarska	II poł XX w	0,3 mm	III
5		w-wa malarska brązowa	II poł XX w.	0,3 mm	IV

Odkrywka nr 41 - drzwi na I kondygnacji strona zachodnia, detale

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		Warstwa malarska w kolorze jasnym szarozielonym	I poł XX w	0,2 mm	
3		Brązowy mazerunek na ugrowym podkładzie	II poł XX w	0,2 mm	II
4		Biała warstwa malarska	II poł XX w	0,3 mm	III
5		w-wa malarska brązowa	II poł XX w.	0,3 mm	IV

Odkrywka nr 42 - drzwi na I kondygnacji strona wschodnia, ościeżnica

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		Warstwa malarska w kolorze jasnym szarozielonym	I poł XX w	0,2 mm	
3		Brązowy mazerunek na ugowym podkładzie	II poł XX w	0,2 mm	II
4		Biała warstwa malarska	II poł XX w	0,3 mm	III
5		w-wa malarska brązowa	II poł XX w.	0,3 mm	IV

BALUSTRADA

Odkrywka nr 43 – tralka balustrady

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		Warstwa malarska w kolorze jasnym szarozielonym	I poł XX w	0,2 mm	
3		Brązowy mazerunek na ugrowym podkładzie	II poł XX w	0,2 mm	II
4		Biała warstwa malarska	II poł XX w	0,3 mm	III
5		w-wa malarska brązowa	II poł XX w.	0,3 mm	IV

Odkrywka nr 424– słupek

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		Warstwa malarska w kolorze jasnym szarozielonym	I poł XX w	0,2 mm	
3		Brązowy mazerunek na ugrowym podkładzie	II poł XX w	0,2 mm	II
4		Biała warstwa malarska	II poł XX w	0,3 mm	III
5		w-wa malarska brązowa	II poł XX w.	0,3 mm	IV

Odkrywka nr 45 – tralka

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		Warstwa malarska w kolorze jasnym szarozielonym	I poł XX w	0,2 mm	
3		Brązowy mazerunek na ugrowym podkładzie	II poł XX w	0,2 mm	II
4		Biała warstwa malarska	II poł XX w	0,3 mm	III
5		w-wa malarska brązowa	II poł XX w.	0,3 mm	IV

I PIETRO

POMIESZCZENIE 1.13

Fot. nr 126. Rozeta

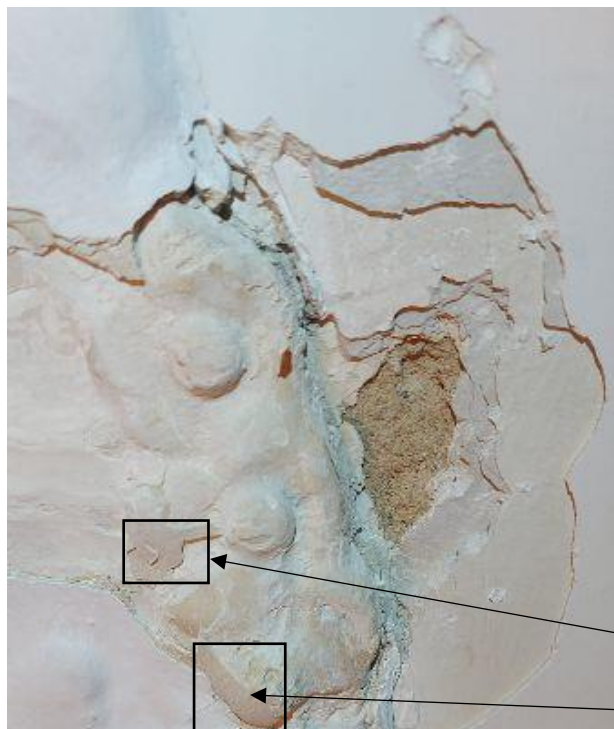
Rozeta – kształtem zbliżona do owalu, w centralnej części znajduje się okrąg z motywem muszlowo-wachlarzowym rozchodzącym od środka ku krawędziom, dalej potrójne okręgi. Wnętrze rozety wypełnia motyw okuciowo-wachlarzowy w czterech modułach, pomiędzy modułami poczwórne wiązki. Otok dookoła uformowany z prostych kwiatostanów. Dodatkowo na osi rozety wschód-zachód dodatkowe rzędy wiązek co nadaje rozecie kształt owalny. Kolor – biel.

Fot.nr 127. Faseta

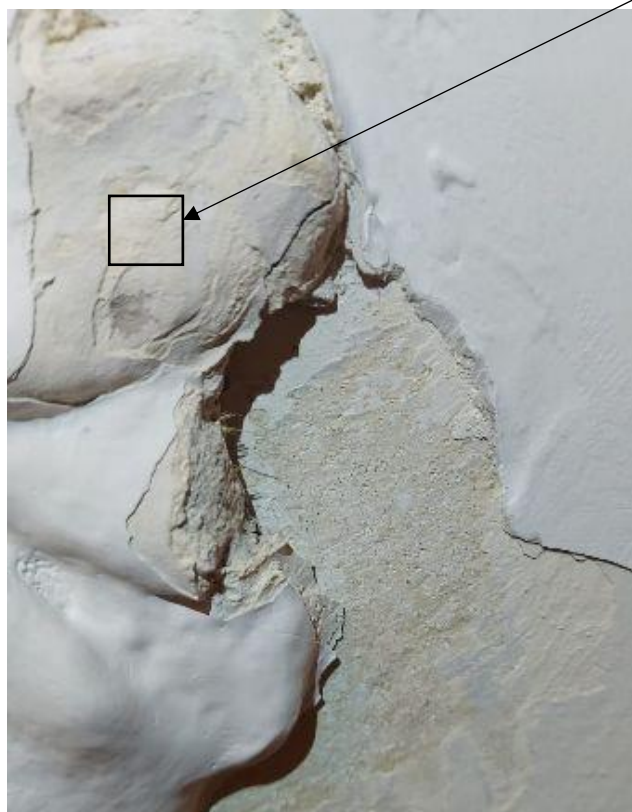
Faseta – półokrągła w przekroju, zakończona od góry i dołu profilowanymi listwami. W wnętrzu girlandy z wiązek kwiatowych w dwóch rzędach. Przednia umieszczona niżej, tylna nieco wyżej, u wyjścia girland kokarda lub listki. Kształt nieczytelny przez znaczną ilość nawarstwień które zalepiają formę sztukaterii

Odkrywka nr 46 - rozeta

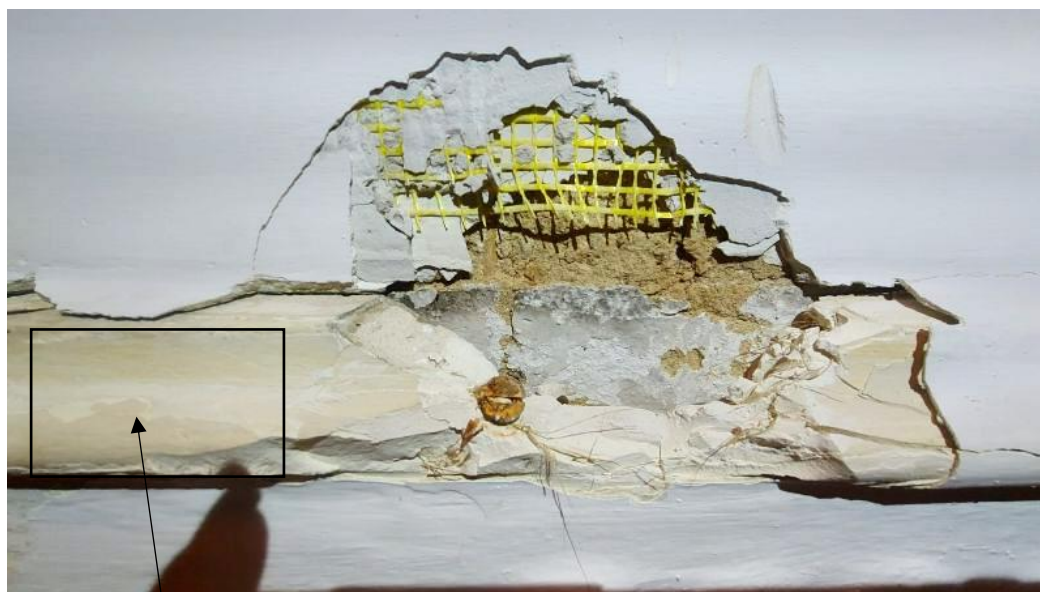

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
2		Gips odlewniczy	1910	0,3 mm	I
3		Warstwa malarska w kolorze jasnego beżu – spoiwo wapienne		0,2 mm	
4		Warstwa malarska w kolorze bieli – spoiwo emulsyjne	I poł XX w	0,2 mm	II
5		Warstwa malarska w kolorze szarej bieli – s. emulsyjne	II poł XX w.	0,2 mm	III
6		Warstwa mal. w kolorze bieli – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	IV
7		Warstwa malarska w kolorze bieli – spoiwo silikatowe	II poł XX w.	0,1 mm	

Odkrywka nr 47 - rozeta

Odkrywka nr 49

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Gips odlewniczy	1910	0,3 mm	I
2		Warstwa malarska w kolorze jasnego beżu – spoiwo wapienne		0,2 mm	
3		Warstwa malarska w kolorze bieli – spoiwo emulsyjne	I poł XX w	0,2 mm	II
4		Warstwa malarska w kolorze szarej bieli – s. emulsyjne	II poł XX w.	0,2 mm	III
5		Warstwa mal. w kolorze bieli – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	IV
6		Warstwa malarska w kolorze bieli – spoiwo silikatowe	II poł XX w.	0,1 mm	

Odkrywka nr 50

Nr w-wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Gips odlewniczy	1910	0,3 mm	I
2		Warstwa malarska w kolorze jasnego beżu – spoiwo wapienne		0,2 mm	
3		Warstwa malarska w kolorze bieli – spoiwo emulsyjne	I poł XX w	0,2 mm	II
4		Warstwa malarska w kolorze szarej bieli – s. emulsyjne	II poł XX w.	0,2 mm	III
5		Warstwa mal. w kolorze bieli – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	IV
6		Warstwa malarska w kolorze bieli – spoiwo silikatowe	II poł XX w.	0,1 mm	

POMIESZCZENIE 1.14

Fot nr. 128. Całość plafonu sufitowego

Fot nr. 129. Centralna część dekoracji – „diament”

Plafon w kształcie sześcioboku, wystająca, obwiedziona schodkowym profilem. W centralnej części dekoracja w kształcie odwróconego czworościanu również obwiedziona schodkowym profilem. Krawędzie czworościanu podkreślone cienkimi listwami.

Odkrywka nr 51 - „diament”

Odkrywka nr 52 – j.w.

Odkrywka nr 53 - jw

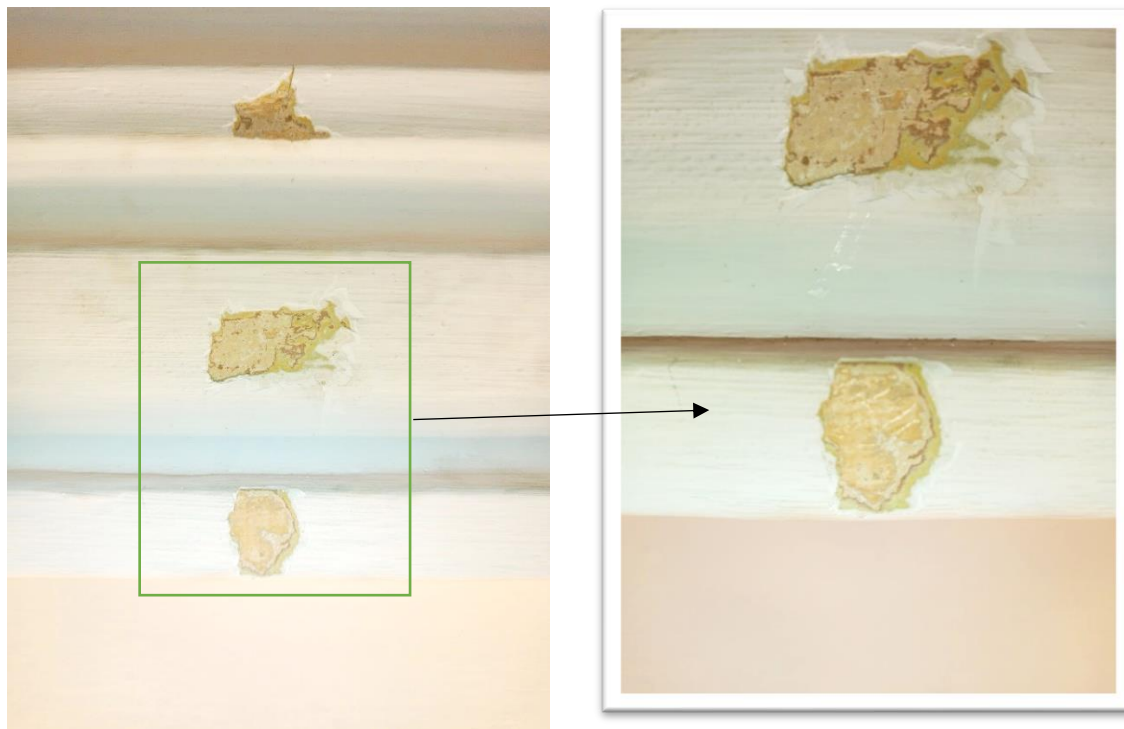

Odkrywka nr 54- jw

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Ciemnobieżowa warstwa malarska - spoiwo temperow		0,3 mm	
3		Jasnobieżowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
4		Brązowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w	0,2 mm	III
5		Oliwkowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	IV
6		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	

Odkrywki nr 55 – profilowanie sześciobocznego pola

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Ciemnobieżowa warstwa malarska - spoiwo temperow		0,3 mm	
3		Jasnobieżowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
4		Brązowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w	0,2 mm	III
5		Oliwkowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	IV
6		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	

Odkrywka nr 56 – pole sześcioboku

W polu znajduje się wtórna szlichta gipsowa na siatce, poniżej relikty tynku wapiennego z prawdopodobnie warstwa malarską w kolorze profilowanego otoku.

Sam dekor w kształcie diamentu ma ciemniejszą kolorystykę niż pole sześcioboku wraz obramieniem – różnica jednego tonu

POMIESZCZENIE 1.15

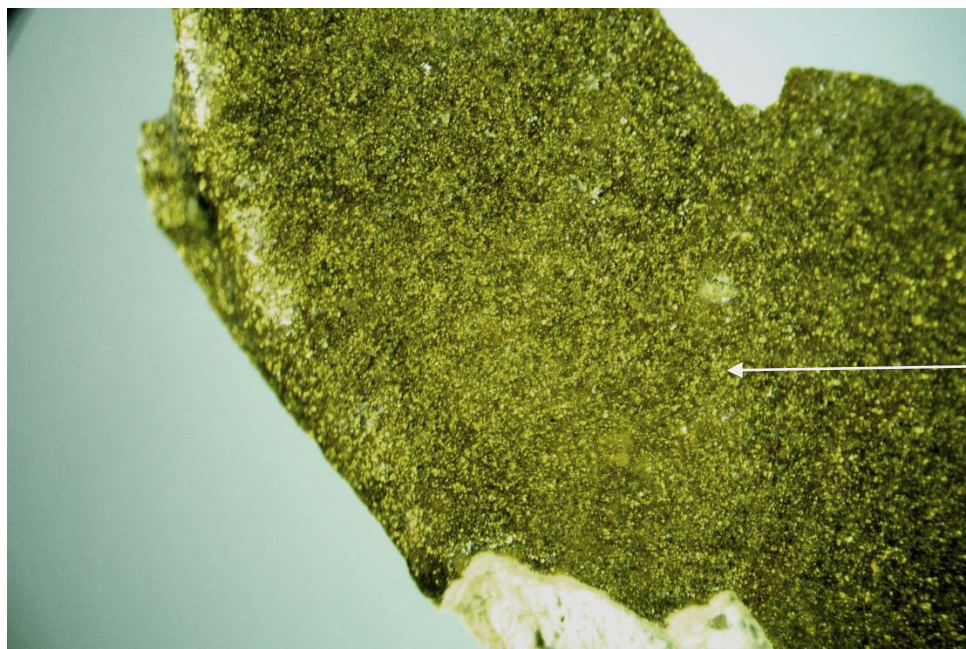
Fot nr. 130. Widok na dekorację sufitową

Sztukateria sufitowa stanowi rodzaj tynku strukturalnego wykonanego w mokrym gipsie który obejmuje całość sklepienia żaglowego bez centralnej kopułki. Wokół podstawy kopułki znajduje się okrągły szeroki profil.

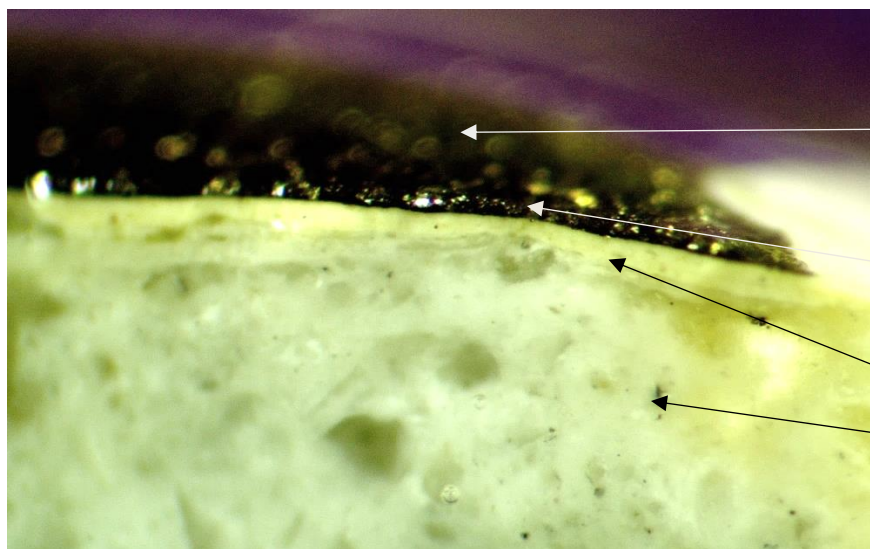
Fot nr 139 i 140. Zbliżenia struktury tynku dekoracyjnego

Makrofotografia nr 5

Złocenie – brąza mosiężna w proszku, wtórnie pokryte lakierem

Przekrój nr 4

1. Wtórny lakier
2. Złocenie -brąza mosiężna
3. Warstwa podkładowa w kolorze białym
4. Gips ceramiczny

POMIESZCZENIE 1.16

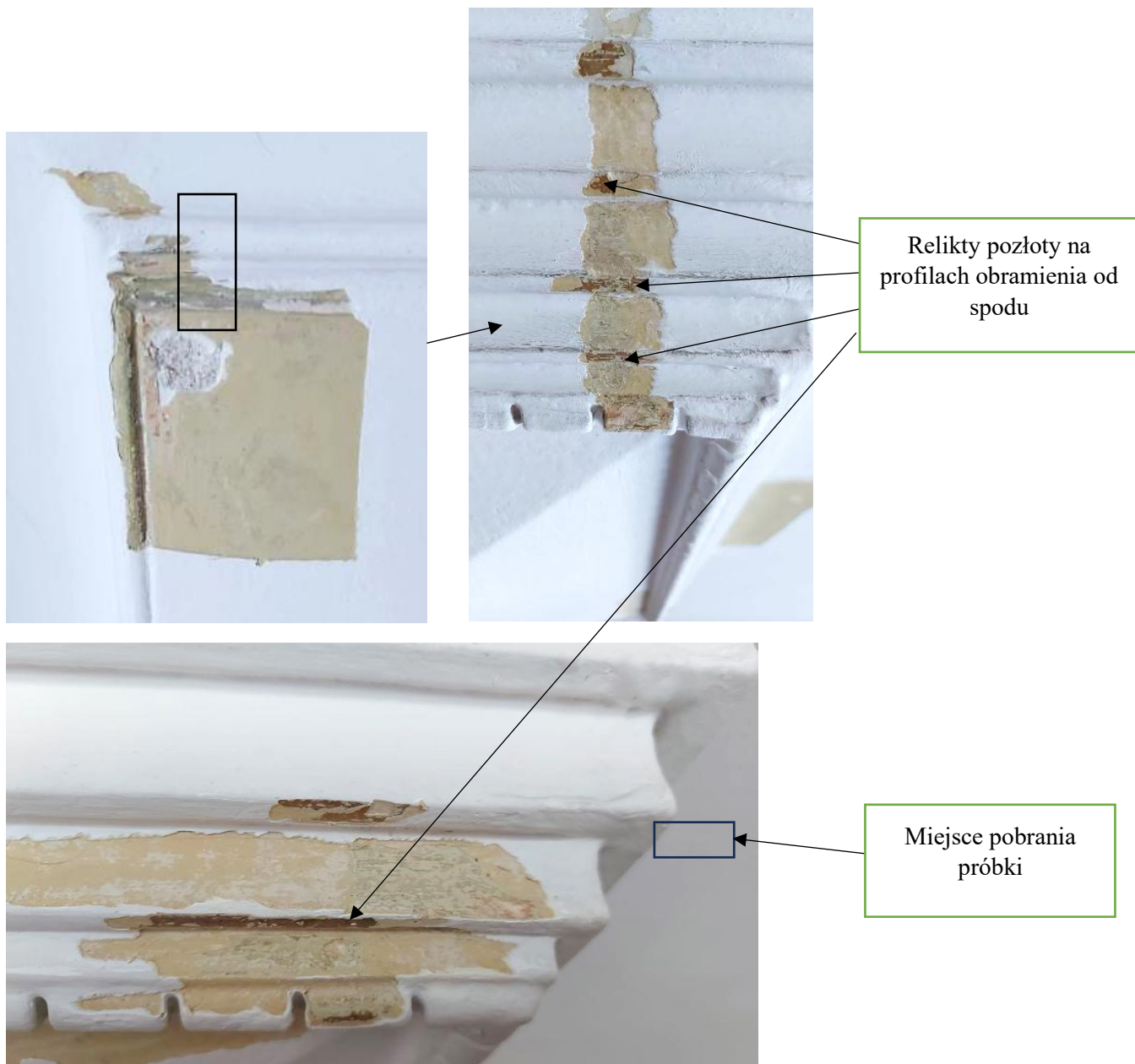
Fot nr.141. Widok na sufit

Sufit w kształcie zwierciadlanym. Centralne pole jest wypukłe, boki są schodkowane. W środku pola kwadratowa rozeta, wypukła, opracowane schodkowo rozszerzające się ku polu sufitowemu. W środku rozety zawieszony stylowy żyrandol – opis w punkcie POZOSTAŁE WYPOSAŻENIE. Sufit zakończony na połączeniu ze ścianą profilowana listwą z motywem zaokrąglonego kostkowania. Całość malowana obecnie na biało.

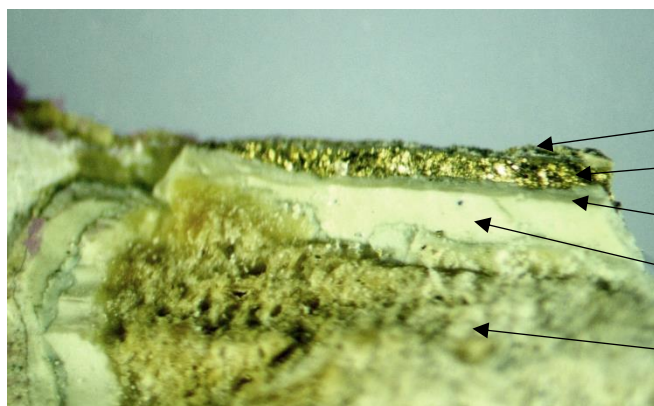
Fot nr. 142. Zbliżenie profilu gzymsowego

Odkrywka nr 56, 57, 58 - rozeta

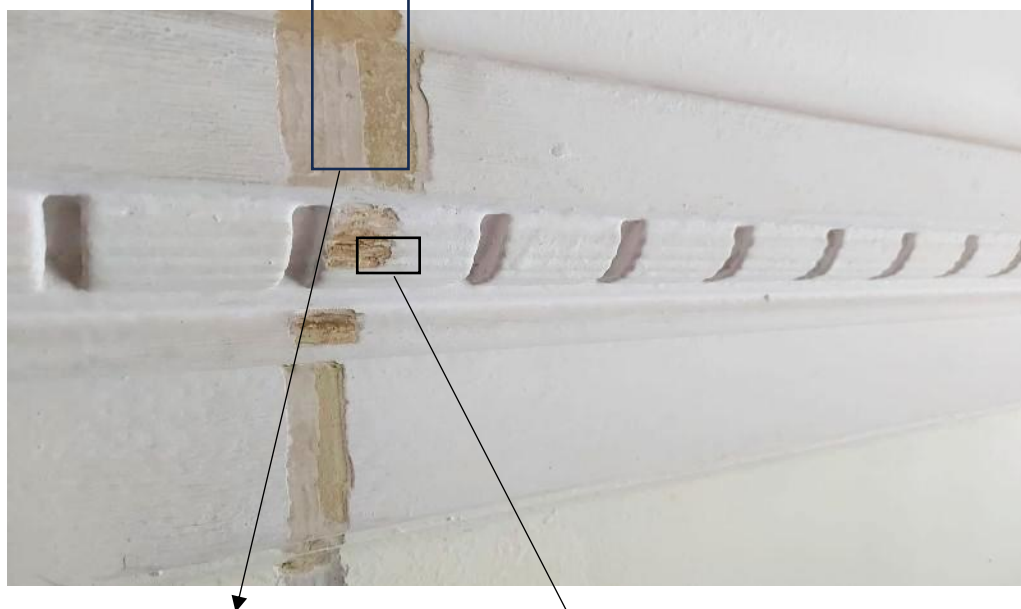
Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Beżowozielona warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Jasnobeżowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
5		Beżowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
6		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

Przekrój nr 6

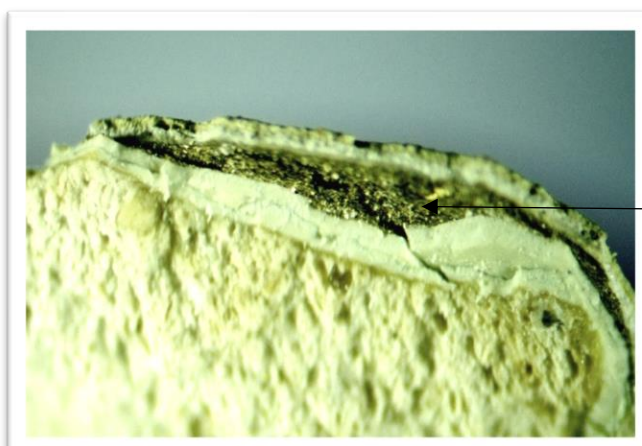

- 5. Warstwy wtórne
- 4. Szlagmetal - brąza mineralna
- 3. Zielonobezowa warstwa malarska
- 2. Biała warstwa wyrównawcza
- 1. Gips odlewniczy

Odkrywka nr 59 - gzyms

Miejsce pobrania próbki – Przekrój nr 7

Pozłota – brąza mineralna

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Beżowozielona warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Jasnobeżowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
5		Beżowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
6		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

Odkrywka nr 60, 61, 62 - boazeria

Odkrywki na boazerii wykazały jedynie obecność wtórnego lakieru. Lakier jest pożółkły i założony miejscami niedbale (zacieki)

POMIESZCZENIE 1.17

Fot nr 143. Sufit

Rozeta – w wypukłej formie odwróconego stożka, otok w postaci profilowanego wałka. Powierzchnia rozety ryflowana, na spływie dekoracja (syszka) z czterech zmniejszających się pierścieni. Obecnie rozeta malowana na biał.

Fot nr 144. Listwa dekoracyjna

Faseta – to szeroka listwa ujęta w profile z delikatnym żłobkowaniem. W wnętrzu listwy płaskorzeźbiony dekor z liści i kwiatów, który wypełnia całą przestrzeń dekoracji bez pozostawiania miejsc tła. Obecnie sztukateria malowana na biał.

Odkrywka nr 64 – listwa gzymsowa

Odkrywka nr 65 – profil listwy sufitowej

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Beżowozielona warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Jasnobeżowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
5		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
6		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

Odkrywka nr 66 i 67- listwa sufitowa z kwiatami

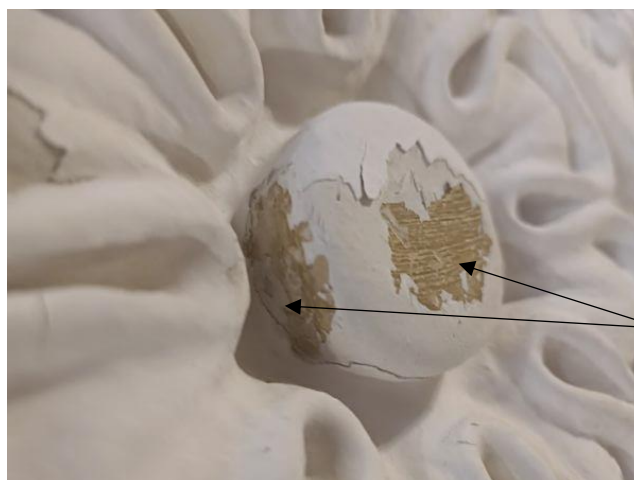

Widoczne wyraźne
paski złączenia

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Beżowozielona warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Jasnobeżowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w.	0,2 mm	II
5		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
6		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

W odkrywkach można zauważyć, że sztukateria była malowana walorowa tzn. z ciemniejszym podkreśleniem zagłębiań formy, dodatkowo wzbogacona o złocenia.

Odkrywka nr 68 – listwa z kwiatami

Złocenie brązą mosiężną

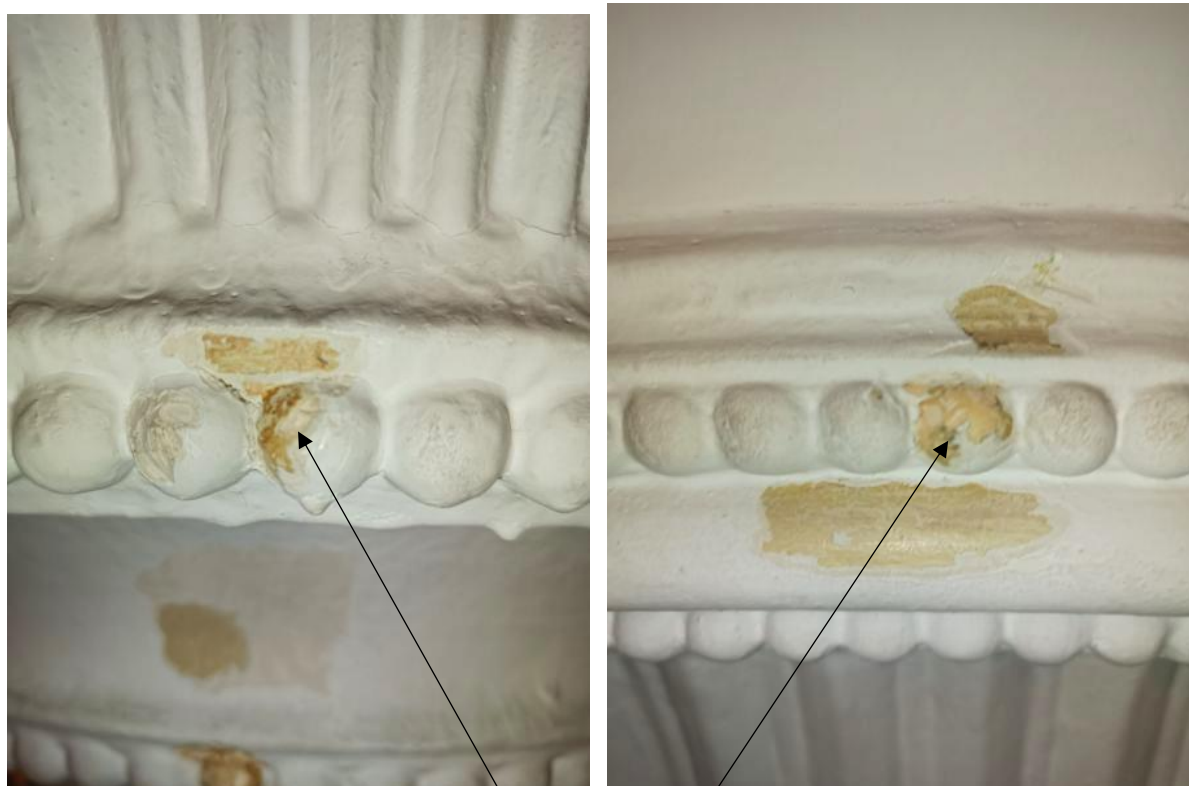
Odkrywka nr 69 – stozkowa rozeta centralna

Rozeta dekorowana ząbkowanymi kanelurami – rozmalowanie w dwóch kolorach, jedna strona wypukłości jaśniejsza druga ciemniejsza, powtarzalnie na wszystkich kanelurach

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Beżowozielona warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Jasnobeżowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
5		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
6		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

Odkrywka nr 70 i 71 – dolne zwieńczenie rozety

Relikty pozłoty – brąza mosiężna

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Beżowozielona warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Jasnobeżowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
5		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
6		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

Odkrywka nr 71 – stolarka drzwiowa, ościeżnica

Nr warstwy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		W-wa malarska szarozielona jasna w ciepłym odcieniu	1910	0,2 mm	
3		Wa-wa malarska białą	I poł XX w	0,2 mm	II
4		Wa-wa malarska ciemnobieżowa	II poł XX w	0,3 mm	III
5		W-wa malarska biała	II poł XX w.	0,3 mm	IV

Fot nr.145. Zachowany oryginalny uchwyt klamkowy – 2 sztuki

POMIESZCZENIE 1.18

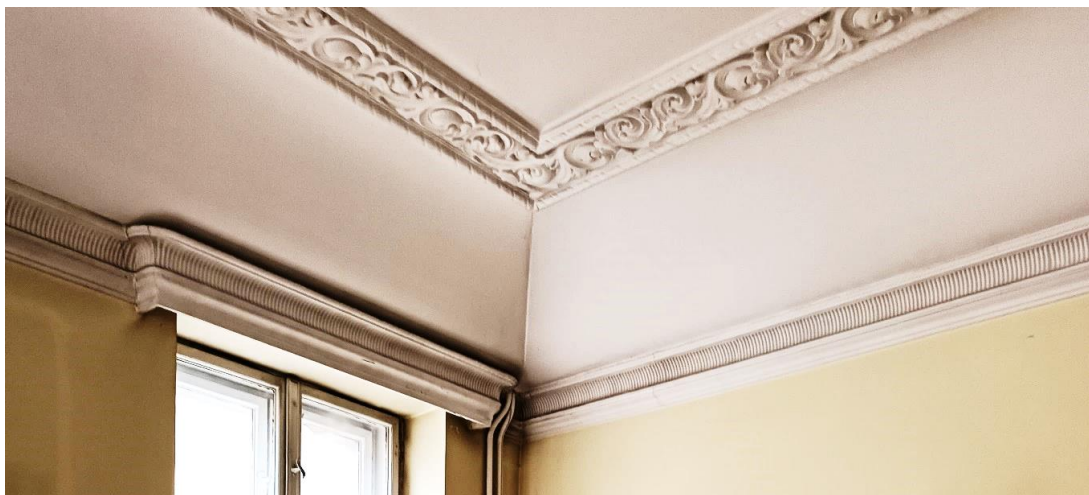
Fot nr 146. Widok na sufit

Sklepienie w formie zwierciadlanej. W centralnym miejscu rozeta wypukła, okrągła z otokiem z profilu wypukłego z roztrzebieniem (nieczytelnym poprzez zalanie wieloma warstwami farby). Rozeta esowato wybrzuszona ze zwornikiem w centralnej części w formie wypłaszczonego, odwróconego stożka, z prążkowaniem. Z rozety zwisa stylowy żyrandol.

Fot nr 147. Listwa sufitowa

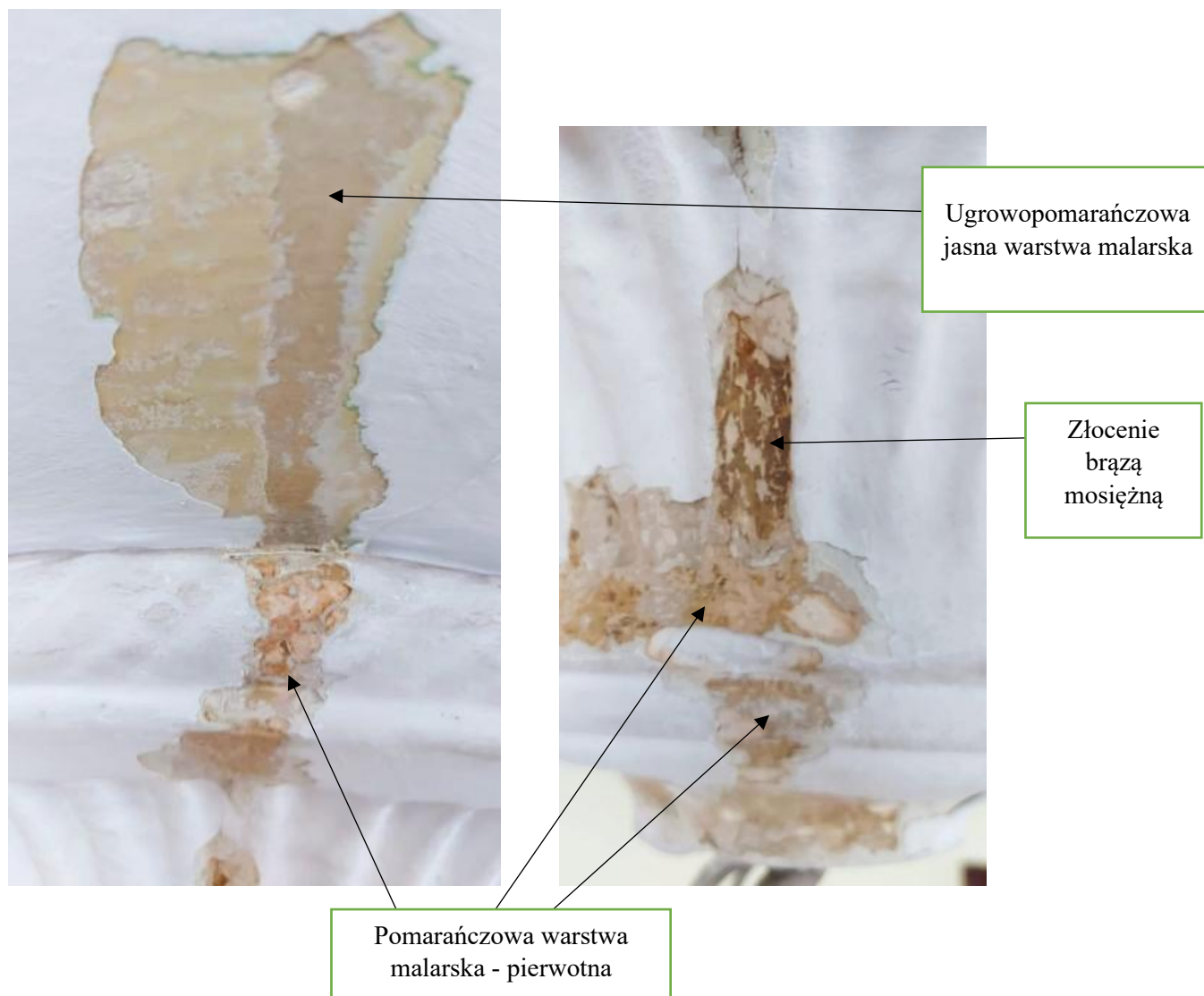
Listwa sufitowa dość szeroka z motywem wolutowo zawiniętych liści akantu, zamknięta z obydwu stron wypukłym profilem. Profil z dekiem w postaci spiralnego sznura. Obecnie kolor sufitu i sztukaterii biały.

Fot nr 148. Gzyms

Gzyms ma formę listwy wachlarzowo odstającej od ściany z dekoracją w postaci rowkowania. Listwa okala również przestrzenia nad oknami z miejscem na karnisze. Obecnie kolor biały.

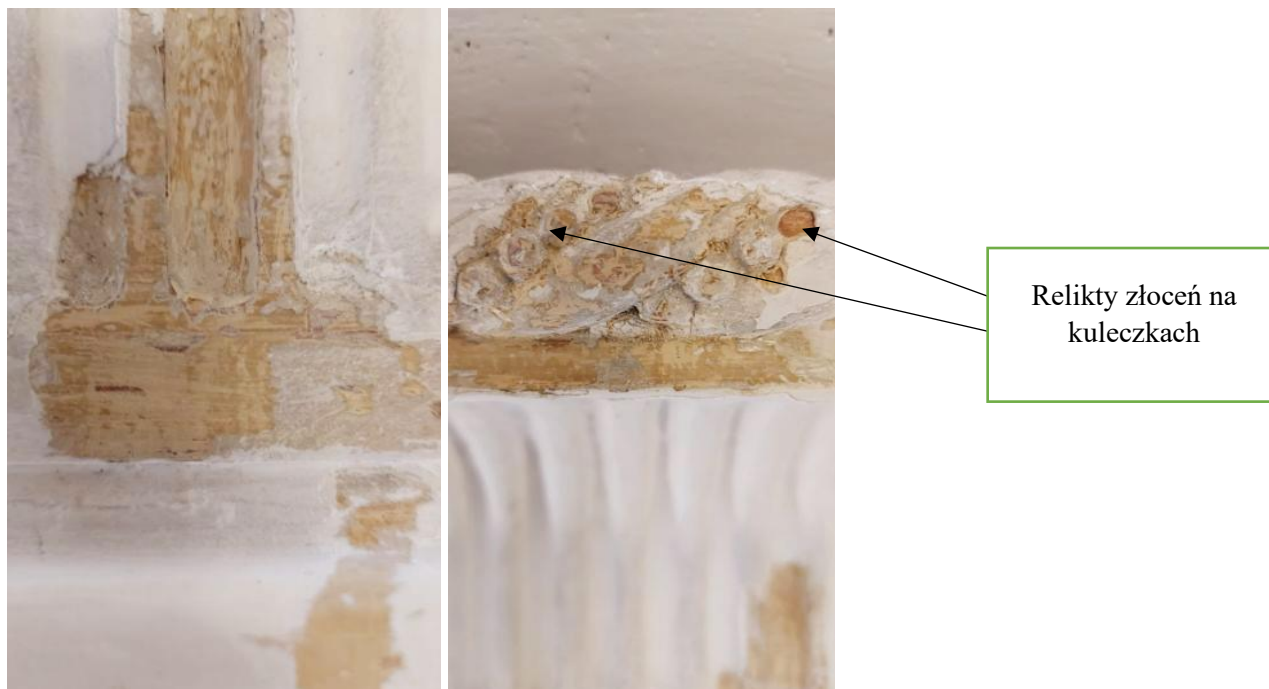
Odkrywka nr 73 i 74- rozeta

Nr w- wy	Barwa		Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1			Gips odlewniczy	1910	----	I
2			Pomarańczowougrowa i pomarańczowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3			Jasnobieżowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
5			Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
6			Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

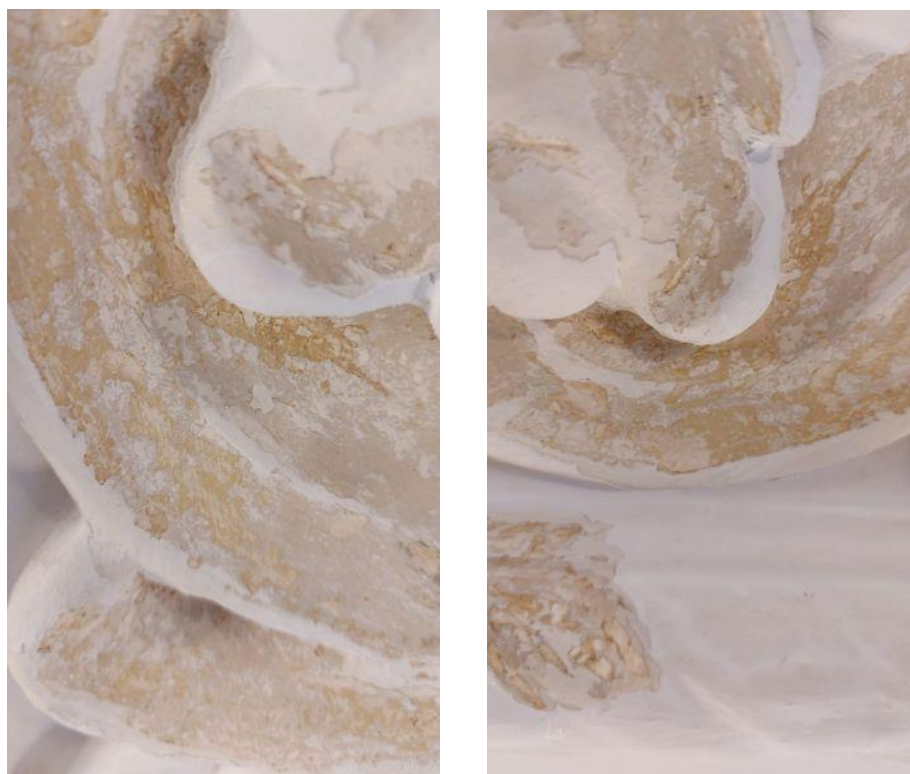
Rozeta malowaa jest w dwóch kolorach – przestrzeń gładka ma posiadała pierwotnie kolor pomarańczowougrowy, dolny zwornik i wałek okalający kolor pomarańczowy wzbogacony o złocenia.

Odkrywki 75 i 76 – gzyms

Nr w- wy	Barwa		Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1			Gips odlewniczy	1910	----	I
2			Pomarańczowougrowa i pomarańczowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3			Jasnobieżowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
5			Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
6			Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

Odkrywka nr 77 i 78 – listwa sufitowa

Nr w- wy	Barwa		Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1			Gips odlewniczy	1910	----	I
2			Pomarańczowougrowa i pomarańczowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3			Jasnobeżowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w.	0,2 mm	II
5			Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
6			Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

W odkrywkach można zauważyć że sztukateria była malowana walorowo tzn. z ciemniejszym podkreśleniem zagłębiań formy. Nie natrafiono na złączenia jednakże ich występowanie jest wielce prawdopodobne (analogicznie do innych pomieszczeń)

POMIESZCZENIE 1.19

Fot nr 149. Widok na sufit

Fot nr 150. Rozeta

Rozeta o stosunkowo niewielkiej średnicy, składa się z wewnętrznego okręgu wypełnionego dekoracją i nieco oddalonego okrągłego otoku z profilowanej listwy. Wnętrze mniejszego koła wypełnia symetrycznie rozłożona, dzielona na kwarty dekoracja z liści akantowych i małych wolutek.

Fot nr .151. Listwa sufitowa i faseta

Dookoła sufitu biegnie wąska listwa sufitowa z motywem zwiniętych liści akantu układających się w falę. Faseta również dekorowana akantem, tym razem mniejszych i większych rozłożystych liści, zamknięta profilowanymi, prostymi listwami.

Odkrywka nr 79 i 80 - rozeta

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Pomarańczowougrowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Jasnobeżowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
5		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
6		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

Na rozecie nie zidentyfikowano złocień co nie znaczy że pierwotnie nie występowały.

Odkrywka nr 81 - faseta

Zbliżenie

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Pomarańczowougrowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Jasnobieżowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
5		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
6		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

Na fasecie nie zidentyfikowano złocień co nie znaczy że pierwotnie nie występowały.

Odkrywka nr 82 – listwa sufitowa

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Pomarańczowougrowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Jasnobeżowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
5		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
6		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

Na listwie nie zidentyfikowano złocień co nie znaczy że pierwotnie nie występowały.

Odkrywka nr 83 – stolarka drzewiowa (drzwi półkoliste)

Nr warstwy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		W-wa malarska szarozielona jasna w ciepłym odcieniu	1910	0,2 mm	
3		Wa-wa malarska biała	I poł XX w	0,2 mm	II
4		Wa-wa malarska ciemnobieżowa	II poł XX w	0,3 mm	III
5		W-wa malarska biała	II poł XX w.	0,3 mm	IV

POMIESZCZENIE 1.20

Fot nr 152 i 153. Rozety z pomieszczenia 1.20

Obecnie pomieszczenie podzielone jest wtórą ścianką działową na osi północ-południe na dwa lokale. W każdym z powstałych pomieszczeń umieszczona jest rozeta. Rozety zatem mają charakter wtórny co także jest widoczne w ich technologii wykonania – gips jest „słaby” oraz brak warstwy pokostu. Ich stylistyka także jest daleka od pozostałych sztukaterii w obiekcie. Pierwsza rozeta ma kształt zbliżony do owalu i posiada dekorację wolutowo-florystyczną, druga, także owalna nawiązuje do przedstawienia glorii promienistej.

Odkrywka nr 84 i 85- rozeta floralna

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	I poł XX w	----	I
2		Żółtobeżowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Jasnobeżowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
5		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
6		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

Odkrywka nr 86 – rozeta z promieniami

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	I poł XX w	----	I
2		Żółtobeżowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Jasnobeżowa warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
5		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
6		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

POMIESZCZENIE 1.21 - KORYTARZYK

STOLARKA ZABYTKOWA

Odkrywka nr 87 i 88 – stolarka drzwiowa

Nr warstwy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		W-wa malarska szarozielona jasna w chłodnym odcieniu	1910	0,2 mm	
3		Wa-wa malarska ciemnobezowa	II poł XX w	0,3 mm	II
4		W-wa malarska beżowa	II poł XX w.	0,3 mm	III
5		Warstwa malarska biała	II poł XX w	0,3 mm	IV

POMIESZCZENIE 1.22

Fot nr 154. Sufit pomieszczenia 1.22

W pomieszczeniu zachowała się zabytkowa listwa sufitowa i faseta. Listwa w formie wypukłego wałka prawdopodobnie kryje bardziej rozbudowany detal zakryty wtórnymi przemalowaniami. Faseta ujęta w dwie profilowane listwy jest ozdobiona dużymi liśćmi akantu pomiędzy którymi znajdują się moduły ze zwisami z kwiatonów (pąków) oddzielone zdwojonym żeberkowaniem.

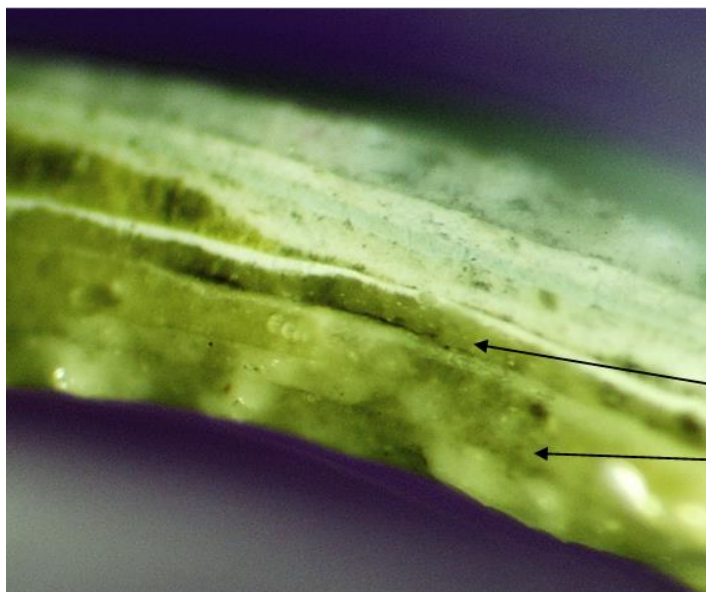
Po wykonaniu odkrywek zidentyfikowano dokładny wzór poszczególnych elementów i tak dolna listwa fasety ozdobiona jest jajownikiem a górna kimationem lesbijskim.

Odkrywka nr 89,90,91 - faseta

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	I poł XX w	----	I
2		Żółtobeżowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Szara warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
5		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
6		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

Przekrój nr 8 - faseta

- 6. Biała warstwa malarska
- 5. Biała warstwa malarska
- 4. Beżowa warstwa malarska
- 3. Biała warstwa malarska
- 2. Szarobeżowa warstwa malarska
- 1. Gips odlewniczy

POMIESZCZENIE 1.22

Fot nr 155. Faseta i listwa sufitowa

Faseta półokrągła z motywem maków połączonych wstęgą, ujęta w listwy profilowane. Motyw o stylistyce secesyjnej. Listwa sufitowa z motywem powtarzających się drobnych form – nierozczytywalna.

Odkrywka nr 91 – faseta

Relikty pierwotnych złocen

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Jasnobieżowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
5		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
6		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

Odkrywka nr 91 - faseta

Pierwotne złocenia brązą
mosiężną

Zbliżenie

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Jasnobeżowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
4		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
5		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

Odkrywka nr 92 – listwa sufitowa

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Jasnobeżowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
4		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
5		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

POMIESZCZENIE 1.26

ZABYTKOWA STOLARKA

Odkrywki nr 93, 94,95

Nr warstwy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		W-wa malarska ciemnobieżowa	1910	0,2 mm	
3		Wa-wa malarska białą	I poł XX w	0,2 mm	II
4		Wa-wa malarska ciemnobieżowa	II poł XX w	0,3 mm	III
5		W-wa malarska biała	II poł XX w.	0,3 mm	IV

II PIĘTRO

POMIESZCZENIE 2.28

Rozeta w kształcie nawiązującym do krzyża, wydłużona w jednym kierunku w drugim krótsza. Forma mocno zalana przemalowaniami co utrudnia rozczytanie wzoru. Rozeta z pewnością wypełniona wzorami floralnymi i wstęgowymi.

Fot nr 156. Rozeta

Fot nr 157. Faseta

Faseta półokrągła z motywem maków połączonych wstęgą, ujęta w listwy profilowane. Motyw o stylistyce secesyjnej. Listwa sufitowa z motywem powtarzających się drobnych form – nierozczytywalna.

Odkrywka nr 93 i 94- rozeta

Nr w- wy	Barwa	Relikty pozłoty	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Jasnobeżowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
4		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
5		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

Odkrywka nr 95 – listwa sufitowa

Relikty pozłoty

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Jasnobeżowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
4		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
5		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

POMIESZCZENIE 2.29

Fot nr 158. Rozeta

Rozeta okrągła podwójna. W mniejszym okręgu wewnętrznym motyw krzyża celtyckiego z małym kółkiem w środku. Krzyż pisany jest w okrąg z profilu z nieznanym modulem. Całość otoczona jest przez drugi okrąg pozostający w oddaleniu od okręgu centralnego

Listwa sufitowa to profil półokrągły, dekorowany jednak pod wieloma warstwami farby dekoracja jest nierozczytywalna.

Fot nr 159. Listwa sufitowa

Odkrywka nr 96 i 97 - rozeta

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Jasnobeżowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
4		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
5		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

Odkrywka nr 98 – listwa sufitowa

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Jasnobeżowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
4		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
5		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

Złocień podczas badań nie zidentyfikowano.

POMIESZCZENIE 2.30

Fot nr 160. Rozeta

W holu umieszczona jest centralna rozeta , wyjątkowa ponieważ o wgłębnej formie. Centralna część stanowi wklęsły fragment kuli, obramienie to szeroki profil o stopniowanym uwypukleniu.

Odkrywka nr 99

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Jasnobeżowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
4		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
5		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

POMIESZCZENIE 2.39 - KORYTARZ

STOLARKA ZABYTKOWA

Odkrywki 100,101,102

Nr warstwy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		Mazerunek dębowy	1910	0,2 mm	
3		Wa-wa malarska białą	I poł XX w	0,2 mm	II
4		Wa-wa malarska ciemnobezowa	II poł XX w	0,3 mm	III
5		W-wa malarska biała	II poł XX w.	0,3 mm	IV

POMIESZCZENIE 2.40

Fot nr 161. Rozeta

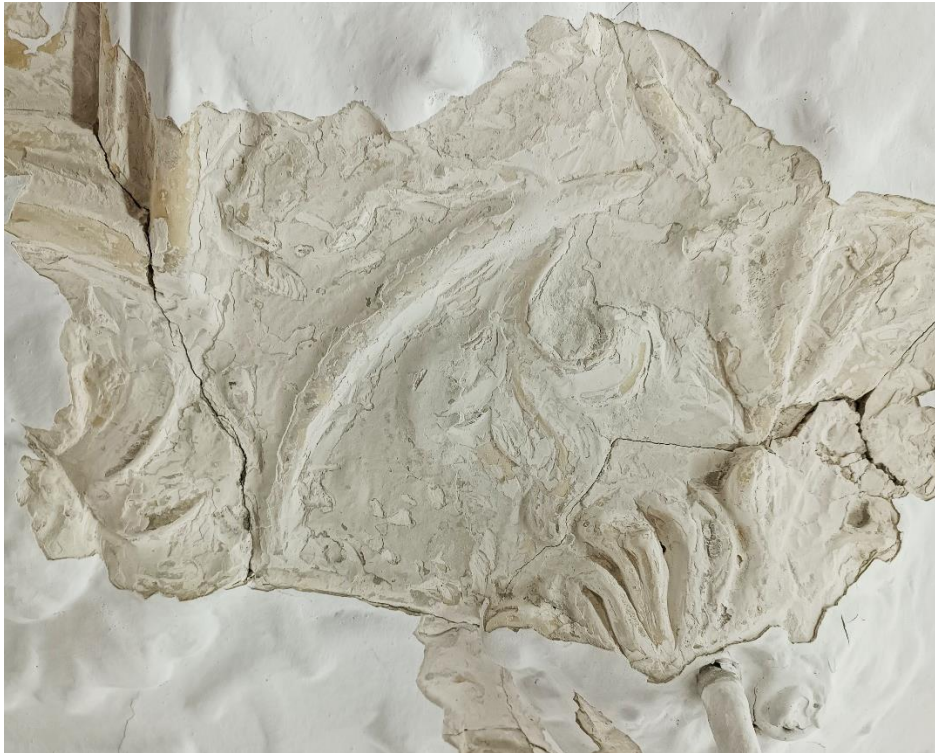
Rozeta w kształcie czwórliścia o zdwojonym profilu zewnętrznym. W narożnikach umieszczone cztery kwiaty – słoneczniki, w centralnej części okrąg z motywami roślinnymi

Fot nr 162. Faseta

Faseta półkolista gładka z miejscowo umieszczonymi kwiatami słonecznika wystającymi za obręb fasety. Listwa sufitowa wąska, o nieznanej dekoracji.

Odkrywka nr 103- rozeta

Odkrywka nr 104 - rozeta

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Ciemnobeżowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
4		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
5		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

Odkrywka nr 105 - rozeta

Relikty pozłoty

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Ciemnobeżowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
4		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
5		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

Odkrywki 106 i 107 - faseta

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Ciemnobeżowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w	0,2 mm	II
4		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
5		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

Odkrywka nr 108 - listwa sufitowa

Nr w- wy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chrono- logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Ciemnobeżowa warstwa malarska - spoiwo temperowe lub olejno-żywiczne		0,3 mm	
3		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	I poł XIX w.	0,2 mm	II
4		Biała warstwa malarska – spoiwo emulsyjne	II poł XX w.	0,3 mm	III
5		Biała warstwa malarska – spoiwo dyspersyjne	II poł XX w.	0,1 mm	IV

POMIESZCZENIE Nr 2.41

Rozeta – kształtem zbliżona do owalu, w centralnej części znajduje się okrąg z motywem muszlowo-wachlarzowym rozchodzącym od środka ku krawędziom, dalej potrójne okręgi. Wnętrze rozety wypełnia motyw okuciowo-wachlarzowy w czterech modułach, pomiędzy modułami poczwórne wiązki. Otok dookoła uformowany z prostych kwiatostanów. Dodatkowo na osi rozety wschód-zachód dodatkowe rzędy wiązek co nadaje rozecie kształt owalny. Kolor – biel.

Fot nr 163. Rozeta

Fot nr 164. Faseta

Fot nr 165. Faseta

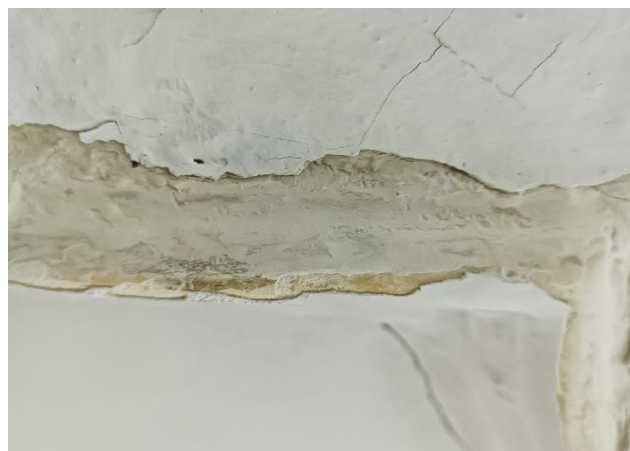
Faseta półokrągła z motywem wstęgowo-kwiatowym. Listwy zamykające dekorowane ornamentem – przed badaniami odkrywkowymi motywy nieczytelne przez zalanie grubą warstwą przemalowań. W pasie fasety powtarzalny motyw maków – od paków po rozkwitnięte kwiatostany – połączonych secesyjnie falując wstęgą.

Listwa sufitowa z motywem szachownicy z kwadracików wklęsłych i wypukłych ustawionych w trzech rzędach.

Odkrywka nr 107- rozeta

Odkrywka nr 108 - rozeta

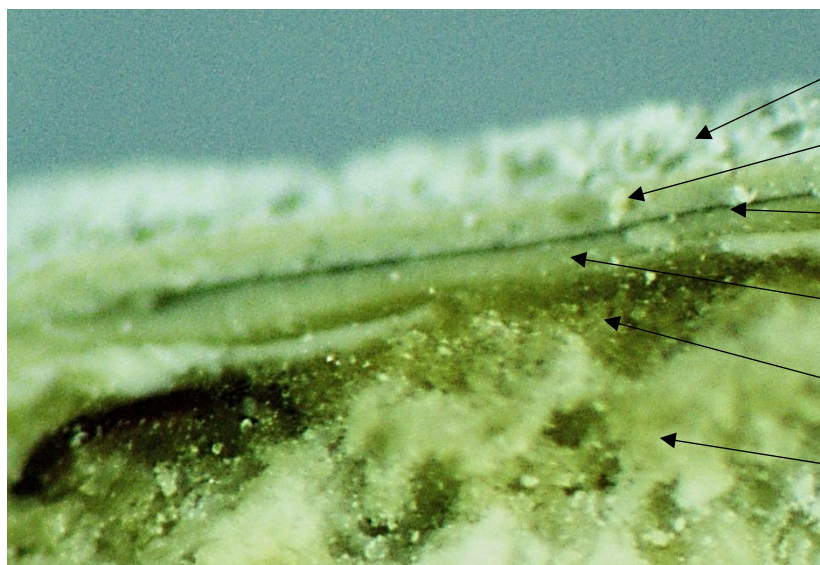
Nr wars twy	Barwa	Identyfikacja	Datowa nie	Grubość	Chr ono logia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Pokost lniany		0,2 mm	
3		Wa-wa malarska szarobeżowa jasna		0,2-0,4 mm	
4		Wa-wa malarska bezowa	II poł XX w	0,3 mm	II
5		w-wa malarska białą	II poł XX w.	0,3 mm	III

Odkrywka nr 109 -rozeta

Relikty opracowania
pożłotniczego

Przekrój nr 7

1. Biała warstwa malarska
2. Beżowa warstwa malarska
3. Szara warstwa malarska lub grunt
4. **Beżowoszara warstwa malarska**
5. Pokost lniany
6. Gips ceramiczny

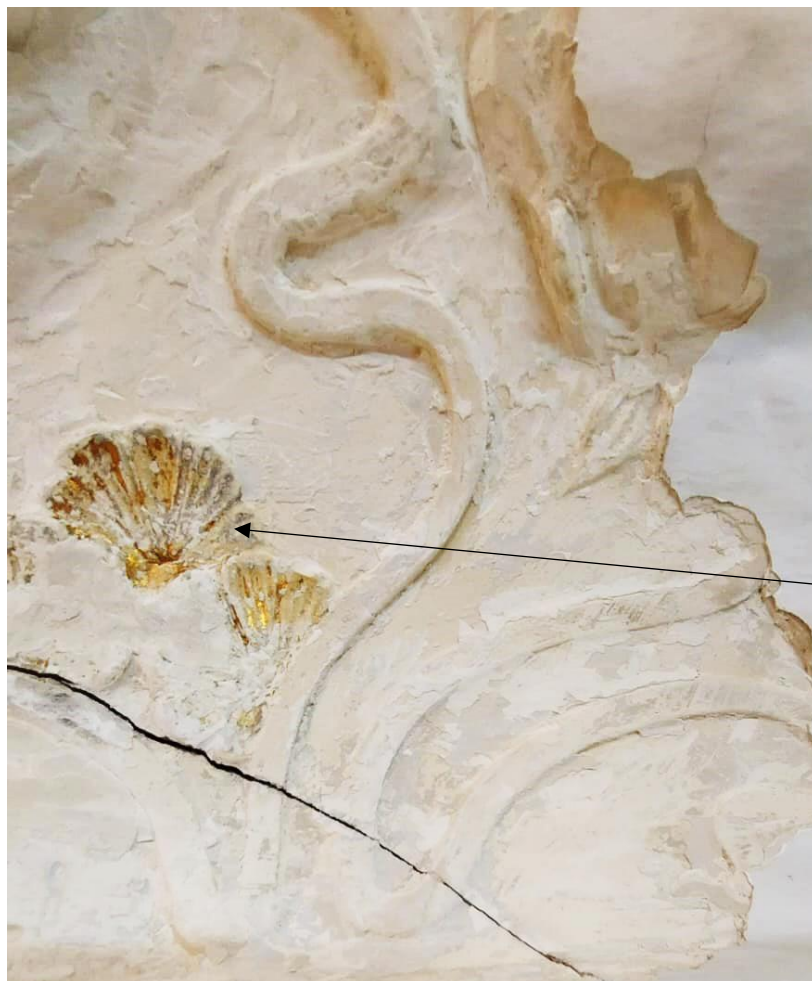
Odkrywka nr 109 – listwa fasety

Relikty
opracowania
pozłotniczego

Nr warstwy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Wa-wa malarska szarobeżowa jasna		0,2-0,4 mm	
3		Wa-wa malarska beżowa	II poł XX w	0,3 mm	II
4		w-wa malarska białą	II poł XX w.	0,3 mm	III

Odkrywka nr 110- faseta

Złocenie pierwotne
brązą mosiężną

Nr warstwy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Wa-wa malarska szarobeżowa jasna		0,2-0,4 mm	
3		Wa-wa malarska bezowa	II poł XX w	0,3 mm	II
4		w-wa malarska białą	II poł XX w.	0,3 mm	III

Odkrywka nr 111 – listwa sufitowa

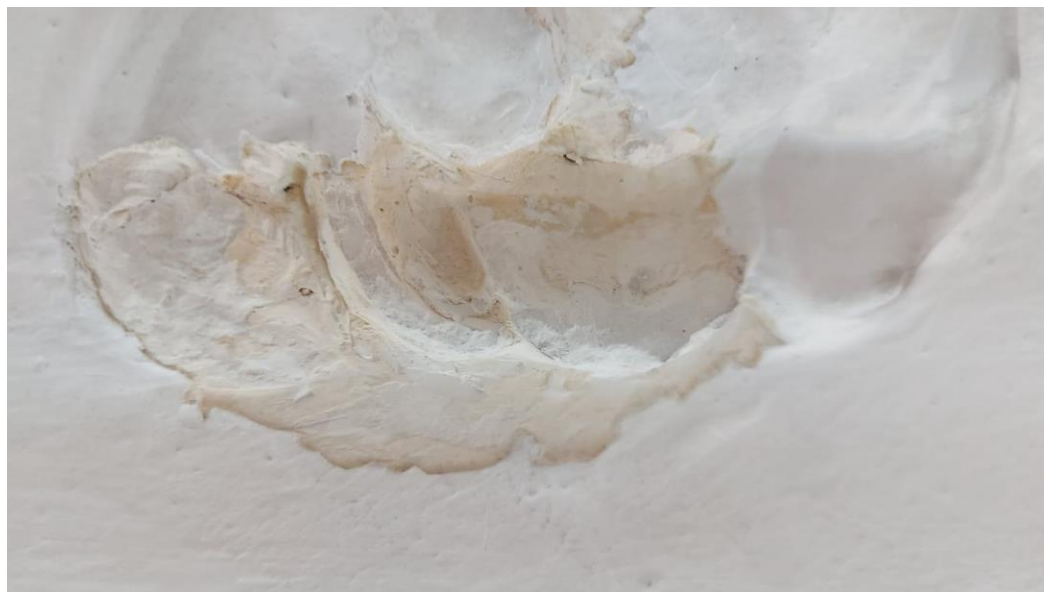
Nr warstwy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Wa-wa malarska szarobeżowa jasna		0,2-0,4 mm	
3		Wa-wa malarska bezowa	II poł XX w	0,3 mm	II
4		w-wa malarska białą	II poł XX w.	0,3 mm	III

POMIESZCZENIE nr 2.43

Fot nr 166 i 167. Rozeta

Odkrywka nr 112 - faseta

Odkrywka nr 113 - faseta

Nr warstwy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Wa-wa malarska szarobeżowa jasna		0,2-0,4 mm	
3		Wa-wa malarska bezowa	II poł XX w	0,3 mm	II
4		w-wa malarska białą	II poł XX w.	0,3 mm	III

III PIĘTRO

POMIESZCZENIE NR 3.44

Fot nr 167, Sufit pomieszczenia

Fot nr 168. Faseta

Faseta półkolista gładka z miejscowo umieszczonymi kwiatami słonecznika wystającymi za obręb fasety. Listwa sufitowa wąska, o nieznannej dekoracji.

Odkrywka nr 114 - faseta

Nr warstwy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Wa-wa malarska jasnoszara		0,2-0,4 mm	
3		Wa-wa malarska bezowa	II poł XX w	0,3 mm	II
4		w-wa malarska białą	II poł XX w.	0,3 mm	III

Odkrywka nr 115 - rozeta

Jasnoszara warstwa malarska

Nr warstwy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Wa-wa malarska jasnoszara		0,2-0,4 mm	
3		Wa-wa malarska bezowa	II poł XX w	0,3 mm	II
4		w-wa malarska białą	II poł XX w.	0,3 mm	III

POMIESZCZENIE 3.45

Rozeta kształtem zbliżona do rombu. Detal nieczytelny przez znaczną część nawarstwień

Fot nr 169. Rozeta

Odkrywka nr 116 - rozeta

Nr warstwy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Gips odlewniczy	1910	----	I
2		Wa-wa malarska jasnoszara		0,2-0,4 mm	
3		Wa-wa malarska bezowa	II poł XX w	0,3 mm	II
4		w-wa malarska białą	II poł XX w.	0,3 mm	III

POMIESZCZENIE 3.43

Odkrywka nr 117 ,118, 119,120 – stolarka zabytkowa

Nr warstwy	Barwa	Identyfikacja	Datowanie	Grubość	Chronologia
1		Drewno konstrukcyjne	1910	----	I
2		Mazerunek dębowy zielony	1910	0,2 mm	
3		Wa-wa malarska białą	I poł XX w	0,2 mm	II
4		Wa-wa malarska ciemnobieżowa	II poł XX w	0,3 mm	III
5		W-wa malarska biała	II poł XX w.	0,3 mm	IV

4.2.3. POZOSTAŁE WYPOSAŻENIE

ŻYRANDOLE I KINKIETY

W niektórych pomieszczeniach na I piętrze zachowały się pierwotne elementy oświetlenia. Są okazałe żyrandole i mniejsze kinkiety w stylu regencyjnym. Ogólnie w pomieszczeniach znajduje się pięć żyrandoli; dwa o 14-tu ramionach i trzy o 12-tu ramionach. Ramiona ułożone są w dwóch rzędach na planie koła. Ramiona wykonane z odlewów z mosiądzu łączone z elementami z drewna: „dzbanuszki pod żarówkami oraz na wyjściu z podstawy. Podstawa również z drewna, zwieńczona u dołu kielichem mosiężnym z dreniano-mosiężną iglicą dolną. Ramiona wychodzą z dyskowatej części wykonanej z drewna z dolnym i górnym kielichem z blachy mosiężnej. Mają esowato wywnięty kształt którym nawiązują do wici roślinnej. Każde ramie zakończone jest dzbanuszkiem z ożurowym, mosiężnym kołnierzem. Gilzy wykonane są z tworzywa sztucznego w kremowym kolorze. W żyrandolach i kinkietach osadzone są współczesne żarówki. Łańcuch także jest mmosiężny i składa się z oczek ozodnych i kulek drewnianych.

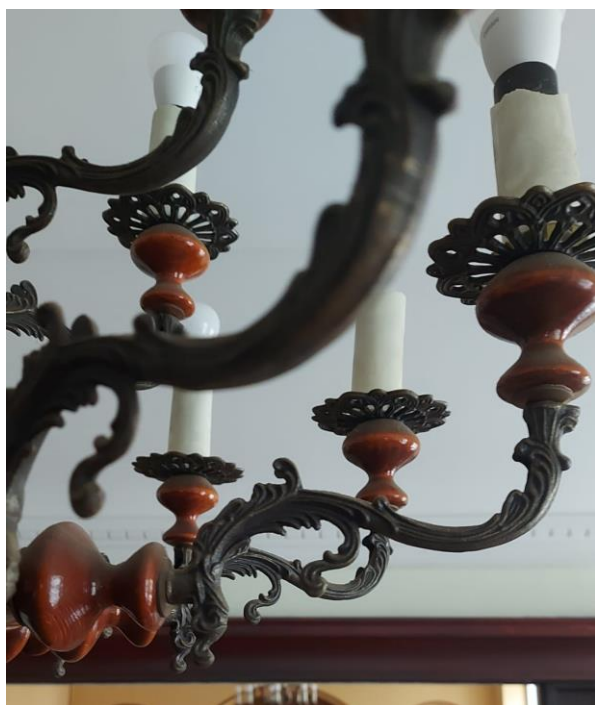
Kinkiety są znacznie skromniejsze, mają po trzy ramiona które osadzone są w małym kartuszu także z mosiądzu. W detalach nawiązują do żyrandoli – stanowią z nimi komplet. Jest ich dwanaście sztuk.

Fot nr 169 i 170 – żyrandole 12-to ramienne

Fot nr 171 i 172 żyrandole 14-sto ramienne

Fot nr 173 i 174. Detale

Fot nr 175 i 176. Detale

Fot nr 177 i 178. Detale

Fot nr 179 i 180. Detale

Fot nr 181 i 182. Przykładowe kinkiety

KOMINKI

W budynku zachowały się dwa pierwotne kominki. Jeden znajduje się w pomieszczeniu 1.16 w narożniku południowo-zachodnim – kominek usytuowany ukośnie. Drugi znajduje się w pomieszczeniu 1.17 wbudowany w ścianę zachodnią.

Fot nr 183. Kominek z Sali 1.16

Fot nr 184. Kominek z Sali 1.16

Kominek w kształcie zbliżonym do kwadratu z prostokątnym wycięciem na palenisko. Otwór obwiedziony profilowaną opaską z wałeczków i wklęsek. Płyta przykrywająca z gzymsikiem tworzącym rodzaj kapinosu. Palenisko zasłonięte częściowo żeliwną kratą z siatką układającą się w romby z profili. Klęcznik przed paleniskiem w półokrągłym kształcie. Kominek wykonany z cennego marmuru w kolorach czerwieni żelazowej. Kominek nieczynny.

Fot nr 185, 186, 187 – Kominiek detale

W Sali 1.17 znajduje się drugi kominek. Tym razem ma on kształt przypominający stół – dwie płyty boczne podtrzymują blat. Dodatkowo od strony paleniska umieszczone są ustawione antytetycznie kolumny z prostymi kapitelami. Blat także jest wysunięty przed lico iboki konstrukcji na szerokość profilowanego gzymsu. W palenisku brak kraty lub drzwiczek. Palenisko stoi na potrójnej płycie wyciętej na kształt łuku odcinkowego. Kolor kamienia- żółtougrowy z jaśniejszymi przebarwieniami.

Fot nr 188. Kominek z Sali 1.17

Fot nr 189 i 190. Detale

LUSTRO

W pomieszczeniu 1.50 zachowało się duże kryształowe lustro w drewnianej ramie. Tafla ma kształt prostokątny z zaokrąglonymi górnymi narożnikami i umieszczona jest w potężnej drewnianej ramie. Rama ma formę niejako portalu z pocznymi flankującymi filarkami i nadprożem z wydatnym gzymsem. Po bokach, na filarkach w górnej części znajduje się dekoracja w formie roślinnych zwisających festonów. W przestrzeniach między tagła a narożnikami ramy, w górnej części również znajduje się płaskorzeźbiona dekoracja roślinna.

Fot. nr 191. Lustro

Fot nr 192, 193, 194 – detale.

BOAZERIE – opis na stronie 45-46

V. CEL I ZAŁOŻENIA PRAC KONSERWATORSKICH

Budynek przy ul. Sienkiewicza 21 w Łodzi (kamienice frontowe i oficyna) objęte zostały indywidualną ochroną konserwatorską (gminna ewidencja zabytków) na podstawie zapisów Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego przyjętego Uchwałą Nr XXIX/756/16 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 11 maja 2016r. Ponadto budynek znajduje się na terenie wpisanym do rejestru zabytków pod numerem A/48 decyzją z dnia 20.01.1971r. jako układ urbanistyczny ul. Piotrkowskiej oraz układ urbanistyczny i zespół budowlany ulicy Moniuszki w Łodzi pod numerem A/49 decyzją z dnia 20.01.1971r. oraz uznanego za Pomnik

Historii „Łódź – wielokulturowy krajobraz miasta przemysłowego” na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 lutego 2015r., a także na terenie Parku Kulturowego ul. Piotrkowskiej.

W ewidencji zabytków ruchomych znajdują się historyczne elementy wystroju tj. sztukaterie. Obiekty te są objęte indywidualną ochroną konserwatorską w postaci ewidencji zabytków ruchomych województwa łódzkiego. Badaniami zostało objęte 14 obszarów (pomieszczeń) z historycznymi sztukateriami.

W wyniku przeprowadzonych badań ustalono że na ścianach poszczególnych pomieszczeń zachowały się fragmenty wcześniejszego lub pierwotnego wystroju. Jednocześnie stan zachowania wypraw na ścianach i sklepieniach jest bardzo zły. Pomieszczenia zostały w latach minionych pokryte grubą warstwą szpachlówki gipsowej w której zatopiona jest siatka budowlana. Ponadto budynek od kilku lat jest nieogrzewany i nieeksploatowany. Taki stan rzeczy przyczynił się do powstania mocnego zawilgocenia i zagrzybienia tynków na ścianach zachowanych pod warstwą gipsu. Tak stan tynków kwalifikuje je do wymiany na nowe.

Jednocześnie ze względów konstrukcyjnych w budynku planowana jest wymiana wszystkich stropów z pominięciem miejsc gdzie znajdują się sklepienia o skomplikowanym układzie np. – krzyżowe lub kopulaste.

W związku z powyższym pomieszczenia podzielono na grupy objęte konkretnym typem działań – opis w punkcie *Programy prac konserwatorskich*

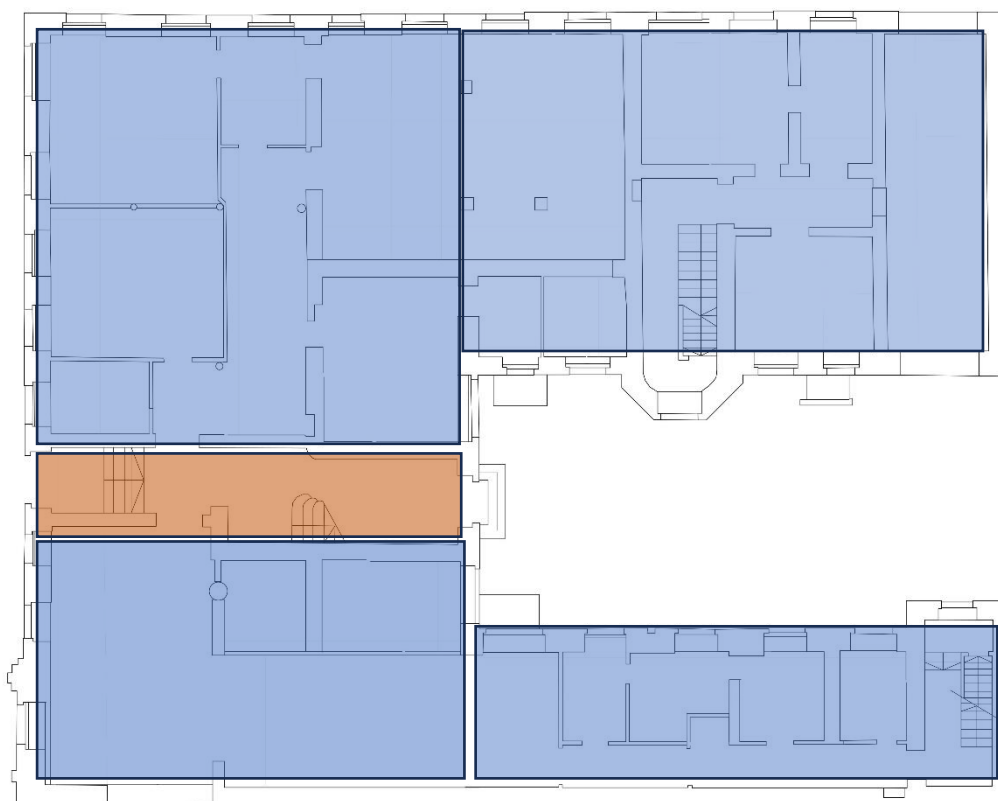
LOKALIZACJA POMIESZCZEŃ Z ZACHOWANYMI SZTUKATERIAMI – Podział na grupy

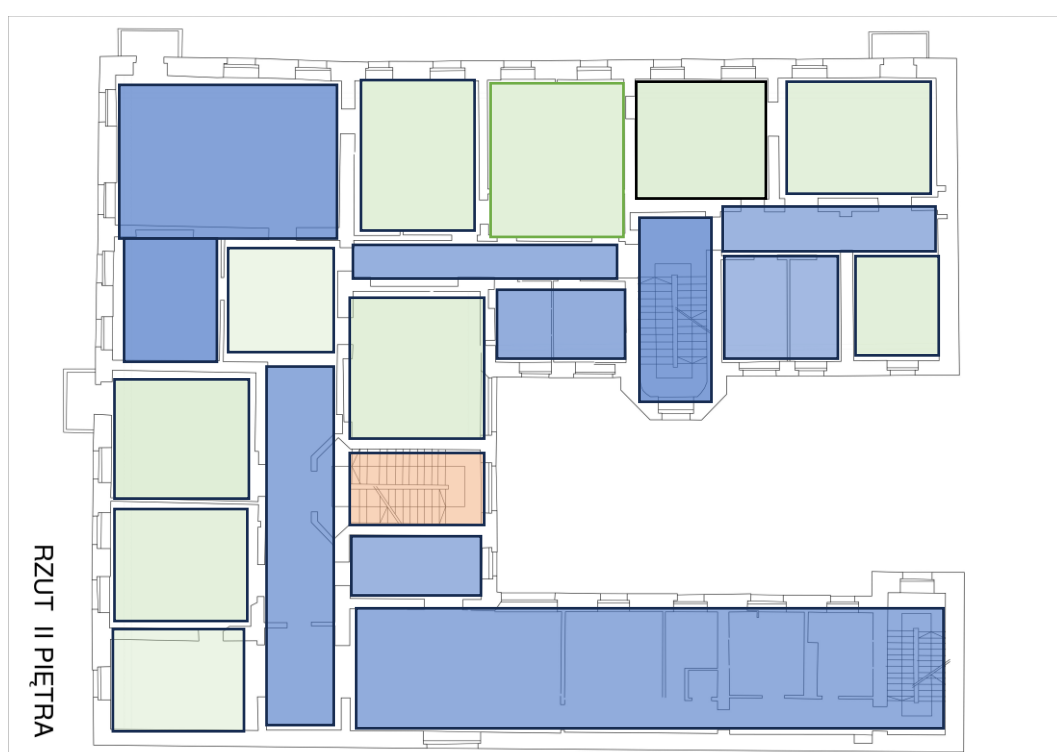
Grupa A – pomieszczenie przewidziane do prac konserwatorskich

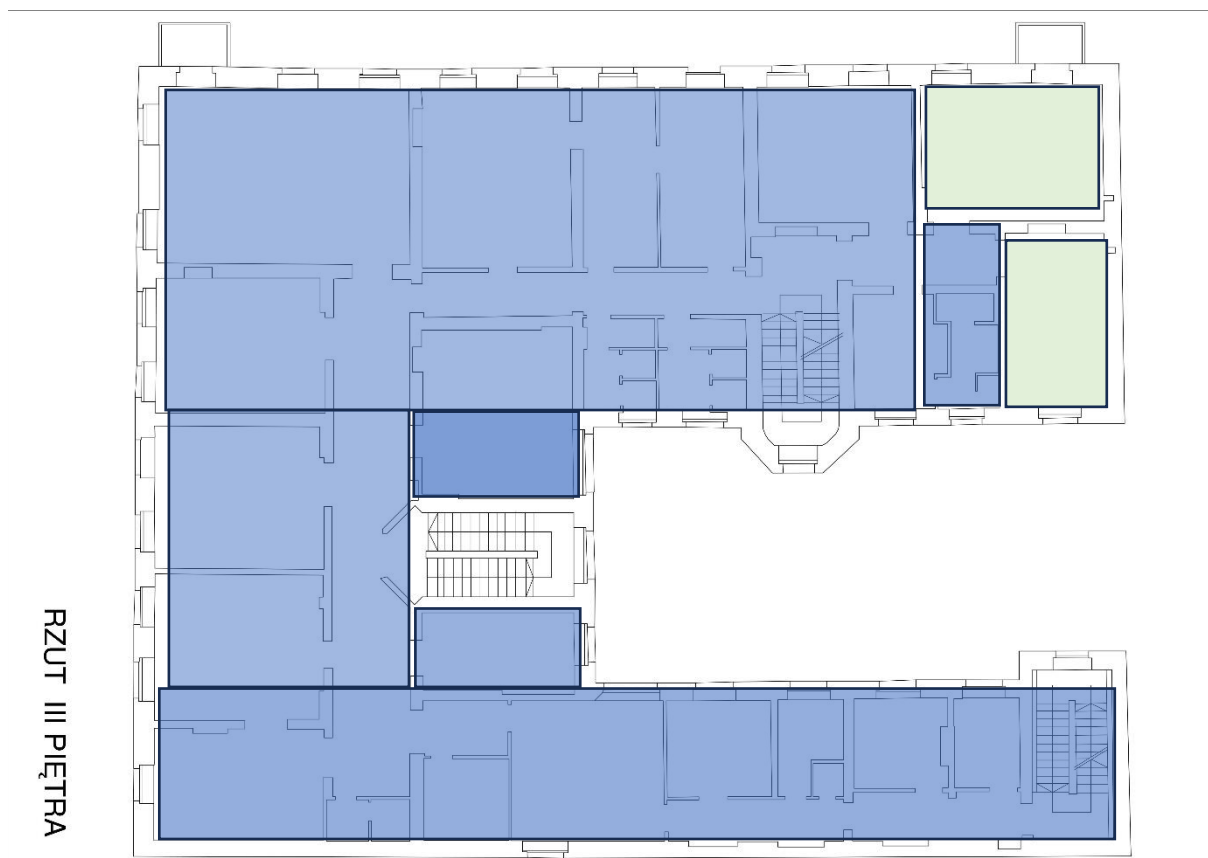
Grupa B – pomieszczenie przewidziane do demontażu sztukaterii, wymiany stropu, usunięcia tynków ze ścian i sklepień i wykonania nowych oraz ponownego montażu sztukaterii

Grupa C – pomieszczenia bez warstw historycznych przewidziane do prac budowlanych

RZUT PARTERU

Prócz sztukaterii w pomieszczeniach zachowały się także inne elementy pierwotnego wystroju objęte ochroną konserwatorską. Są to zabytkowe boazerie, żyrandole, kryształowe lustro, kominki. Wszystkie te elementy należą do grupy przeznaczonej do prac konserwatorskich – Grupa A. Lokalizacja i zasięg elementów przedstawiony na rzutach poniżej.

- żyrandole lub kinkiety
- boazerie
- lustro
- kominki

W budynku zachowała się znaczna część pierwotnej stolarki drzwiowej. Wszystkie drzwi i ościeżnice o charakterze zabytkowym należące do pomieszczeń z grupy A i B należy poddać pracom konserwatorskim.

Pozostałe drzwi w budynku należy zaprojektować i wykonać na nowo w drewnie na wzór stolarek historycznych. Ponieważ pierwotnie stolarki były mazerowane (fladowane) nowe drzwi należy wykonać w drewnie – najlepiej dębowym lub ustalić dla nich jeden spójny kolor dostosowany do aranżacji pomieszczeń.

V. PROGRAMY PRAC KONSERWATORSKICH

GLÓWNA KLATKA SCHODOWA – pomieszczenie z GRUPY A

Ściany

1. Dokumentacja zdjęciowa przed przystąpieniem do prac

2. Przeprowadzenie dezynfekcji powierzchni tynków roztworem preparatu zawierającego związki boru i soli amonowych w rozcieńczeniu 1:10, np. Remmers Adolit M Flushing lub analogiczny – całościowy natrysk lub pędzlowanie
3. Wykonanie inwentaryzacji zachowanych elementów sztukaterii – fotografia, rysunki, opisy
4. Usunięcie zapraw gipsowych i siatek budowlanych z powierzchni ścian i sufitu – mechanicznie na zasadzie zrywania.
Metoda ta jest dość drastyczna jednak nie powoduje wprowadzenia wody lub innych substancji płynnych w struktury pierwotnych zapraw i powłok malarskich dlatego wydaje się być jedyną możliwą alternatywą.
5. Doczyszczanie powierzchni ścian za pomocą:
 - czyszczenia na sucho – skalpele szpachelki, szczoteczki mosiężne, cykliny.
 - doczyszczania na morko - należy wykonać wytwornicą pary wodnej pod niskim ciśnieniem z dodatkiem delikatnego środka powierzchniowo-czynnego (preparat do dokładnego czyszczenia z lekkich zabrudzeń, kurzu, oleistych i tłustych osadów na podłożach mineralnych powinien zawierać ok. 10% substancji powierzchniowo czynnych) np. Remmers Clean SL/Schmutzloser,
6. Usunięcie wtórnych łat cementowych , głębokich gipsowych uzupełnień lub uzupełnienia o nieodpowiednio opracowanej formie lub teksturze. Wykuwanie prowadzić niezwykle delikatnie przy użyciu narzędzi ręcznych obserwując granice łat. W przypadku pojawienia się możliwości odspojenia oryginalnych tynków niezwłocznie wykonać ich podklejenie preparatem mineralnym PLM-A C.T.S oraz zaopaskowanie tynkiem wapiennym KEIM NHL Kalkputz-Fein
7. Podklejenie tynków w miejscach utraty adhezji do podłoża:
Zlokalizować miejsca odspojień metodą osłuchową, wykonać nawierty w odpowiedniej ilości (dostosowane do wielkości odspojenia), przedmuchać, wykonać wlew roztworu alkoholu etylowego w wodzie (1:1), wykonać iniekcję preparatem mineralnym PLM-A C.T.S
8. Wzmocnienie/konsolidacja osłabionych strukturalnie zapraw mineralnych. Przeprowadzenie zabiegu konsolidacji preparatami opartymi na estrach kwasu krzemowego, stosując wspólnie preparat głęboko penetrujący o niewielkim stopniu wytracania żelu, ok. 10%. Dla zapobieżenia nadmiernemu wzmacnianiu i do sporządzenia wyrównanych profili wytrzymałościowych oraz działający bardziej

powierzchniowo, należy zastosować preparat oparty na estrach kwasu krzemowego o stopniu wytrącania żelu ok. 30%

- a) ilość wytrąconej po reakcji hydrolizy krzemionki: 100g/l np. Remmers KSE 100
Najgłębsza penetracja, umiarkowane wzmocnienie.
 - b) czysty (pozbawiony rozpuszczalników organicznych) uelastyczniony krzemian etylu z dodatkiem katalizatora. Ilość wytrąconej po reakcji hydrolizy krzemionki: 300g/l np. Remmers KSE 300. Mniejsza penetracja, mocne wzmocnienie
9. Uzupełnienie ubytków podłoża tynkarskiego:
- a) większe ubytki sięgające ceglanego wątku uzupełnić zaprawą wapienną NHL Kalkputz-Grob z pozostawieniem miejsca na warstwę powierzchniową
 - b) mniejsze ubytki (o głębokości max. 5 mm) uzupełnić drobnoziarnistą zaprawą wapienną NHL Kalkputz-Fein i opracować ich powierzchnię zgodnie z lokalnie występującą teksturą tynków
 - c) pęknięcia rozżyłować do głębokości co najmniej 5 mm, zagruntować szczeliny preparatem opartym na szkło wodnym potasowym KEIM Spezial-Fixativ, wykonać uzupełnienie szpachlówką wapienną KEIM Romanit KSP opracować ich powierzchnię zgodnie z lokalnie występującą teksturą tynków
10. Ocenę stan polichromii i komisyjnie z udziałem WUOZ Łódź ocenić możliwości ekspozycji odsłoniętych warstw malarskich. Proponuje się wyznaczyć najlepiej zachowaną ścianę z polichromią jako świadek a na pozostałych ścianach wykonać rekonstrukcję malatury na podstawie zachowanego oryginału.
- Metoda opracowania uzupełnień w strukturze powłok malarskich zostanie ustalona po oczyszczeniu ścian – należy wówczas doprecyzować program prac konserwatorskich w zakresie uzupełnień warstwy malarskiej.

Sklepienia ze sztukaterią i sztukaterie ściennie

1. Dokumentacja zdjęciowa przed przystąpieniem do prac.
2. Przeprowadzenie dezynfekcji powierzchni tynków roztworem preparatu zawierającego związki boru i soli amonowych w rozcieńczeniu 1:10, np. Remmers Adolit M Flushing lub analogiczny – całościowy natrysk lub pędzlowanie
3. Oczyszczenie i usunięcie powłok malarskich metodą mechaniczną oraz/lub przy użyciu pasty do usuwania nawarstwień malarskich. Proponuje się produkt czyszczący o konsystencji pasty emulgującej, o długim czasie aktywności, dzięki czemu skutecznie

usuwa także mocno przylegające warstwy farb jak: Remmers AGE, Asur Scheidel, Dispersionsundferner KEIM. Usunięcie rozmiękczonych powłok, zabrudzeń, pozostałości farb i spoiw z powierzchni sztukaterii i ścian - należy wykonać wytwornicą pary wodnej pod niskim ciśnieniem z dodatkiem delikatnego środka powierzchniowo-czynnego (preparat do dokładnego czyszczenia z lekkich zabrudzeń, kurzu, oleistych i tłustych osadów na podłożach mineralnych powinien zawierać ok. 10% substancji powierzchniowo czynnych) np. Remmers Clean SL/Schmutzloser,

4. Wzmocnienie/konsolidacja osłabionych strukturalnie zapraw mineralnych. Przeprowadzenie zabiegu konsolidacji preparatami opartymi na estrach kwasu krzemowego, stosując wspólnie preparat głęboko penetrujący o niewielkim stopniu wytrącania żelu, ok. 10%. Dla zapobieżenia nadmiernemu wzmacnianiu i do sporządzenia wyrównanych profili wytrzymałościowych oraz działający bardziej powierzchniowo, należy zastosować preparat oparty na estrach kwasu krzemowego o stopniu wytrącania żelu ok. 30%
 - ilość wytrąconej po reakcji hydrolizy krzemionki: 100g/l np. Remmers KSE 100Najgłębsza penetracja, umiarkowane wzmocnienie.
 - czysty (pozbawiony rozpuszczalników organicznych) uelastyczniony krzemian etylu z dodatkiem katalizatora. Ilość wytrąconej po reakcji hydrolizy krzemionki: 300g/l np. Remmers KSE 300.
5. Uzupełnienie ubytków podłoża tynkarskiego:
 - a) większe ubytki sięgające ceglanego wątku uzupełnić zaprawą wapienną NHL Kalkputz-Grob z pozostawieniem miejsca na warstwę powierzchniową
 - b) mniejsze ubytki (o głębokości max. 5 mm) uzupełnić drobnoziarnistą zaprawą wapienną NHL Kalkputz-Fein lub drobniejszym KEIM Romanit KSP i opracować ich powierzchnię zgodnie z lokalnie występującą fakturą tynków
 - c) pęknięcia rozżyłować do głębokości co najmniej 5 mm, zagruntować szczeliny preparatem opartym na szkle wodnym potasowym KEIM Spezial-Fixativ, wykonać uzupełnienie szpachlówką wapienną KEIM Romanit KSP opracować ich powierzchnię zgodnie z lokalnie występującą teksturą tynków
6. Sklejanie pęknięć elementów sztukaterii odpowiednim materiałem analogicznym do pierwotnego np. Gipsolep
7. Uzupełnienie ubytków zaprawy sztukatorskiej gipsem ceramicznym bądź zaprawą szcpepną Remmers SP Prep/Vorspritzmortel.

8. Cyzelowanie sztukaterii.
9. Wykonanie powłok malarskich zgodnie z oryginałem – kolor, połysk. Dokładna technologia scalania zostanie dobrana po oczyszczeniu sztukaterii i tłu z przemalowań podobnie jak w przypadku ścian.

Posadzki lastrykowe

1. Dokumentacja zdjęciowa przed przystąpieniem do prac
2. Oczyszczanie powierzchni lastryka.

Przywrócenie poleru powinno się odbywać poprzez szlifowanie i polerowanie z ciągłą kontrolą grubości szlif (bez doprowadzania do idealnie równej powierzchni, dopuszczalne są „miękkie” nierówności, płynne wgłębienia wynikające z naturalnego zużycia, (wychodzenia) na ciągach komunikacyjnych czy stopniach schodów:

Etapy technologiczne szlifów wyrównujących i polerujących:

- a) szlifierka kątowa z regulowanymi obrotami i frezem diamentowym typu TURBO (wieńcowym)
 - b) planetarne urządzenie szlifująco-polerujące z obrotami dopasowanymi do nierówności i nakładkami metalowo-diaamentowymi o ziarnie 16/36 do wyrównania posadzki ze zminimalizowanym efektem tzw. fali
 - c) maszyna szlifująca na mokro z nakładkami kompozytowymi metalowodiantowymi z ziarnem diamentowym 50, następnie 100, usuwa zarysowania po szlifie
 - d) maszynowe szlify polerujące z nakładkami kompozytowymi z ziarnem diamentowym 200, następnie 400
 - e) wykonanie szlifów polerujących nakładkami kompozytowymi z ziarnem diamentowym od 400, następnie 800, 1500 do 3000.
3. Uzupełnienie ubytków, pęknięć i uszkodzeń krawędzi stopni.
- a) rozszerzenie nieregularne pęknięć i użyleń nacięcie, rozkucie,
 - b) wykonanie wstępnego żywicznego mostka czepnego,
 - c) wykonanie żywicznego klamrowania poprzez wypełnienie szczelin masą żywiczną z kruszywem starannie dobranym do otaczającego (żywica dobarwiona do kolorystyki wypełniacza cementowego lastryka)
 - d) uzupełnienie drobnych ubytków masą sztucznego lastryka jw.
 - e) po utwardzeniu zeszlifowanie, sfrezowanie nadmiarów wypełnień, a na koniec polerowanie posadzki (jak wyżej)

- f) większe ubytki należy uzupełnić lastrykiem wykonanym w technologii tradycyjnej po uprzednim przygotowaniu miejsca przełamu czy ubytku (klamry, bolce i/lub uszorstkowieniu powierzchni przełamu) w celu zapewnienia przyczepności.
 - g) po związaniu cementowego lastryka poddać je szlifowaniu i polerowaniu (zabezpieczając przed uszkodzeniem oryginalną powierzchnię lastryka)
 - h) zabezpieczyć powierzchnię impregnatem
3. Wykonać końcowe polerowanie całości
4. Zabezpieczyć powierzchnię woskiem naturalnym i wykonać polerowanie filcem.

Balustrada stalowa

1. Dokumentacja fotograficzna przed przystąpieniem do prac
2. Demontaż balustrady
3. Oczyszczenie krat z nawarstwień wtórnych. W przypadku możliwości zdemontowania krat najlepiej oddać je do profesjonalnego piaskowania. Do zabiegu użyć odpowiedniego mikrościerniwa które usunie nawarstwienia i luźne produkty korozji bez naruszania „zdrowej” struktury metalu. W przypadku barku możliwości demontowania krat czyszczenie przeprowadzać in situ przy użyciu szczotek metalowych a następnie past do usuwania nawarstwień olejno-żywiczych np. Scansol, Coverax, Asur. Dla wzmocnienia efektu penetracji preparatu po nałożeniu elementy owinać folią. Zmiękczone warstwy wtórnych farb usunąć mechanicznie aż do momentu odsłonięcia „zdrowej” struktury metalu.
4. W przypadku konieczności podwyższenia balustrady do wysokości wymaganej dla zasad bezpieczeństwa balustradę przedłużyć w dolnej części poprzez dospawanie prętów lub profili o analogicznym przekroju na osiach tralek.
5. Po oczyszczeniu elementy odpylić i odtłuścić (aceton, alkohol).
6. W przypadku braków formy wykonać rekonstrukcję przy użyciu dwuskładnikowej żywicy chemoutwardzalnej a w przypadku większych braków elementy wykonać odtworzeniowo zgodnie z techniką wykonania oryginału.
7. Elementy pomalować w trzech warstwach farbą przeznaczona do metalu:
 - antykorozyjna podkładowa
 - warstwa wykończeniowa barwna, malowanie dwukrotne
6. Pochwyty oczyścić do drewna metodami chemicznymi i ściernymi, zlikwidować ubytki – fleki drewniane, szpachlówki dwuskładnikowe, wykonać warstwę ochronną – wosk lub olej schnący

Stolarka drzwiowa

1. Wykonie dokumentacji fotograficznej przed przystąpieniem do prac.
2. Demontaż (w miarę możliwości) skrzydeł drzwiowych i transport do pracowni konserwatorskiej
3. Wykonanie zabiegów dezynfekcyjnych (preparat Biotin R).
4. Wykonanie zabiegów dezynsekcyjnych w miejscach zaatakowanych przez kołatka, poprzez naniesienie pędzlem preparatu Xirein lub Vidaron bezbarwny
5. Wzmocnienie strukturalne szczególnie zniszczonych fragmentów metodą nasycania - paraloidem B-72 w toluenie (roztów 3-7%), poprzez wielokrotne pędzlowanie wyznaczonych miejsc
6. Usunięcie wtórnych powłok malarskich:
Wykorzystanie metod chemicznych tj. preparatów spulchniających opartych na długopenetrujących i spulchniających estrach, domywanie benzyną lakową; domywanie rozpuszczalnikami alkoholowymi lub ketonowymi, neutralizacja miejsc działania
7. Wykonanie miejscowych napraw stolarskich – fleki drewniane z drewna twardego wysezonowanego i zabezpieczonego przeciwko grzybom i drewnojadom
8. Wykonania uzupełnień struktury drewna – kitowanie :
 - a. większe ubytki uzupełnić przy pomocy żywicy epoksydowej dwuskładnikowej – Aradid SHV
 - b. mniejsze ubytki uzupełnić przy użyciu szpachlówki do drewna Colowood Tikurilla w odpowiednio dobranym kolorze

Proponuje się wykonanie konserwacji mazerunku na wszystkich drzwiach gdzie on występuje – mazerunki w tym obiekcie są wysokiej klasy ponadto są w większości bardzo dobrze zachowane

Zatem dla drzwi przeznaczonych do konserwacji:

- 9.A Uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej metodą imitatorską farbami akrylowymi dobrej jakości (Rembrant) – metoda dostosowana do charakteru oryginału.
- 10.A. Wysycenie powierzchni werniksem satynowym lub woskiem – dobór na podstawie prób

PRZEDSIONEK Z LUSTREM I KOPUŁĄ – pomieszczenie z Grupy A

Ściany i sklepienia

1. Dokumentacja zdjęciowa przed przystąpieniem do prac.
2. Przeprowadzenie dezynfekcji powierzchni tynków roztworem preparatu zawierającego związki boru i soli amonowych w rozcieńczeniu 1:10, np. Remmers Adolit M Flussung lub analogiczny – całościowy natrysk lub pędzlowanie
3. Oczyszczenie i usunięcie powłok malarskich metodą mechaniczną oraz/lub przy użyciu pasty do usuwania nawarstwień malarskich. Proponuje się produkt czyszczący o konsystencji pasty emulgującej, o długim czasie aktywności, dzięki czemu skutecznie usuwa także mocno przylegające warstwy farb jak: Remmers AGE, Asur Scheidel, Dispersionsundferner KEIM. Usunięcie rozmięczonych powłok, zabrudzeń, pozostałości farb i spoiw z powierzchni sztukaterii i ścian - należy wykonać wytwornicą pary wodnej pod niskim ciśnieniem z dodatkiem delikatnego środka powierzchniowo-czynnego (preparat do dokładnego czyszczenia z lekkich zabrudzeń, kurzu, oleistych i tłustych osadów na podłożach mineralnych powinien zawierać ok. 10% substancji powierzchniowo czynnych) np. Remmers Clean SL/Schmutzloser,
4. Wzmocnienie/konsolidacja osłabionych strukturalnie zapraw mineralnych. Przeprowadzenie zabiegu konsolidacji preparatami opartymi na estrach kwasu krzemowego, stosując wspólnie preparat głęboko penetrujący o niewielkim stopniu wytrącania żelu, ok. 10%. Dla zapobieżenia nadmiernemu wzmacnianiu i do sporządzenia wyrównanych profili wytrzymałościowych oraz działający bardziej powierzchniowo, należy zastosować preparat oparty na estrach kwasu krzemowego o stopniu wytrącania żelu ok. 30%
 - ilość wytrąconej po reakcji hydrolizy krzemionki: 100g/l np. Remmers KSE 100Najgłębsza penetracja, umiarkowane wzmocnienie.
 - czysty (pozbawiony rozpuszczalników organicznych) uelastyczniony krzemian etylu z dodatkiem katalizatora. Ilość wytrąconej po reakcji hydrolizy krzemionki: 300g/l np. Remmers KSE 300.
5. Uzupełnienie ubytków podłoża tynkarskiego:
 - d) większe ubytki sięgające ceglanego wątku uzupełnić zaprawą wapienną NHL Kalkputz-Grob z pozostawieniem miejsca na warstwę powierzchniową

- e) mniejsze ubytki (o głębokości max. 5 mm) uzupełnić drobnoziarnistą zaprawą wapienną NHL Kalkputz-Fein lub drobniejszym KEIM Romanit KSP i opracować ich powierzchnię zgodnie z lokalnie występującą fakturą tynków
- f) pęknięcia rozżyłować do głębokości co najmniej 5 mm, zagruntować szczeliny preparatem opartym na szkło wodnym potasowym KEIM Spezial-Fixativ, wykonać uzupełnienie szpachlówką wapienną KEIM Romanit KSP opracować ich powierzchnię zgodnie z lokalnie występującą teksturą tynków
- 6. Sklejenie pęknięć elementów sztukaterii odpowiednim materiałem analogicznym do pierwotnego np. Gipsolap
- 7. Uzupełnienie ubytków zaprawy sztukatorskiej gipsem ceramicznym bądź zaprawą szcpepną Remmers SP Prep/Vorspritzmortel.
- 8. Cyzelowanie sztukaterii.
- 9. Wykonanie powłok malarskich zgodnie z oryginałem – kolor, połysk. Dokładna technologia scalania zostanie dobrana po oczyszczeniu sztukaterii i tłu z przemalowań.

Boazerie

- 1. Wykonie dokumentacji fotograficznej przed przystąpieniem do prac.
- 2. Demontaż paneli i transport do pracowni konserwatorskiej
- 3. Wykonanie zabiegów dezynfekcyjnych (preparat Biotin R).
- 4. Wykonanie zabiegów dezynekcyjnych w miejscach zaatakowanych przez kołatka, poprzez naniesienie pędzlem preparatu Xirein lub Vidaron bezbarwny
- 5. Wzmocnienie strukturalne szczególnie zniszczonych fragmentów metodą nasycania - paraloidem B-72 w toluenie (roztów 3-7%), poprzez wielokrotne pędzlowanie wyznaczonych miejsc
- 6. Usunięcie wtórnych lakierów:
Wykorzystanie metod chemicznych tj. preparatów spulchniających opartych na długopenetrujących i spulchniających estrach, domywanie benzyną lakową; domywanie rozpuszczalnikami alkoholowymi lub ketonowymi, neutralizacja miejsc działania np. Oxistrip Scheidel
- 7. Wykonanie miejscowych napraw stolarskich – fleki drewniane z drewna twardego wysezonowanego i zabezpieczonego przeciwko grzybom i drewnojadom
- 8. Wykonania uzupełnień struktury drewna – kitowanie :
 - c. większe ubytki uzupełnić przy pomocy żywicy epoksydowej dwuskładnikowej – Aradid SHV

- d. mniejsze ubytki uzupełnić przy użyciu szpachlówki do drewna Colowood Tikurilla w odpowiednio dobranym kolorze
- 9. Przeszlifowanie powierzchni do uzyskania gładkiej struktury drewna
- 10. Położenie warstwy wykończeniowej, bezbarwnej, ochronnej - lakier poliuretanowy – np. Remmers PUR SL-212

Lustro

Ramę lustra poddać renowacji zgodnie z opisem procedury powyżej – jak dla boazerii.

Tafle lustra oczyścić wodą z octem. W razie konieczności wymontować i oddać do profesjonalnego srebrzenia – zakłady szklarskie.

POMIESZCZENIA Z GRUPY B

Sztukateria

- 1) W każdym pomieszczeniu wykonać dokumentację fotograficzną.
- 2) Wykonać demontaż sztukaterii:

Fasety , listwy profilowe, listwy dekoracyjne zazwyczaj były historycznie klejone do podłoża na mokry gips bez potrzeby kotwienia. W tym wypadku należy rozpoznać początek i koniec modułu i wyznaczyć linie cięcia. Najlepszym rozwiązaniem jest namierzenie oryginalnych miejsc szyc i wykonanie cięć w tych właśnie miejscach. W przypadku braku takiej możliwości cięcie prowadzić w miejscach o najmniejszej ilości dekoracji i rozwinięć. W przypadku grubych profili maksymalnie można zdjąć około 1,5 metra listwy, w przypadku cienkich profili do 1 m. Zdejmowanie prowadzić przy użyciu szerokich szpachli do podbijania profili na zasadzie odrywania od podłoża. W przypadku zlokalizowania gwoździ lub wkrętów kotwiących miejsca takie odsłonić i wymontować kotwy. Zdemontowaną sztukaterię koniecznie onumerować zgodnie z kolejnością zdejmowania elementów i numerem pomieszczenia.
- 3) Transport elementów do pracowni
- 4) Przeprowadzenie dezynfekcji powierzchni tynków roztworem preparatu zawierającego związki boru i soli amonowych w rozcieńczeniu 1:10, np. Remmers Adolit M Flussung lub analogiczny – całościowy natrysk lub pędzlowanie

- 5) Oczyszczenie i usunięcie powłok malarskich metodą mechaniczną oraz/lub przy użyciu pasty do usuwania nawarstwień malarskich. Proponuje się produkt czyszczący o konsystencji pasty emulgującej, o długim czasie aktywności, dzięki czemu skutecznie usuwa także mocno przylegające warstwy farb jak: Remmers AGE, Asur Scheidel, Dispersionsundferner KEIM. Usunięcie rozmięczonych powłok, zabrudzeń, pozostałości farb i spoiw z powierzchni sztukaterii i ścian - należy wykonać wytwornicą pary wodnej pod niskim ciśnieniem z dodatkiem delikatnego środka powierzchniowo-czynnego (preparat do dokładnego czyszczenia z lekkich zabrudzeń, kurzu, oleistych i tłustych osadów na podłożach mineralnych powinien zawierać ok. 10% substancji powierzchniowo czynnych) np. Remmers Clean SL/Schmutzloser,
- 6) Sklejenie pęknięć elementów sztukaterii odpowiednim materiałem analogicznym do pierwotnego np. Gipsolep
- 7) Uzupełnienie ubytków zaprawy sztukatorskiej gipsem ceramicznym bądź zaprawą szepną Remmers SP Prep/Vorspritzmortel.
- 8) Cyzelowanie sztukaterii.
- 9) Naniesienie powłok barwnych - farby KEIM Optil
- 10) Wykonanie złocen w miejscach pierwotnego występowania - około 15 % powierzchni każdego motywu
Proponuje się wykonać złocenie płatkami złotymi 23 i 3/4 karata na mikstionie np. system złocenia Kölner
- 11) Zamontować w miejscu pierwotnego występowania

W przypadku zniszczenia fragmentów sztukaterii należy wykonać formę w postaci negatywu silikonowego z kapą z żywicy chemoutwardzalnej i maty szklanej. Forme zaizolować pastą woskowo-olejną i odlewać brakujące elementy w gipsie ceramicznym. Przygotowane elementy zaimpregnować preparatem np. I&F Grunt i odtworzyć kolorystykę zgodnie z oryginałem, zamontować w miejscach braków.

Ściany

- 1) Usunąć istniejące tynki do cegły wraz z powierzchnią spoiny do 1 cm w głąb, ściany odpylić
- 2) Usunąć gruz poza plac budowy
- 3) Przeprowadzenie dezynfekcji powierzchni tynków roztworem preparatu zawierającego związki boru i soli amonowych w rozcieńczeniu 1:10, np. Remmers Adolit M Flushing lub analogiczny – całościowy natrysk lub pędzlowanie

- 4) Wykonać niezbędne naprawy konstrukcji murów np. szycie pęknięć konstrukcyjnych (system Helifix), przemurowania zdegradowanych elementów muru.
- 5) Założyć nowe tynki wapienno-cementowe (dodatek cementu max 5%) wzmocnione wypełniaczem z włókna szklanego – np. KEIM Uniwersalputz Grob
 - a) wykonać szpryc na zwilżonych ścianach - np. KEIM Uniwersalputz Grob
 - b) założyć tynki o grubości około 101,5 cm - np. KEIM Uniwersalputz Grob
 - c) założyć szlichtę wyrównującą - np. KEIM Uniwersalputz Fein (ziarno do 0,6 mm), zatrzeć na gładko (wygąbkować, zafilcować). Istotnym jest by ściany posiadały delikatną strukturę tynku
- 6). Wykonać wymalowania farbą żółto-krzemianową KEIM Optil w zaprojektowanej kolorystyce – jasne beże, zielonkawe szarości

Sufity

Po wykonaniu nowych stropów wykonać na sufitach gładzie gipsowe (dopuszcza się je z powodu położenia na elemencie nowym i niehistorycznym). Sufity powinny uzyskać gładką strukturę. Na wykonanych gładziach zamontować zakonserwowane sztukaterie. Wymalowania w obrębie sufitów prowadzić farbą KEIM Optil.

POMIESZCZENIA Z GRUPY C

Ściany

- 6) Usunąć istniejące tynki do cegły wraz z powierzchnią spoiny do 1 cm w głąb, ściany odpylić
- 7) Usunąć gruz poza plac budowy
- 8) Przeprowadzenie dezynfekcji powierzchni tynków roztworem preparatu zawierającego związki boru i soli amonowych w rozcieńczeniu 1:10, np. Remmers Adolit M Flussung lub analogiczny – całościowy natrysk lub pędzlowanie
- 9) Wykonać niezbędne naprawy konstrukcji murów np. szycie pęknięć konstrukcyjnych (system Helifix), przemurowania zdegradowanych elementów muru.
- 10) Założyć nowe tynki wapienno-cementowe (dodatek cementu max 5%) wzmocnione wypełniaczem z włókna szklanego – np. KEIM Uniwersalputz Grob
 - a) wykonać szpryc na zwilżonych ścianach - np. KEIM Uniwersalputz Grob
 - b) założyć tynki o grubości około 101,5 cm - np. KEIM Uniwersalputz Grob
 - c) założyć szlichtę wyrównującą - np. KEIM Uniwersalputz Fein (ziarno do 0,6 mm), zatrzeć na gładko (wygąbkować, zafilcować). Istotnym jest by ściany posiadały delikatną strukturę tynku

6). Wykonać wymalowania farbą zolowo-krzemianową KEIM Optil w zaprojektowanej kolorystyce – jasne beże, zielonkawe szarości

Sufity

Po wykonaniu nowych stropów wykonać na sufitach gładzie gipsowe (dopuszcza się je z powodu położenia na elemencie nowym i niehistorycznym). Sufity powinny uzyskać gładką strukturę.

KOMINKI MARMUROWE – 2 sztuki

- 1) Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej, inwentaryzacja pomiarowa obiektu
- 2) Oczyszczenie kamiennego podłoża z luźnych nawarstwień i zabrudzeń
- 3) Usunięcie nawarstwień powierzchniowych oraz wtórnych powłok zabezpieczających kamień – dobór metody na podstawie prób: para wodna, pasty rozpuszczające, rozpuszczalniki organiczne np. roztwór węglanu amonu
- 4) Miejscowe wzmocnienie najbardziej zdeintegrowanych lub osypujących się miejsc przy użyciu hydrofilnego preparatu krzemooorganicznego np. KSE 100 lub 300 firmy Remmers
- 5) Analiza trwałości połączeń poszczególnych ciosów kamienia
- 6) Usunięcie wtórnych ubytków i spoin (jeśli istnieją)
- 7) Usunięcie skorodowanych elementów mocujących lub kotwiących (jeśli istnieją)
- 8) Uzupełnienie ubytków w strukturze kamienia – kity na bazie żywicy Eurostac (duża odporność na żółknięcie) dobarwione w masie pigmentami, z wypełniaczem z maczki marmurowej o odpowiedniej frakcji. Dobarwianie pigmentami każdego ubytku z osobna w zależności od kolorystyki kamienia w danym miejscu.
- 9) Spoinowanie fug pomiędzy ciosami kamienia zaprawami mineralnymi barwionymi w masie
- 10) Retusz kolorystyczny uzupełnień (jeśli zajdzie konieczność)
- 11) Zabezpieczenie powierzchni marmuru woskiem mikrokrystalicznym
- 12) Wypolerowanie powierzchni
- 13) Wykonanie dokumentacji powykonawczej

ŻYRANDOLE – 5 sztuk i KINKIETY – 12 sztuk

- 1) Demontaż żyrandoli
- 2) Ocena ich stanu technicznego
- 3) Czyszczenie – odkurzanie
- 4) Naprawa elektryki
- 5) Polerowanie części metalowych pastami mikrościerającymi typu Tempo
- 6) Zabezpieczenie części metalowych mikrowaosem
- 7) Osadzenie żarówek ledowych w kształcie wrzecionowatym o ciepłej temperaturze barwy – 3000 K